MÁJUS 1.

Szent Jeremiás próféta. Hatszáz évvel Krisztus előtt született Anatót falu-ban, Jeruzsálem közelében. Tizenöt éves korában kezdett prófétálni Jósiás király idejében. Bűnbánatot hirdetett a királynak, a főembereknek, a hamis prófétáknak és a papoknak; Jósiás király uralkodása alatt alig tudta megmenteni életét a felbőszült elöljárók gyilkos kezétől. Joákim királynak megjövendölte, hogy temetése olyan lesz, mint egy szamáré, azaz holtan kidobják Jeruzsálem falain kívülre, és teste sokáig a földön hever majd temetetlenül. Emiatt Jeremiást börtönbe vetették. Mivel a börtönben nem tudott írni, Jeremiás magához hívatta Bárukot, aki a börtön ablakánál állt, ő pedig diktált neki. Amikor a királynak felolvasták ezt a próféciát, a haragos uralkodó megragadta a papírt és a tűzbe dobta. Isten gondviselése kimentette Jeremiást a börtönből, Joákimon pedig beteljesedett a prófétai szó. Jekóniás királynak megjövendölte, hogy egész családjával együtt Babilonba hurcolják és ott fog meghalni, ami hamarosan meg is történt. Sedékiás király idejében Jeremiás igát tett a nyakába, és úgy járt Jeruzsálemben, jövendölve a város elesését és a babiloni rabság igáját. Levelet írt a babiloni zsidó foglyoknak, hogy ne reménykedjenek a visszatérésben, mert hetven évig Babilonban maradnak, ami be is következett. A Jeruzsálem alatti Tófet völgyében, ahol a zsidók gyermekeket áldoztak a bálványoknak, Jeremiás egy ép agyagkorsót vett a kezébe, és a nép előtt összetörte, megjövendölve a Júdai királyság közeli összeomlását. Hamarosan a babiloniak elfoglalták Jeruzsálemet, Sedékiás királyt megölték, a várost kifosztották és lerombolták, a zsidók hatalmas tömegét pedig levágták a Tófet völgyében – azon a helyen, ahol a gyermekeket áldozták a bálványoknak, és ahol a próféta összetörte a korsót. Jeremiás a levitákkal együtt kivette a frigyládát a templomból, és a Nébó-hegyre vitte, ahol Mózes meghalt, és ott elrejtette egy barlangba. A templom tüzét pedig egy mély kútba rejtette el. Néhány zsidó kényszerítette, hogy menjen velük Egyiptomba, ahol négy évig élt, majd saját honfitársai megkövezték. Az egyiptomiaknak megjövendölte bálványaik összeomlását és a Szűz érkezését a Kisdeddel. A hagyomány szerint maga Nagy Sándor király is meglátogatta Jeremiás próféta sírját. Sándor király parancsára Jeremiás testét Alexandriába szállították és ott temették el.

Ákákiosz papucsos vértanú. A Szaloniki melletti Neochora faluból származott. Miután Szerreszben mestere sokat verte, áttért a muzulmán hitre. Később bűnbánóként és szerzetesként a Hilandar-kolostorban élt. Szegény, de Krisztus-hívő édesanyja így tanácsolta: „Ahogy önként megtagadtad az Urat, úgy most önként és bátran el kell fogadnod a vértanúságot az édes Jézusért”. A fiú hallgatott anyjára, és az Athoszhegyi atyák áldásával Konstantinápolyba ment, ahol a törökök 1816. május 1-jén lefejezték. Fejét a Panteleimon-kolostorban őrizik.

Borovszki Szent Paphnutiosz. Egy tatár előkelő fia, aki később felvette a keresztény hitet. Húszéves korában Paphnutiosz szerzetesnek állt, és kilencvennégy éves koráig, az Úrban való elszenderüléséig a kolostorban élt. Szűzi életet élt és aszkéta volt, amiért nagy csodatevővé és látnokká vált. 1478-ban hunyt el.

Jeremiás, szűz és próféta.
Isten akaratát hirdeti az embereknek,
Mikor az emberek a bűnben megromlottak,
És Isten törvényeit lábbal tiporták.
Kiált a próféta, sír és fenyeget,
Szavai olyanok, mint az élő láng,
A bűnösöket égeti, az igazaknak világít;
Könnyei olyanok, mint az anya könnyei
Haldokló gyermeke felett.
Egy büntetés jön, a próféta előre látja,
Egy büntetés, melyet százszor megérdemeltek.
Isten irgalma igazságszolgáltatássá válik.
Kiált a próféta, sír és fenyeget,
Bűnbánatra hívja a bűnös népet.
A nép hallgat arra, amit az elöljárók mondanak,
Az elöljárók pedig nevetnek a prófétán,
És szavait hazugságnak nyilvánítják!
De a próféta nem hagyja magát megtörni:
Szavait gyötrelmekkel pecsételi meg;
A gonosz emberek megölték a prófétát,
Ezzel örökre fennen hirdetetté tették őt.
A próféta minden szava beteljesedett –
A királyság elbukott, a próféta megdicsőült.

ELMÉLKEDÉS

Borovszki Szent Paphnutiosz azt tanította tanítványainak, hogy az emberi lélek és annak rejtett tettei megismerhetők a szem tekintetéből. A tanítványoknak ez hihetetlennek tűnt, egészen addig, amíg az Isten embere ezt tettekkel is meg nem erősítette, méghozzá több alkalommal. Mások sorsába látva, Paphnutiosz a sajátját is előre látta. Egy héttel korábban, még egészségesen megjövendölte, hogy a következő csütörtökön elválik e világtól. Amikor pedig felvirradt ez a csütörtök, örömmel felkiáltott: „Íme az Úr napja, vigadjatok emberek; íme, eljött a várt nap!" – Így várja a halált az az ember, aki egész életében az e világtól való búcsúzásra és az Istennel való találkozásra gondolt.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük az Úr Jézus mennybemenetelét, mégpedig:

1, hogyan jelenik meg két angyal a tanítványoknak, miközben azok még a mennybe emelkedő Urat nézik,

2. hogyan hirdetik az angyalok, hogy az Úr ugyanúgy fog eljönni, ahogyan a tanítványok látták Őt a mennybe menni.

SZENTBESZÉD
az Úr szavának erejéről

„Hát nem olyan-e szavam, mint a tűz? – mondja az Úr,
és mint a sziklát szétzúzó pöröly?" (Jeremiás 23, 29)

Igen, Uram, a Te igéd valóban olyan, mint a tűz, amely felhevíti az igazat, de égeti az igaztalant. És a Te igéd valóban olyan, mint a pöröly, amely meglágyítja a bűnbánó szív kőszikláját, de porrá zúzza a meg nem térő bűnösök szívét.

„Nem lángolt-e a szívünk bennünk, amikor beszélt hozzánk?" (Lukács 24, 32) – kérdezték az apostolok a feltámadt Úrral való beszélgetés után. Ha az ember szíve tiszta, lángra lobban az Úr igéjétől, elolvad az örömtől és kitágul a szeretettől. Ám ha az ember szíve tisztátalan és a bűntől megkövesedett, akkor az Úr igéjétől megperzselődik és még inkább megkeményedik. „És megkeményedett a fáraó szíve." (II. Mózes 7, 13).

Hiába erősítik meg a bűnösök váraikat kővel, hiába erősítik meg vasakkal, ezüsttel és arannyal, elvetve Isten igazságának vértjét. Mint hatalmas és feltartóztathatatlan pöröly, olyan az Úr szava, amikor kimondja az ítéletet e kőerődítményekre, amelyekbe a bűnösök befészkelik magukat.

Hiába erősíti meg a hitetlen az otthonát kemény kővel, és az államférfi az államot a föld megkövesedett bölcsességével, nem bízva az élő Istenben. Az Úr szava pörölyként sújt le mindenre, ami Isten nélkül vagy Isten ellen épült – mint hatalmas és ellenállhatatlan pöröly.

Ó, testvéreim, ne bízzunk saját kőalkotásainkban, sem márványból, sem aranyból, sem ezüstből valókban, sem pedig saját istentelen gondolataink köveiben. Mindez gyengébb Isten ereje előtt, mint a por a szélviharral szemben.

Ó, Mindenható Urunk, segíts nekünk befogadni igédet, és arra építeni egész életünket mind ezen, mind a másvilágon. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 2.

Szent Eszperosz, Zoé, Küriakosz és Theodulosz vértanúk. A Hadrianus császár idejében (117-138) egy Katalosz nevű pogány rabszolgaként vásárolta meg Eszperoszt, feleségét, Zoét, valamint fiaikat, Kürakoszt és Theoduloszt. Mivel meggyőződött keresztények voltak, nem akartak enni a bálványáldozati ételekből; amit kaptak, a kutyáknak dobták, ők maguk pedig éheztek és tűrtek. Mikor Katalosz ezt megtudta, haragra gerjedt, és kegyetlenül kínozni kezdte rabszolgáit. Először a gyermekeket gyötörte, de ők rendíthetetlenek maradtak hitükben, sőt, még súlyosabb kínokat kértek a hóhértól. Végül mind a négyüket tüzes kemencébe vetették, ahol hálaadó ima után átadták lelküket az Úrnak. Testük épen maradt, a tűz nem fogott rajtuk.

Nagy Szent Atanáz, alexandriai érsek. A mai napon ereklyéinek átvitelét és az azok által történt csodákat ünnepeljük. E nagy szent életét és munkásságát január 18-án részletezzük.

Szent Borisz és Gleb vértanúk. Vlagyimir nagyfejedelemnek, az orosz nép megkeresztelőjének fiai. Megkeresztelkedése előtt Vlagyimirnak sok felesége és gyermeke volt. Borisz és Gleb édestestvérek voltak. Halála előtt Vlagyimir felosztotta az országot fiai között. Azonban Szvjatopolk, a legidősebb fiú, a kijevi fejedelem, meg akarta szerezni a Borisznak és Glebnek szánt részeket is. Ezért embereket küldött, akik az egyik helyen Boriszt, a másikon Glebet megölték. A két testvér rendkívül jámbor és istenfélő volt, a halált imádsággal és Isten felé emelt szívvel fogadták. Testük romlatlan és illatos maradt; Visgorod városában temették el őket, ahol a mai napig kegyelmi erő árad belőlük, amely különféle betegségekből és gyötrelmekből gyógyítja az embereket.

Szent Mihály (Borisz), bolgár cár. Pogányként született és nevelkedett. Borisz nagybátyja, Bojan és nővére hatására keresztelkedett meg, a keresztségben a Mihály nevet kapta. Phótiosz pátriárka papokat küldött hozzá, akik fokozatosan megkeresztelték az egész bolgár népet. Sok bolgár főúr ellenezte az új hitet, de az új hit győzedelmeskedett, és a kereszt felragyogott a számos templomon, melyeket a kegyes Mihály cár építtetett. A hitet a bolgárok és a szerbek körében különösen az ohridi „Öttagúak" (szent Cirill és Metód tanítványai) erősítették meg, akik népnyelven, szlávul hirdették Krisztus tanítását. Mihály öregkorára szerzetesnek állt és kolostorba vonult. Ám amikor fia, Vlagyimir rombolni kezdte apja művét és visszaszorította a kereszténységet, Mihály újra hadvezéri ruhát öltött, kardot kötött, Vlagyimirt letaszította a trónról, és kisebbik fiát, Simeont ültette oda. Ezután ismét szerzetesi ruhát öltött, visszavonult a csendbe, és aszkézisben és imádságban békésen fejezte be földi életét „a jó hitben, Urunk Jézus Krisztus igaz megvallásában, nagyként, tiszteletreméltóként és hithűként", majd átköltözött az égi életbe 906. május 2-án.

Bolgár Mihály kereszttel népet keresztelte,
A pogányokat Krisztus nyájába terelte.
Példájával az emberi szíveket megérintette,
Hogy az üdvözítő hitet mindenki megszeresse.
Templomokat emelt, a pogányságot kiirtotta,
Isten Szent Lelkét önmagában megvallotta.
Elhagyta a dicsőséget és a hiú világot,
Igazságra és hűségre tanította az embereket.
Nem kímélte magát Isten szent nevéért,
És a bolgár nemzet üdvözüléséért.
A földön megkoronázták az uralkodás koronájával,
A mennyben pedig az örök öröm koszorujával.

ELMÉLKEDÉS

Boldog Makszim, Krisztusért balgatag, télen meztelenül járt Moszkva utcáin. Az emberek tanácsára, hogy öltözzön fel és védekezzen a hideg ellen, így válaszolt: „Csípős a tél, de édes a Paradicsom!" És azt is mondta: „A türelemért Isten üdvösséget ad". Ha az Úr Krisztus nem sajnálta Önmagát átadni a kínokra és a halálra, mi miért sajnálnánk magunkat saját magunkért? Ő felírt nekünk egy receptet, egy diétát lelki gyógyulásunkra, és ezt könnyű igának nevezte. Sokkal nehezebb az az iga, amelyet mi magunk rakunk magunkra, mert az az iga egyre súlyosabb lelki betegségbe dönt minket. A föld sokkal nagyobb áldozatokat követel tőlünk, anélkül, hogy bármilyen jutalmat ígérne a halál után. A föld azt kéri, hogy áldozzuk fel neki Istent, a lelket, a lelkiismeretet, az elmét, minden emberi és isteni méltóságot, és cserébe a sötét, bűzös sírt mutatja, mint mindennek a végét és bérét. Krisztus azt kéri, hogy csak a földet, az állatiasságunkat, a bűnt, a vétket és minden gonoszságot áldozzuk fel, és ezért feltámadást és halhatatlan életet ígér a paradicsomban. Csípős a tél, de édes a Paradicsom!

SZEMLÉLŐDÉS (SOZERCANJE)

Szemléljük az Úr Jézus mennybemenetelét, mégpedig:

1. hogyan borultak le Előtte a tanítványok,

2. hogyan térnek vissza Jeruzsálembe nagy örömmel.

SZENTBESZÉD
az élő víz forrásáról és a kiszáradt kútról

„Borzadjatok el ettől, ti egek,...– mondja az Úr. – Mert két gonoszságot művelt népem: engem elhagytak, az élő víz forrását, hogy ciszternákat ássanak maguknak, repedező ciszternákat, melyek nem tartják meg a vizet. (Jeremiás 2, 12-13)

Vajon csak az akkori időkre szólt ez, vagy a maira is? Bizonyosan a maira is. Vajon csak a zsidó népnek szólt, vagy a mi népünknek is? Bizonyosan a mi népünknek is. Ahogy az „ne ölj", „ne lopj", „ne tanúskodj hamisan" sem csak arra az időre vonatkozott, hanem minden időkre, és nem csak a zsidó népnek, hanem minden nemzetnek, úgy ez is. Ez érvényes ma és mindörökké minden népre és minden emberre, aki hátat fordít az udvarában lévő élő víz forrásának, és kutat ás, hogy abból ihassa az esővizet.

Az élő víz forrása maga az Úr, kiapadhatatlan, bőséges és édes. Kút pedig minden emberi törekvés, amely Istennel és Isten törvényével szemben áll, s amelytől az emberek haladást, boldogságot, valamint éhségük és szomjúságuk csillapítását remélik. Ilyen kút az istentelenség, a pénzsóvárság, a torkosság, a kicsapongás, a hatalomvágy, a hiúság, a bálványimádás, a jóslás és minden egyéb, aminek az ördög a tanácsadója, a bűn az ásója, és a hamis remény a vízhordója. „Álmélkodjatok ezen, egek, borzadjatok és rendüljetek meg!" – mondja az Úr (Jeremiás 2, 12), látva, hogyan veszíti el eszét az ember, elhagyva az élő vizet, hogy forró parázsban ásson kutat, mely csak még jobban szítja szomjúságát!

Ó, testvéreim, a mi népünk is két gonoszságot követett el: elfeledte az Urat, mint minden jó forrását, és elindult, hogy a rosszban és a rossz által keressen magának jót. Található-e víz a tűzben? Vagy búza a homokban? Nem lehet, nem lehet, testvéreim. Még kevésbé található béke, boldogság, elégedettség, öröm, élet vagy bármiféle jó a bűn és az istentelenség kútjaiban.

Ó, Urunk, minden jónak halhatatlan forrása, amelyet emberi szív kívánhat és emberi elme elképzelhet, könyörülj rajtunk, bűnösökön és méltatlanokon. Fordíts el minket hatalmas jobboddal istentelen és hiábavaló tetteinktől, és itass meg minket a Te édes és élő vizeddel. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 3.

1. Szent Timót és Maura vértanúk. E csodálatos vértanúk, a vőlegény és a menyasszony sorsa rendkívüli! Húsz nappal az esküvőjük után a keresztény hitük miatt bíróság elé állították őket Arianosz thébai helytartó előtt, Diocletianus császár idején. Timót a helyi egyház felolvasója volt. „Ki vagy te?" – kérdezte tőle a helytartó. Timót így válaszolt: „Keresztény vagyok és Isten egyházának felolvasója." Erre a helytartó azt mondta: „Nem látod a köréd készített kínzóeszközöket?" Timót így felelt: „Te pedig nem látod Isten angyalait, akik megerősítenek engem." Ekkor a helytartó megparancsolta, hogy tüzes vasszöggel szúrják át a füleit, aminek következtében a fájdalomtól a szemgolyói is kijöttek. Maura eleinte megijedt a kínzásoktól, de miután férje bátorította, ő is megvallotta rendíthetetlen hitét a helytartó előtt. Ez megparancsolta, hogy először tépjék ki az összes haját, majd vágják le az ujjait. Sok más kínzás után, amelybe hamar belehalhattak volna, ha Isten kegyelme nem tartja őket életben, mindkettőjüket keresztre feszítették, egymással szemben. Így függtek a kereszten kilenc teljes napig, tanácsolva és bátorítva egymást a türelemben. A tizedik napon adták át lelküket az Úrnak, akiért a kereszthalált elszenvedték, és így méltókká váltak az Ő Országára. Becsülettel szenvedtek Krisztusért 286-ban.

2. Kijevi-barlangi Szent Teodóz (Theodosius). Kora ifjúságától kezdve kerülte a nevetést és a vigadozást, és az istenismeretnek és az imádságnak szentelte magát. Emiatt anyja gyakran verte, különösen akkor, amikor egy nap meglátta a meztelen testén a vasövet, amelytől az inge véres volt. Egyszer az Evangéliumban olvasva az Üdvözítő szavait: „Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, nem méltó hozzám", elhagyta a szülői házat és a kijevi barlangba menekült Szent Antalhoz. Ő befogadta és hamarosan szerzetessé avatta. Amikor az anyja rátalált és hazahívta, ő tanácsot adott anyjának, aki szintén szerzetesnő lett egy női kolostorban. Teodóz lelki törekvésével, szelídségével és jóságával hamarosan minden szerzetest felülmúlt, és nagyon kedves lett Antal számára, aki kinevezte a kolostor apátjává (igumenjévé). Az ő ideje alatt a kolostor vagyona jelentősen gyarapodott, templomokat és cellákat építettek, és teljes mértékben bevezették a Sztudita-szabályzatot. Isten nagy kegyelemmel áldotta meg Teodózt szűzi tisztasága, mérhetetlen imádságos fáradozása és a felebaráti szeretete miatt, így ezen istenfélő embernek nagy hatalma volt a tisztátalan lelkek felett, betegségeket gyógyított és belelátott az emberek sorsába. Szent Antallal együtt Teodózt tartják az oroszországi szerzetesség alapítójának és szervezőjének. Békében hunyt el 1074-ben. Gyógyító erejű ereklyéi Antal ereklyéi mellett nyugszanak.

Timót és Maura, keresztre feszítve, sápadtan,
Az Úr Krisztuson át néznek egymásra szakadatlan.
Lelkükkel jobban látnak, mint testi szemmel,

Fájdalmuk túlnő minden földi gyötrelemmel.
Szól ekkor Timót: „Maura, édes húgom,
Asszonyi sorsodban nagyobb a kínod, tudom!
De ne csüggedj, nővérem, imával erősödjél,
Minden gondolatoddal Krisztushoz kötődjél.”
– Feleli Maura: „Timót, édes fivérem,
Isten Lelkét érzem, fújdogál a lelkemben;
Ő tart ébren engem, gyengeségemben éltet,
És a legédesebb Jézus enyhíti a kínokat nékem.
De érted aggódom, te büszke méltóságom,
Milyen fájdalom fogható a te fájdalmadhoz?
De még egy kicsit, egy picit, édes testvérem,
S a kínok tövisén kinyílik a rózsa az égben.
Az egész mennyei seregnek te leszel a dísze,
Csak tűrj, tűrj némán, panaszszó nélkül.
Vigyázzunk, testvérem, el ne aludjunk mélyen,
Hogy az Úr ha eljön, ne érjen minket szégyen.
Íme, látom a mennyet, nyitva áll felettünk,
Látom a kincseket, mik el vannak készítve nekünk.”
Mondja ekkor Timót: „Ó, te csodás nővér,
Krisztusnak menyasszonya, dicső vértanúja,
Dicsőítsük Istent az Ő szent kegyelméért,
Hogy ily tisztességes halált engedett hitünkért.
Dicsőség Néked, Üdvözítő, ki értünk szenvedtél:
Lelkünket most a te kezedbe ajánljuk.

ELMÉLKEDÉS

Abba Kolovosz János megkérdezte a szerzeteseket: „Ki adta el Józsefet?” Egyikük így válaszolt: „A testvérei.” Erre az öreg így szólt: „Nem a testvérei, hanem az alázatossága. József kijelenthette volna, hogy ő a testvérük, és ellenszegülhetett volna az eladásnak; de ő hallgatott. Tehát az alázatossága adta el őt; de ugyanez az alázatosság tette őt később Egyiptom urává.”Mi túlságosan is védekezünk a külső kellemetlenségek ellen, ahelyett, hogy átadnánk magunkat Isten akaratának, ezért elveszítjük azokat a jó gyümölcsöket, amelyeket az alázattal viselt nehézségek végén aratnának le. Abba Poimén bölcsen mondta: „Elhagytuk a könnyű igát, azaz az önvádat, és magunkra vettük a nehezet, azaz az önigazolást.”A keresztény minden kellemetlenséget úgy fogad, mint amit jelenlegi vagy múltbéli bűneiért megérdemelt, hittel vizsgálva mindenben Isten akaratát, és reménnyel várva a véget.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a felemelkedett Úr Jézust, mégpedig:

1. hogyan kezdte meg üdvözítő munkáját a földön egyszerű és alázatos munkásként,

2. hogyan fejezte be üdvözítő munkáját az Ő csodálatos és dicsőséges mennybemenetelével.

SZENTBESZÉD
a bálványimádók megszégyenüléséről

„úgy szégyenül meg…, mind, akik így szólnak egy fadarabhoz: „Atyám vagy." És egy kőhöz: „Te szültél." Hátukat fordítják felém s nem arcukat, de ha nyomorúság tör rájuk, könyörögnek: „Kelj fel! Ments meg minket!"" (Jeremiás 2, 26-27)

Valóban megszégyenülnek mindazok, testvéreim, akik nem látnak tovább a fánál és a kőnél, és akik esztelenségükben azt mondják: az ember csupán növényekből és ásványokból áll, és ugyanaz történik vele, ami a növényekkel és az ásványokkal. Mivel hátat fordítottak a Teremtőnek, nem láthatnak mást, csak a teremtményeket, és a Teremtőt elfeledve a teremtményeket hirdetik teremtőnek. A természet – mondják – alkotta és szülte az embert; ezért az ember kisebb a természetnél, alacsonyabb rendű nálánál, szolga a természet ölében, rab a természet láncán, halott a természet sírjában. Megszégyenülnek majd, akik így beszélnek, amikor bajba jutnak, és Istenhez kiáltanak: „Kelj fel, és szabadíts meg minket!"Miért kiáltják Istennek: „Kelj fel"? – mintha Isten feküdne! Nem fekszik az Isten, hanem áll; áll és vár, hogy segítsen mindenkinek, aki hittel és alázattal kéri az Ő segítségét. De azok, akik a fával és a kővel barátkoztak, amíg saját erejükben bíztak – ők döntötték le Őt az életükben, és vetették ki Őt az életükből. Ezért, amikor szorongatja őket a nyomorúság, azt kiáltják Neki: „Kelj fel!"Az Úr pedig szelíd, felkel, és minden bűnbánó segítségére siet. Tartson a bűnös őszinte bűnbánatot, és elvetve bűnös szerelmét, térjen vissza az Isten iránti szeretethez, és Isten segíteni fog rajta. Fordítson hátat a holt fának és kőnek, arcát pedig az élő Isten felé, és Isten megszabadítja őt. Mert a Mindenható nem haragtartó és nem bosszúálló. Nem is a halálra teremtette az embereket, hanem az életre.Ó, testvéreim, ne keressünk segítséget a tehetetleneknél, se életet az élettelenéknél. Forduljunk arccal élő Teremtőnk felé, aki minden földi teremtménynél ragyogóbb arcot adott nekünk. Térjünk vissza a nyugati tévútról a keleti útra, mert ezen az úton van az üdvösség. Csak siessünk, amíg utolsó földi napunk el nem merült a nyugat sötétségében.Ó, felmagasztalt Urunk, emeld fel elménket a mennybe. Tisztítsd meg a sötétségtől és könnyítsd meg a földi tehertől, világosságot árasztó Teremtőnk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 4.

Szent Pelágia vértanúnő (Tarszoszi Pelágia). Tarszosz városában született pogány, de előkelő és gazdag szülők gyermekeként. Amikor a keresztényektől hallott Krisztusról és a lélek üdvösségéről, a Megváltó iránti szeretet gyulladt ki benne, és lelkében teljesen kereszténnyé vált. Abban az időben szörnyű keresztényüldözés dúlt. Történt, hogy maga Diocletianus császár is Tarszoszban tartózkodott, és ott-tartózkodása alatt fia, a trónörökös, halálosan beleszeretett Pelágiába, és feleségül akarta venni. Pelágia gonosz anyján keresztül azt üzente, hogy ő már eljegyezte magát égi Jegyeseivel, az Úr Krisztussal. Menekülve a tisztátalan trónörökös és gonosz anyja elől, Pelágia megkereste és megtalálta Klinon püspököt, aki szentségéről volt híres. Ő kioktatta a keresztény hitre és megkeresztelte. Pelágia ekkor szétosztotta pazar ruháit és sok vagyonát, visszatért otthonába, és megvallotta anyjának, hogy már megkeresztelkedett. Ezt hallva a császár fia, elveszítve minden reményét, hogy feleségül veheti a szent szüzet, kardjába dőlt és meghalt. Ekkor a gonosz anyja maga jelentette fel leányát a császárnál, és bíróság elé adta. A császár elcsodálkozott a szűz szépségén, és elfelejtve saját fiát, tisztátalan vágyra lobbant iránta. De mivel Pelágia rendíthetetlen maradt hitében, a császár ítélete az volt, hogy égessék el egy tűzben izzó fémbikában. Amikor a kínzók lemeztelenítették, Szent Pelágia keresztet vetett, és hálatelt imádsággal Istenhez az ajkán, maga lépett az izzó bikába, ahol egy szempillantás alatt elolvadt, mint a viasz. 287-ben szenvedett vértanúhalált. Csontjainak maradványait Klinon püspök gyűjtötte össze, és egy hegyen, egy kő alá temette. Konsztantinosz Kopronümosz császár idejében (741-775) azon a helyen gyönyörű templomot építettek a szent szűz és vértanú Pelágia tiszteletére, aki feláldozta magát Krisztusért, hogy örökké Krisztussal uralkodjon.

Szent Sziluán vértanú, gázai püspök. Kezdetben katonai szolgálatban állt, de később hitének erejétől hajtva egyházi szolgálatba lépett. Azzal vádolták, hogy pogányokat térít keresztény hitre, ezért először kegyetlenül megkínozták, majd 311-ben negyven másik katonával együtt lefejezték; így mindannyian a mennyei hazának polgáraivá lettek.

Boldog Niképhorosz. Kezdetben római katolikus volt, majd áttért az ortodox hitre. Szerzetesként az Athos-hegyen élt a bölcs Theolüptosz mellett. A híres Palamasz Szent Gergely tanítója volt, és művet írt az elme imájáról (szellemi imádság). A XIV. században békében költözött el az Úrhoz. Így tanított: „Gyűjtsd össze elmédet, és kényszerítsd, hogy lépjen be a szívbe, és maradjon ott. Amikor elméd megszilárdul a szívben, ne maradjon üresen, hanem szüntelenül mondja az imát: Uram Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam! És soha ne hallgasson el. Ezáltal erények egész sora költözik beléd: szeretet, öröm, béke és a többiek, amelyek miatt minden Istentől kért kérésed teljesülni fog.”

Pelágia, mint a fény angyala
A császár elé állt ítéletre és vádra;
A fenevad-arcú uralkodó így szólt hozzá:
– Császári koronával fognak megkoszorúzni,
Légy az én asszonyom az asszonyok között!
Pelágia bátran felelt neki:
– Iszonyodom a házasságtól a pogánnyal,
Soha, császár, a tied nem leszek,
Mit kínálsz te? Portól való koronát!
Nekem három koszorúm van az Úrnál,
Jézusnál, az én örök Jegyvesemnél:
Az első koszorú – mert a hitemet megtartottam,
A második koszorú – mert a szüzességemet megőriztem,
A harmadik koszorú – a vértanúság koronája.
Ne késlekedj, istentelen császár,
Zúzd szét e portól való testet,
Zúzd, vágd, égesd és őröld fel,
Hogy a lélek mielőbb a menyegzőre jusson,
Hogy mielőbb Jegyvesem mellé állhassak,
A halhatatlan Megváltó Isten mellé.

ELMÉLKEDÉS

A szellemi harcban még fiatal és tapasztalatlan ember minden jó cselekedetét öndicsérettel hangsúlyozza. Ám a tapasztalt katona, a szenvedélyekkel és démonokkal vívott küzdelem közepette, lebecsüli minden tettét, és fokozza Isten segítségéért való imádságát. Máté abbé így szólt: „Minél közelebb kerül az ember Istenhez, annál bűnösebbnek látja önmagát.” És azt is mondta: „Amikor fiatal voltam, azt hittem, talán teszek valami jót; de most, hogy megöregedtem, látom, hogy egyetlen jó cselekedetem sincs.”Vajon nem maga az Úr mondta-e: senki sem jó, csak az egyedülvaló Isten? Ha tehát egyedül Isten jó, és Ő minden jónak forrása, hogyan történhetne bármilyen jó cselekedet, ha nem Istentől való? És hogyan tulajdoníthatná magának, és nem Istennek az, aki jót cselekszik? Ha pedig így van, mivel dicsekedhet a halandó ember? Semmivel, csak Istennel és Isten jóságával.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a mennybemenetelt Úr Jézust, mégpedig:

1. hogyan bizonyítja mennybemenetelével az Ő isteni természetét és isteni hatalmát,

2. hogyan mutatja meg az embereknek mennybemenetele által, hogy létezik egy jobb, magasztosabb világ és élet – a mennyei világ és élet.

SZENTBESZÉD
a bálványimádásról mint paráznaságról

„Júda is, akár Izráel, megfertőztette a földet, mert paráznaságot követett el a kővel és a fával." (Jeremiás 3, 9)

Milyen paráznaság az, amelyet Izráel és Júda (vagyis az izráeli és júdai nép) elkövetett a kővel és a fával? Ez a kőből és fából készült bálványok imádása. Ám e bűn előtt elkövettek egy másikat is, nevezetesen: elfordultak az igaz Isten, az élő és egyetlen Isten imádásától. Miért nevezik bálványimádásukat paráznaságnak? Azért, mert az első szeretet kötelékével az igaz Istenhez, az élő és egyetlen Istenhez tartoztak, ám később hűtlenné váltak e szeretethez, és szívükkel átadták magukat az idegen kő- és fabálványoknak. Ezért nevezi az Úr az ő bálványimádásukat paráznaságnak.

Vajon ez az isteni feddés csak abban a régi időben volt megérdemelt, és nem a miénkben is? Csak Izráeltől és Júdától, és nem a keresztényektől is? Sajnos, ez az isteni feddés ma is teljesen megérdemelt sok keresztény részéről. Akiben kihűlt a szeretet az igaz Isten, az élő és egyetlen Isten iránt, és fellángolt az alacsonyrendű szeretet a kőből és fából való dolgok, a romlandó tárgyak és halandó teremtmények iránt, az paráznaságot követ el, és magára vonja Isten feddését. Így ez az isteni dorgálás ma is éppoly időszerű, mint egykor, hiszen akkor az emberek Krisztust nem ismerve vétkeztek, most pedig Krisztust ismerve vétkeznek.

Ó, testvéreim, meddig húzódik még e sötét bálványimádás a földön? Meddig bűzlik még a föld az emberek kő- és fabálványokkal, ezüsttel és arannyal, testtel és vérrel való paráznaságától? Vajon a mindenható Krisztus nem zúzta-e porrá és hamuvá az összes bálványt? Miért hajolnak le most egyesek, és készítenek maguknak abból a porból újra isteneket? Az ördögi hazugság és saját önámításuk miatt.

Ó, a legmagasabb mennybe felmagasztalt Urunk, védelmezz meg minket az ördögi hazugságtól és saját önámításunktól. Őrizz meg minket a porrá zúzott bálványokkal való szégyenletes paráznaságtól – a Te tisztelt Kereszted által. Segíts nekünk, Urunk, hogy szüntelenül csak Téged imádjunk, az igaz Istent, az élő és egyetlen Istent. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 5.

1. Szent Irén nagyvértanú. Az apostoli időkben élt a Balkánon, Magedon városában, ahol apja, Licinius, részfejedelem (király) volt. Egyesek úgy vélik, szláv származású volt. Pogányként született, pogány szülőktől. Penelopé - ez volt a pogány neve - Apellianosz tanítótól ismerte meg a keresztény hitet. Szent Timóteus, Pál apostol tanítványa keresztelte meg őt és udvarhölgyeit, és elhozta neki olvasásra Pál apostol leveleit. Mivel megtagadta a férjhezmenetelt, magára vonta apja haragját, aki kínoztatni akarta, ám Irén csodás módon keresztény hitre térítette atyját. Apján kívül még négy uralkodó vetette alá különféle kínzásoknak, de Isten angyalai által megszabadította őt. Cedékiás király fejéig egy kígyókkal és skorpiókkal teli árokba ásatta, de Isten angyala megölte a mérges férgeket, és sértetlenül megőrizte a szent szüzet. Ezután ugyanez a király megpróbálta kettéfűrészeltetni, de a fűrész úgy pattant le testéről, mintha kőhöz ért volna. Később ugyanez az uralkodó egy malomkerékhez kötöztette, és ráengedte a vizet, hogy vízbe fojtsa, de a víz megállt és nem folyt tovább, a szűz pedig életben maradt. Szávah király, Cedékiás fia, szögekkel kiverve megpatkoltatta, homokzsákot rakatott rá, megfékezte (kantárt tett rá), és megparancsolta, hogy állatként hajtsák messze a városon kívülre. „Valóban olyan vagyok előtted, Uram, mint az oktalan állat!” – mondta a szent vértanú, miközben megfékezve futott kínzói után. Ám Isten angyala megrengette a földet, az megnyílt és elnyelte kínzóit. Túlvélve minden gyötrelmet, amelyek során pogányok tömegeit térítette keresztény hitre, Irén Kallipolisz városába ment, ahol Krisztus hitét hirdette. Az ottani uralkodó, Numeriánus, azzal akarta megölni, hogy egymás után három izzó fémbika belsejébe vettette, de a szűz megmenekült és életben maradt. Sokan látták ezt és hittek. Vavodin eparchus Konstantinába vitte, ahol izzó rostélyokra fektetve akarta megölni, de ez sem ártott Szent Irénnek, sőt sokakat az igaz hitre vezetett. Végül Meszembria városába érkezett, ahol Szavoriosz király megölette, de Isten feltámasztotta őt. A király és a nép ezt látva hitt Krisztusban és megkeresztelkedett. Így Szent Irén szenvedéseivel és csodáival több mint százezer pogányt vezetett Krisztus hitéhez. Végül maga feküdt a sírba, és meghagyta Apellianosznak, hogy zárja le azt. Négy nap múlva, amikor a sírt felnyitották, őt már nem találták ott. Így dicsőítette meg Isten mindörökre Irén szüzet és vértanút, aki mindent feláldozott és elviselt, hogy Isten neve minél inkább megdicsőüljön az emberek között.

2. Szent Márton és Herákliusz. Szlávok voltak. Az ariánus eretnekek üldözték őket Illíriában. Száműzetésbe küldve, az igazhitűség e vitézei a IV. században fejezték be földi életüket, és költöztek el az Úrhoz.

Penelopé, a királylány, a palotában ült,
Mikor három madár hozzá gyorsan lerepült.
Előbb egy galamb, fehér, mint a tej, olajággal,
Aztán sas jött, csőrében tartott virágos koszorúval.
Végül holló szállt be, kinek csőrében vipera volt.
Kérdi a lány szolgáit, tudják-e, ez mit jövendöl?
A szolgák hallgatnak. Senki sem tudja. Mind csodálkozik.
Apellianosz, az öreg szólt: mindnyájunk a halál rabjai vagyunk,
De hallgass rám, Penelopé, hallgass rám, szép gyermekem,
Isten Lelke e jelek által világosan jövendöl neked:
A galamb a szelídséged, Irénnek fognak hívni,
Az olajág Isten kegyelmét jelenti, melyet fogsz bírni.
A sas győztest jelent – legyőzöd majd a szenvedélyt,
A virágkoszorú dicsőséget s mennyei édességet ígért;
A holló a kígyóval a démon az ő gonoszságával,
De te legyőzöd őt a te nagy türelmeddel.
Ezt mind hallva Irén szíve megremegett,
S eldöntötte: az üdvözítő hitnek adja életét.
Amit eldöntött, véghezvitte, s Isten segítette őt.
Az ő szent imái által ments meg, Istenünk, bennünket is!

ELMÉLKEDÉS

Nem segít a szavakkal való imádság, ha a szív nem vesz részt benne. Isten csak a buzgó imát hallgatja meg. Xoiosz abbé egyszer a Sínai-hegyről tért vissza, amikor találkozott egy szerzetessel, aki panaszkodott neki, hogy a kolostorban sokat szenvednek a szárazságtól. Xoiosz megkérdezte: „Miért nem imádkoztok és kértek Istentől?” A szerzetes így felelt: „Imádkozunk is, kérünk is, de nincs eső.” Erre Xoiosz azt mondta: „Nyilvánvalóan nem imádkoztok buzgón. Akarod látni, hogy ez így van-e?” Ezt mondva az öreg az ég felé emelte kezeit és imádkozott. És bőséges eső hullott a földre. Ezt látva az ámulatba esett szerzetes a földre borult az öreg előtt, de az, félve az emberi dicsőségtől, gyorsan elfutott tőle. - „Kérjetek és adatik nektek” - mondta maga az Úr. De hiába van tele a száj imádsággal, ha a szív üres: Isten nem az ajkaknál áll és figyel, hanem a szívnél. Teljen meg a szív imádsággal, még ha az ajkak hallgatnak is. Isten meg fogja hallani és fogadni az imát. Mert Isten csak a buzgó imát hallgatja meg.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a mennybemenetelt Úr Jézust, mégpedig:

1. hogyan jelzi mennybemenetelével földi munkásságának győzedelmes beteljesülését, melyet mintegy 33 éven át végzett,

2. hogyan tanít minket mennybemenetele által arra, hogy minden törekvésünket az ég felé, és ne a föld felé irányítsuk.

BESZÉD
az emberi lélek isteni menyegzőjéről

„Térjetek vissza hozzám, elpártolt fiaim – mondja az Úr , mert egyedül én vagyok a ti Uratok." (Jeremiás 3, 14)

Az emberi lélek a menyasszony, az élő és mindenható Úr pedig az emberi lélek férje. Az Úr dicsőségbe öltözteti és kegyelmével táplálja az Ő menyasszonyát, a lelket. A lélek pedig Istentől, a férjétől, jó és számos gyermeket szül sokasodó és gyönyörű erények formájában. Egyetlen erényt sem tud a lélek önmagától megszülni. Csak az Istentől megtermékenyített lélek terem erényeket. A világtól megtermékenyített lélek azonban vagy meddő marad, vagy bűnt és vétket szül. Ezért mondja az Úr az embereknek: én vagyok a ti férjetek. Azért, hogy az emberi lélek tudja, kivel jegyezték el és kivel kötött házasságot, hogy ne tévelyegjen, és paráznasággal ne ölje meg önmagát, hamuvá válva!

Isten az emberi lélek hűséges férje. Ő soha nem hagyja el menyasszonyát, a lelket. Szerelme a lélek iránt soha nem hűl ki, amíg a lélek el nem fordul Istentől, és paráznaságot nem követ el. De Isten még ekkor sem hagyja el azonnal a lelket, hanem utána megy, és visszahívja a kárhozat útjáról. Térjetek meg - mondja ekkor az Úr az emberi lelkeknek. Tartsatok bűnbánatot, és megbocsátok nektek. Térjetek meg, és befogadlak titeket. A bűnbánók meg tudnák mondani, mily hatalmas az Isten irgalma. Tanúsíthatnák, mennyire kitartó Isten szeretete még a bűnösök iránt is, egészen az utolsó óráig. Isten hűséges az Ő szerelmében, és nem gyors a bosszúra a parázna lélekkel szemben. Szüntelenül azon fáradozik, hogy visszaadja a parázna léleknek az elveszített szégyenérzetet. A szégyen pedig bűnbánatot szül, a bűnbánat megújuláshoz vezet, a megújulás pedig az eredeti szeretethez és hűséghez.

Ó, mindenható Urunk, segíts nekünk, hogy a Te örök szerelmedből lelkeink jó és bőséges gyümölcsöt teremjenek. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 6.

1. Szent és igaz, sokat szenvedett Jób. Jób Ézsau leszármazottja volt, Ábrahám unokájáé, és Arábiában élt körülbelül kétezer évvel Krisztus előtt. Apja neve Záret, anyja neve Boszora volt; teljes neve pedig Jóbáb. Becsületes, istenfélő és igen gazdag ember volt. Életének hetvenkilencedik évében azonban Isten súlyos kísértéseket engedett rá a sátán által, amint az Jób könyvében részletesen le van írva. Egyetlen nap alatt Jób elveszítette minden hatalmas vagyonát, fiait és leányait. Ezután súlyos betegség támadta meg, amelytől egész testét sebek borították a feje tetejétől a talpáig; Jób a városon kívül, egy szemétdombon feküdt, és cserépdarabbal vakarta a gennyet sebeiről. Jób azonban nem zúgolódott Isten ellen, hanem türelemmel viselt minden gyötrelmet mindvégig. Ezért Isten visszaadta egészségét, és sokkal nagyobb gazdagságot adott neki, mint amilyen korábban volt, és ismét hét fia és három leánya született, éppen annyi, amennyi azelőtt volt. Jób összesen kétszáznegyvennyolc évig élt, mindvégig dicsőítve és áldva Istent. Jóbot a minden szenvedés türelmes elviselésének példaképének tekintik, amelyet Isten mér ránk, valamint a szenvedő Úr Jézus előképének.

2. Szent Barbár vértanú. Barbár katona volt hitehagyott Juliánusz császár idejében. Amikor Bakhosz hadvezér a római sereget a frankok ellen vezette, a seregben ott volt Barbár is, aki titokban keresztény volt. A csatatéren megjelent a frankok részéről egy hős, a régi Góliáthoz hasonló, és ingerelte a rómaiakat, hogy álljon ki ellene valaki párbajra. Bakhosz hadvezér azt tanácsolta Barbárnak, hogy ő menjen ki. Barbár szívében az élő Úrhoz imádkozott, kiállt, és legyőzte az óriást. Emiatt a frank sereg megzavarodott és elmenekült. Ekkor a hadvezér nagy ünnepséget rendezett, és megparancsolta, hogy mutassanak be áldozatot a bálványoknak. Az áldozatbemutatáskor azonban a hadvezér megtudta, hogy Barbár távol tartja magát. Amikor kérdőre vonta, Barbár megvallotta, hogy ő keresztény. A hadvezér jelentette ezt a császárnak, a császár pedig megparancsolta, hogy Barbárt a legszörnyűbb kínzásoknak vessék alá. Barbár azonban mindent ritka bátorsággal és lélekjelenléttel viselt el. Kínzatása során számos csoda történt, és sok katona, látva ezt, felvette Krisztus hitét. Köztük volt maga Bakhosz hadvezér is Kallimakhosszal és Dionüsziosszal. Mindhármukat lefejezték Krisztus nevéért, utánuk pedig Barbárt is, 362-ben. Lelkük a halhatatlan Krisztus Király országába költözött.

3. Szent Barbár, a lator. Sok bűncselekmény után megbánta bűneit és elítélte önmagát: először, hogy három évig négykézláb járjon és kutyákkal egyen, másodszor pedig, hogy tizenkét évig az erdőben éljen ruha, hajlék és minden táplálék nélkül, kivéve a füvet és a leveleket. Angyali üzenetet kapott, hogy bűnei megbocsáttattak. Kereskedők utaztak át az erdőn, és messziről meglátva Barbárt, azt hitték, hogy vadállat

és nem ember, ezért nyilaikat ráirányították és lelőtték. Haldokolva kérte őket, hogy értesítsék róla a közeli papot. A pap eljött és tiszességgel eltemette. Testéből gyógyító mirha (kenet) áradt, amely különféle betegségeket és gyötrelmeket gyógyított az embereken.

„Mondd meg, testvér, mit tudsz elviselni,
S megmondom majd, mennyit érsz mint ember.
Az igaz Jób, a dicső és gazdag,
Sátán által szemétdombra vettetett,
Gennyes sebek borították testét –
Ember s kutya elborzadva nézte!
Mije volt, mind oda lett egy nap alatt,
Csak a hite s türelme maradt meg.
De a hitnek s türelemnek fegyverével
Jób legyőzte a rettentő sátánt.
Isten nézte az egyenlőtlen harcot,
S az igaznak győzelmet ítélt,
A győzelemmel minden földi jót is,
S megszégyeníté az irigy gonoszt..

ELMÉLKEDÉS

Abba Ézsaiás mondta önmagáról: „Olyannak látom magam, mint egy gazdátlan, kóbor lovat. Bárki rátalál, felül rá, és kedve szerint vágtat vele. Amikor az egyik lovas leszáll a lóról, a másik nyergeli fel, és ugyanúgy tesz, majd a harmadik és így tovább." Ez a nagy aszkéta, akiről mindenki csodálattal mondta, hogy elérte a tökéletességet, vagy alázatból mondta ezt magáról, vagy a tökéletlensége idejére emlékezve. A lényeg az, hogy ez az állítás igaz minden olyan keresztényre, aki lelkileg fegyelmezetlenül és féktelenül él. Amint az egyik szenvedély leszállt róla, a másik már fel is nyergelte. Amint az egyik kifárasztotta és kétségbeesésben hagyta, a másik már fel is ült rá a boldogulás csalóka reményével. Az ilyen embernek nincs lovasa, aki az igaz úton vezetné, anélkül, hogy balra vagy jobbra letérne. Az egyetlen barátságos lovas, akit örömmel kell üdvözölnünk, a szent és hatalmas keresztény lélek.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem az Úr Jézus mennybemenetelét, mégpedig:

1. hogyan támadt fel először testi mivoltában, majd hogyan ment fel a mennybe testben,

2. hogyan emelkednek fel az igazak lelkei a halál után először a mennybe, miközben a testek várják az általános feltámadást, az általános átváltozást és az általános mennybemenetelt.

SZENTBESZÉD

Az erőről, melyet Isten a prófétai szavaknak adott

"Nézd, tűzzé változtatom szádban a szavaimat, ezt a népet meg fává, hogy megemésszе őket a tűz." (Jeremiás 5,14)

Lássátok, testvéreim, hogy az Isten igéjének hatása mindenkinél más és más! Az Isten igéje olyan, mint a tűz, amelynek örvend az igaz ember, aki megfagyott e világ hidegében; és az Isten igéje olyan, mint a tűz, amely elemészti az igazságtalant, akit ezen anyagi világ túlságosan felhevített. A tapasztalt lelkivezetők tanúságot tettek nekünk arról, hogy már maga Jézus neve is - mely a hívőknek erőt, örömöt és felfrissülést hoz - emésztő tűzként égeti a gonosz szellemeket. Így van ez minden isteni igével. Egyeseknél vigasztalást nyújt, másoknál felháborodást; egyeseknél lecsillapítja a haragot, másoknál fokozza; egyesekben félelemmel vegyes tiszteletet vált ki, másokban gúnyt. Az egészségeseknek méz, a betegeknek ürömfű.

De miért legyen a nép olyan, mint a fa, amely el fog égni? Vajon bűnös-e a nép, ha az istentelen elöljárók és a hamis próféták tévútra vezetik? A nép nem annyira bűnös, mint az elöljárói és a hamis próféták, de bizonyos mértékig mégis vétkes. Mert Isten a népnek is megadta, hogy ismerje az igaz utat, mind a lelkiismeretén, mind az Isten igéjének hirdetésén keresztül, így a népnek nem kellene vakon követnie vak vezetőit, amikor azok hamis utakra viszik és eltávolítják Istentől és az isteni törvénytől. Isten, testvéreim, igazságos, és Ő ismeri mindenki bűnének mértékét, és nem hagyja, hogy a tudatlan és kicsiny annyit szenvedjen, mint a tanult és nagy.

Mindentudó Urunk, ments meg minket, hogy ne legyünk se vak vezetők, se vakon vezetettek. Erősítsd meg szívünket, hogy mind vezetőként, mind vezetettként mindig a Te szolgáid lehessünk, és csakis a Te szolgáid. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 7.

1. A Szent Kereszt jeruzsálemi megjelenésének emléknapja. Konstans császár, Szent Konstantin fia és Cirill jeruzsálemi pátriárka idejében, reggel kilenc órakor megjelent a Szent Kereszt a Golgota felett, kiterjedve egészen az Olajfák hegye fölé. Ez a Kereszt fényesebb volt a napnál és pompásabb a legszebb szivárványnál. Az egész nép, hívők és hitetlenek egyaránt, elhagyták munkájukat, s félelemmel és csodálattal tekintettek e mennyei jelre. Sok hitetlen megtért Krisztus hitére, és számos ariánus eretnek is elhagyta gonosz tévtanait, visszatérve az Ortodoxiához. E jelenségről Cirill pátriárka levelet írt Konstans császárnak, aki maga is hajlott az arianizmus felé. Ez 357. május 7- én történt. Így ez alkalommal is bebizonyosodott, hogy a keresztény hit nem a világi okoskodásokban és az emberi érzéki értelemben rejlik, hanem Isten erejében, amely számtalan csoda és jel által mutatkozik meg.

2 Szent Akakiosz vértanú. Ez a szent római tiszt volt Maximianus császár idejében. Amikor a bíróság előtt felelt Krisztusba vetett hitéért, elmondta, hogy a kegyes hitet szüleitől örökölte, és abban a keresztény szentek ereklyéinél történt számos csodás gyógyulás láttán erősödött meg. A trakiaszi Pirinthosz városában férfiasan elszenvedett nagy kínzások után Akakioszt Bizáncba vitték, ahol újabb gyötrelmeket állt ki, míg végül karddal le nem fejezték. 303-ban szenvedett dicsőséges vértanúhalált, és költözött az örök öröm országába.

3. Grúziai tisztelendő atyák. A VI. században, kétszáz évvel azután, hogy Szent Nina az evangéliumot hirdette Grúziában, megjelent a Legszentebb Istenszülő János antiochiai aszkétának, és megparancsolta neki, hogy válasszon ki tizenkét tanítványt, és menjen Grúziába az ortodox hit megerősítésére. János így is tett. Grúziába érkezve a tizenkét misszionáriust az ország fejedelme és Eulaliosz katolikosz ünnepélyesen fogadta, s ők azonnal buzgón munkához láttak. A nép tömegestül tódult köréjük, ők pedig nagy bölcsességgel és számos csodával erősítették meg őket a hitben. E Krisztusszerető misszionáriusok vezetője a zedazni-i Szent János volt. Neveik: Abidosz, Antal, Dávid, Zénón, Tadé, Isza, Iszderiosz, József, Mihály, Pirrosz, István és Sio. Apostoli buzgósággal mindannyian megerősítették Krisztus hitét Grúziában, számos kolostort alapítottak, és sok tanítványt hagytak maguk után. Ekképpen méltattattak mennyei dicsőségre és földi erőre.

„Akakiosz, az égi Király harcosa,
Akakiosz a halálra készül,
Lelkét az ima tömjénével áldozza;
S kérdi őt a hitetlen bíró:
Miért nem menti meg Krisztus a hívőket?

Miért nem bünteti meg kínzóitokat,
Ha egyszer Mindenható Istennek hívod?
A vértanú szelíden így felel neki:
Az Úr Krisztus kegyelme hatalmas,
Nagy az Ő irgalma és hosszútűrése,
A bűnöstől bűnbánatot vár,
A hívektől pedig türelmes szenvedést.
Ha a bűnöst Ő rögtön büntetné,
Irgalmát hogyan mutatná meg?
S az igazak ha nem szenvednének,
Isten erejét mivel hirdetnék?
S a világ előtt mivel ragyognának?
Elhangzott a szó – feje vétetett,
Isten Paradicsomába lelke felvitetett."

ELMÉLKEDÉS

„Bevallom, nekem több volt a tartozásom, és nekem több bocsáttatott meg: bírói és közéleti feladatoktól hívattattam el a papságra, ezért félek, nehogy hálátlannak mutatkozzam, ha kevésbé szeretek majd, mint amennyi megbocsáttatott nekem." Ezek Szent Ambrus szavai, akit Isten váratlanul hívott el hivatása megváltoztatására, hogy világi bíróból Krisztus egyházának főpásztorává váljon. E szavakkal a szent megmutatja, mennyivel felettébb való a papi hivatás a világinál, miként adatik az isteni elhívás által, és hogyan tartozik hálával Istennek az, akit elhívtak. A szentek mindannyian a hálaadást tekintették legfőbb tartozásuknak Isten felé. Isten iránti hála nélkül nincs fejlődés a lelki életben. A szüntelen hálaadás az a nemes mag, amelyből - ha a szüntelen bűnbánat könnyeivel öntözik - kisarjad a legszebb gyümölcs: az Isten iránti szeretet.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a Szentlélek Isten leszállását a szent apostolokra, mégpedig:

1. hogyan állnak a szent apostolok mindnyájan egy akarattal az imádságban,
2. hogyan támad hirtelen zúgás az égből, mint sebesen rohanó szélnek zendülése

SZENTBESZÉD

Arról, hogyan taszítják el a bűnök a jót az emberektől

„Gonoszságaitok ezt mind meghiúsították, és bűneitek távol tartják tőletek e javakat." (Jeremiás 5,25)

Ha nincs bőséggel javad, népem, az azt jelenti, hogy bőséggel van bűnöd. Bűneid elütik tőled a neked szánt jót. Ha jót akarsz magadnak, népem, vesd el a bűnöket,

és ne vétkezz többé; így utat nyitsz a jónak, és a jó eljön hozzád, és nem távozik el tőled.Ha nincs benned jó, ember, az azt jelenti, hogy bűn van benned. A jó nem lakhat ugyanabban a házban, amelyben a bűn, miként a világosság és a sötétség sem lehet egyszerre ugyanazon a helyen. Amikor a világosság eltávozik, beáll a sötétség; és amikor a sötétség eloszlik, felragyog a világosság. Így a bűn és a jó válthatják egymást, de együtt nem lakozhatnak.Bűneink elütik tőlünk a jót, ó, testvéreim. Ezeket a szavakat nem csak egyetlen próféta mondta egyetlen népnek, hanem minden igaz próféta hirdette ezeket a saját népének. A hamis próféták hízelegnek népük bűneinek, és ezzel még inkább segítik elűzni a jót a népüktől. Az igaz próféták azonban szembeszállnak a nép bűneivel, mert ők a jóval járnak, és kiáltanak a bűn ellen, hogy bevihessék az Istentől való jót népük lelkébe. Ha a méhkaptár bűzössé válik, vajon bemennek-e a mézhordó méhek, hogy ott rakják le mézüket? Nem! Ha pedig az oktalan méhek nem mennek be a bűzös és füstös kaptárba, hogyan lépne be Isten értelmes Lelke a bűntől bűzös és füstös lélekbe? Márpedig Isten Lelke minden jó adomány birtokosa és osztogatója.

Urunk, Szentlélek Isten, segítsd meg ellenállhatatlan erőddel népedet, hogy elűzzék a bűnt lelkükből, s így Te bevonulhass éltető ajándékaiddal. Néked dicsőség és hála az Atyával és a Fiúval együtt mindörökké. Ámen.

MÁJUS 8.

1. Szent János apostol és evangélista. Ennek a nagy apostolnak és e-vangélistának az emléknapját szeptember 26-án ünnepeljük. Május 8-án azonban a sírjánál történt csodáról emlékezünk meg. Amikor János már több mint száz éves volt, magához vette hét tanítványát, kiment Efezusból, és megparancsolta nekik, hogy ássanak egy kereszt alakú sírt. Ezután az öregember élve feküdt a sírba, és eltemették. Amikor később a hívők felnyitották János sírját, nem találták benne a testét. Minden évben május 8-án finom por szállt fel a sírjából, amely meggyógyította a különböző betegségekben szenvedőket.

2. Remete Szent Arzeniosz (Nagy Arzeniosz). Ez a dicsőséges szent egy római patrícius családból származott, és kiváló neveltetésben részesült mind a világi tudományok és a filozófia, mind a lelki bölcsesség terén. Elhagyva minden világi hiúságot, az egyháznak szentelte magát, és a római nagytemplom diakónu-sa lett. Nőtlen, visszahúzódó, szótlan és imádságos emberként Arzeniosz úgy gondolta, így éli le egész életét. De Isten gondviselése más utat jelölt ki számára. Theodosius császár fiai, Arcadius és Honorius nevelőjévé és tanítójává tette őt, szenátornak nevezte ki, és nagy gazdagsággal, tisztelettel és pompával vette körül. Mindez azonban inkább

nyomasztotta Arzeniosz szívét, semmint kielégítette volna. Történt egyszer, hogy Arcadius vétett valamit, és Arzeniosz megbüntette őt. A sértett Arcadius súlyos bosszút forralt tanítója ellen, amiről amikor Arzeniosz tudomást szerzett, koldusruhába öltözött, a tengerpartra ment, hajóra szállt és Egyiptomba vitorlázott. Amikor megérkezett a dicsőséges Szkétiszbe, a híres Törpe Szent János tanítványa lett, és aszkézisnek szentelte magát. Halottnak tekintette magát a világ számára; amikor valaki hírül adta neki, hogy egy gazdag rokona meghalt és ráhagyta minden vagyonát, ő így válaszolt: „Hiszen én már őelőtte meghaltam, hogyan lehetnék hát az örököse?" Egy sivatagi cellába vonult vissza, mint egy sírboltba; nappal pálmalevélből kosarakat font, éjszaka pedig Istenhez imádkozott. Kerülte az embereket és minden velük való beszélgetést. Csak ünnepnapokon hagyta el celláját, hogy a templomba menjen áldozni. Hogy el ne restüljön, gyakran feltette magának a kérdést: „Arzeniosz, miért jöttél a sivatagba?" Ötvenöt évet töltött remeteként, és ez idő alatt példaképe volt a szerzeteseknek és dicsősége az egész szerzetességnek. Összesen száz évet élt, és 448-ban, hosszú ideig tartó fáradozás és önként vállalt vértanúság után békében hunyt el. Átköltözött Krisztus Urunk országába, akit teljes szívével és teljes lelkével szeretett.

3. Szent Emília. Szent Bazil (Vazul) édesanyja. Fiatalkorában szüzességi fogadalomban akart maradni, de házasságra kényszerült. Kilenc gyermeket szült, akiket annyira áthatott Krisztus szellemével, hogy közülük öten keresztény szentekké váltak: Nagy Szent Bazil, Nüsszai Szent Gergely, Szebaszteiai Szent Péter, Szent Makrina és Szent Teozvia. Időskorában kolostort alapított, ahol lányával, Makrinával élt, és ott hunyt el az Úrban 375. május 8-án.

4. Szent Arzeniosz Áldozatkész, Kijevi szerzetes. Soha nem pihent, hanem szüntelenül fáradozott. Naponta csak egyszer vett magához ételt, naplemente után. A 14. században élt aszkéta életet és hunyt el.

Dicsőséges Arzeniosz, kit a világ ünnepelt,
A dicsőség elől futva, önmagának így felelt:
– Tekintsd magad holtnak a világ és az emberek számára,
Ne szólj szót, se bölcset, se bolondot a hiábavalóságra.
A beszéd miatt az életben néha bűnbánat gyötört,
De a hallgatást soha nem bántam meg, mióta a csend rám köszönt.
Ha szívemet nem kötöm Istenhez szorosan,
Szenvedélyes életemtől nem szabadulok meg sohasem.
Ha gondolataim csak Istent dicsőítik szüntelen,
A külső szenvedélyek elhagynak engem békében.
Imádsággal és munkával töltsd ki az idődet,
Törekedj minél többet, és aludj minél kevesebbet!

Bűnös Arzeniosz, miért álltál meg az úton?
Miért jöttél a sivatagba, kérdezlek téged?
A lélek üdvéért, nem pedig a restségért,
A bűnbánatért, és nem az álom kényelméért.
Gyógyítsd magad sietve, és éleszd fel a lelkedet:
Uram, irgalmazz! Bocsáss meg és könyörülj rajtam!

ELMÉLKEDÉS

Egy szerzetes panaszkodott Szent Arszéniosznak, hogy a Szentírás olvasásakor nem érzi sem az olvasott szavak erejét, sem szíve megindulását. Erre a nagy szent így válaszolt neki:

„Gyermekem, te csak olvass! Hallottam, hogy a kígyóbűvölők, amikor ráolvasnak a kígyókra, olyan szavakat mondanak, amelyeket ők maguk nem értenek, de a kígyók a szavakat hallva megérzik azok erejét, és megszelídülnek. Így vagyunk mi is: amikor szánkkal szüntelenül a Szentírás szavait mondjuk, még ha mi nem is érezzük azok erejét, a gonosz lelkek hallva azokat megrémülnek és elmenekülnek, mert nem bírják elviselni a Szentlélek szavait."

Gyermekem, te csak olvass! A Szentlélek, aki ihletett embereken keresztül leírta az isteni szavakat, hallani és érteni fog téged, és sietve segítségedre jön; a démonok pedig megértik és megérzik ezt, és elfutnak tőled. Vagyis érteni fogja Ő, akit segítségül hívsz, és érteni fogják azok is, akiket el akarsz űzni magadtól. Így mindkét cél megvalósul.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a Szentlélek Isten leszállását az apostolokra, mégpedig:

1. hogyan jelennek meg a tüzes nyelvek az apostolok felett, mindenikükön egy-egy,
2. hogyan telnek meg az apostolok Szentlélekkel, és kezdenek különféle nyelveken szólni, amint a Szentlélek adta nekik a szólást.

SZENTBESZÉD
A gonoszságról mint az emberi gondolatok gyümölcséről

„Halld meg, föld! Íme, én veszedelmet hozok e népre: saját gondolataik gyümölcsét; mert nem figyeltek szavaimra, és törvényemet megvetették." (Jeremiás 6,19)

Látjátok-e, testvéreim, hol terem és hol érik be a gonoszság? Nem Isten ölében, hanem az emberi gondolatokban. Az emberi gondolatokba a gonoszságot a démoni

erők vagy a testi szenvedélyek vetik el. Az emberi gondolatokban a gonoszság növekszik, ágakat hajt, sokasodik, virágzik, levelet bont, és végül megmutatja gyümölcsit. Isten idejében inti az embereket, hogy térjenek magukhoz gonosz gondolataikból, nehogy a gonoszság beérjen az emberi lélekben, és meghozza keserű és halálos gyümölcseit. Isten idejében intette Kaint is, de Kain nem akart hallgatni az intésre, hanem hagyta, hogy a testvére elleni gonosz gondolat meghozza gonosz gyümölcsét: a testvérgyilkosságot.

Melyek a gonosz gondolatok? Mindazok, amelyek szembehelyezkednek Isten törvényével, Isten szavával. A gonosz gondolatok az ember önkényes törvényei, amelyeket az ember önmagának szab meg Isten törvényén kívül és azzal szemben. Ha azonban az ember eltökélten ragaszkodik Isten törvényéhez, a gonosz gondolatok oly erőtlenek, mint az árnyékok, amelyek gyorsan megjelennek, de ugyanilyen gyorsan el is tűnnek. Ilyenkor az ember ura a saját gondolatainak, mert érzi Istent, mint Urat önmaga felett. Akkor Isten törvénye a törvény, az emberi gonosz gondolatok pedig semmik.

Íme, veszedelmet hozok e népre - mondja az Úr. Milyen veszedelmet? Saját gondolataik gyümölcsét. Vagyis: hagyom, hogy azt arassák, amit elvetettek és gondoztak; mert a gonoszság sem nem az Én magom, sem nem az Én aratásom. A veszedelem, amelyet a törvényszegő emberekre bocsátok, saját gondolataik gyümölcse. Gondolataik alapján maguknak kellene megítélniük, milyen baj éri majd őket, miként a magvető is a magról ítéli meg, mit fog aratni.

Ó, szelíd és haragtalan Urunk, ments meg minket saját gonoszságunktól, amelyet önmagunkban neveltünk. Hárítsd el a gonosz vetés gonosz gyümölcseit, kérünk Téged. És segíts nekünk kitépni a gonosz magot lelkünkből. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 9.

1. Szent Ézsaiás próféta. Ez a nagy próféta királyi nemzetségből származott. Jeruzsálemben született Ámosz fiaként, aki Amáziás júdai király testvére volt. A benne lévő hatalmas isteni kegyelem által Ézsaiás méltóvá vált arra, hogy lássa a Seregek Urát a mennyei trónján, Szeráfok lebegtek fölötte: mindegyiknek hat-hat szárnya volt., akik szüntelenül éneklik: „Szent, Szent, Szent a Seregek Ura”. Ézsaiás sok mindent megjövendölt, mind egyes embereknek, mind nemzeteknek. Egyszer három napig teljesen meztelenül járt Jeruzsálem utcáin, jövendölve Jeruzsálem közeli bukását Szanhérib asszír király alatt, intve a királyt és a nép vezetőit, hogy ne az egyiptomiak és etiópok segítségében bízzanak - mivel hamarosan őket is leigázza ugyanez a Szanhérib,

hanem a Magasságos Isten segítségében reménykedjenek. Ez a prófécia, mint az összes többi, szó szerint beteljesedett. Legfontosabb jövendölései azonban Isten megtestesüléséről, a Legszentebb Szűz fogantatásáról, Keresztelő Jánosról és Krisztus életének számos eseményéről szólnak. Ez a látnok férfiú szíve tisztasága és az Isten iránti buzgósága miatt felülről a csodatevés ajándékát is elnyerte. Így, amikor az ostromlott Jeruzsálem szomjazott, imádkozott Istenhez, és víz fakadt a Sion-hegy alól. Ezt a vizet Siloámnak (küldöttnek) nevezték el; később az Úr ehhez a vízhez küldte a vakon születettet, hogy mosakodjon meg és lásson. Manassé király idejében, amikor Ézsaiás dörgött a király és a vezetők pogány szokásai ellen, az akkori nemzedéket Szodomához és Gomorához hasonlítva, a vezetők és a nép haragja a nagy próféta ellen támadt: elfogták, Jeruzsálemen kívülre vitték és fűrésszel kettéfűrészelték. Hétszáz évvel Krisztus előtt élt és prófétált. (Lásd Ézsaiás próféta könyvét az Ószövetségben).

2. Szent Miklós mürai csodatevő. Ereklyéinek átvitele. Ilexiosz Komnénosz császár és Nikolaosz Grammatikosz pátriárka idejében, 1087-ben, a szent testét a lükiai Müra városából az itáliai Bariba vitték át. Ez a muszlimok Lükiába való benyomulása miatt történt. A szent álmában megjelent egy tiszteletre méltó bari papnak, és megparancsolta, hogy ereklyéit vigyék abba a városba. Abban az időben Bari városa ortodox volt és az ortodox pátriárka alá tartozott. A szent ereklyék átvitelekor számos csoda történt, mind az ereklyék érintése, mind a belőlük bőségesen áradó mirha (kenet) által. Ezen a napon emlékeznek meg Szent Miklós csodájáról is, amelyet Stefan Decsanski szerb királlyal művelt; nevezetesen arról, hogyan adta vissza Szent Miklós a vak István király látását (l. december 6.).

3. Szent Kristóf vértanú. Nagy csodatevő. Különösen Spanyolországban tisztelik. A nép leginkább fertőző betegségek és nagy döghalál idején imádkozik hozzá. Krisztusért szenvedett vértanúhalált és Krisztus által dicsőült meg 249-ben.

„A vak István alszik a Juhok mezején,
S álmában sincs nyugta a kínok tengerén.
Véres a szemei, reszket fáradt teste,
A halál e létnél jobb volna felette.
Ekkor álmában egy férfiú megjelen,
Égi fényben úszva, dicsőn, nesztelen.
– Miklós vagyok - mondja - lükiai Müra szentje,
Kit az Isten maga választott kedvére.
Nézd az én jobbomat, István, te szegény,
Lásd, a te szemeid ott őrzöm én!
Te most vakon jársz, de nálam a látásod,
Akkor adom át neked, amikor az Úr úgy rendeli.

Öt esztendő telt el Istvánnak sötétben,
De erős reménnyel, szilárd hitben, épen:
– Miklós eljön hozzám még egyszer, tudom,
Isten erejével megsegít engem.
Így tűnődött István egyszer a templomban,
Sírva imádkozott a szenthez ottan.
S míg a padban állt, álomba merült,
S Szent Miklós eléje ismét odaékült!
Királyi két szem ragyogott a tenyerén:
– Íme, király – szólt – felvirradt a remény!
Az Úr nevében, ki a vaknak látást ád,
Láss, s kiáltsd: Istené a dicsőség s az áldás!
Akkor a szent érinté a vak szemeket,
S a sötét, mint függöny, róluk lepergett!”

ELMÉLKEDÉS

A hitért való vértanúságot minden keresztény magára vállalhatja, mind az üldöztetések idején, mind békeidőben. Abba Atanáz mondta: „Légy vértanú a lelkiismereted által, halj meg a bűnnek, öld meg földi tagjaidat, és vágyad szerint vértanú leszel. Ők ki-rályokkal és fejedelmekkel harcoltak - neked is megvan a bűn királya, az ördög, és a démoni fejedelmek. Régen bálványok, pogány templomok és áldozati oltárok voltak. Most is léteznek ezek, de szellemileg, a lélekben. Aki a paráznaság rabja, az Aphrodité bálványa előtt hódol. Aki haragszik és dühöng, az Arész bálványának hódol. Aki ezüstvágyó és elzárkózik felebarátja nyomorúsága elől, az Hermész bálványát imádja. Ha megtartóztatod magad mindezektől, és megőrzöd magad a szenvedélyektől, legyőzted a bálványokat, megtagadtad a gonosz hitet, és a hit vértanújává lettél.” Így tehát az embernek nem kell különösebben vágyódnia az üldöztetés és a külső vértanúság után. Bárki, bármikor elszenvedheti a vértanúságot Krisztusért és az Ő Evangéliumáért.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem az Úr Szentlelkének leszállását az apostolokra, mégpedig:

1. hogyan álmélkodik és csodálkozik minden ember, hallgatva az apostolokat, amint különféle nyelveken szólnak,

2. hogyan gúnyolódnak egyesek, mondván: a bortól részegedtek meg

SZENTBESZÉD

Azon ember átkáról, aki emberben bízik

„Ezt mondja az Úr: Átkozott az az ember, aki emberben bízik, aki halandóra támaszkodik, és szíve elfordul az Úrtól.” (Jeremiás 17,5)

Amikor az ember szíve elfordul az Úrtól, akkor rendszerint emberekben és önmagában bízik - hiszen ki másban bízhatna, miután eloldotta csónakját Isten hajójától? Miután eloldotta csónakját Isten hajójától, nem marad más számára, mint hogy saját csónakjában és szomszédai csónakjaiban bízzon. Gyenge bizalom ez - de nincs más választása! Siralmas bizalom a pusztulás szakadéka felett - de nincs más!

De, ó, ég és föld, miért oldja el az ember csónakját Isten hajójától? Mi ütött az emberbe, hogy elmeneküljön saját biztonságától? Miféle számítás alapján találta úgy, hogy jobb lesz neki magányosan a viharos hullámokon, mint Isten házában és Isten oltalma alatt? Kivel kötött szövetséget, amikor felbontotta szövetségét Istennel? Valakivel, aki erősebb Istennél? Esztelenség, esztelenség, esztelenség!

Átkozott az az ember, aki emberben bízik! Ezt Isten mondta egyszer, az emberek pedig ezerszer. Csalódva az emberekbe vetett bizalmukban, az emberek ezerszer megátkozták azt, aki emberben bízik. Isten csak azt mondta ki, amit az emberek már túlságosan is jól megtapasztaltak és tapasztalatukkal megerősítettek, nevezetesen: mennyire átkozott valóban az az ember, aki emberben bízik!

Ezért Istenben bízzunk, testvéreim, Istenben, aki szilárd hajó a viharban, és nem hagy el minket. Csakis Őbenne bízzunk, mert minden más bizalom ördögi csalás. Tebenned bízunk, ó, Urunk, erősségünk és menedékünk. Te köss Magadhoz minket, és ne hagyd, hogy eloldódjunk, még ha mi, esztelenségünkben és átkunkban, meg is próbálnánk eloldódni Tőled. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 10.

1. Szent Simon apostol, a Kananeus (Zelóta). Egy a tizenkét nagy apostol közül. A galileai Kánából származott. Menyegzőjére eljött az Úr Jézus Anyjával és tanítványaival. Amikor elfogyott a bor, az Úr a vizet borrá változtatta. Látva ezt a csodát, Simon, az vőlegény, elhagyta házát, szüleit és menyasszonyát, és Krisztus után ment. A Zelóta név buzgót jelent. Simon a Megváltó és az Ő Evangéliuma iránti nagy és tüzes buzgósága miatt kapta ezt a nevet. A Szentlélek vétele után Simon az afrikai Mauritániába ment hirdetni az Evangéliumot. Miután sokakat Krisztus hitére térített, megkínozták, végül keresztre feszítették, akárcsak Urát, aki a dicsőség koszorúját készítette elő számára a halhatatlan országban.

2. Szent Alfeus, Philadelphus és Cirinus vértanúk. Édestestvérek, egy Vitalius nevű dél-itáliai fejedelem fiai. Nemesek és hitben erősek voltak. Krisztusba vetett hitük miatt ítélték el őket; egyik bírótól a másikig, egyik kínzótól a másikig hurcolták őket. Szicíliába vitték és ott ölték meg őket Licinius császár idejében. Alfeusnak kivágták a nyelvét, aki a vérveszteségbe halt bele. Philadelphust vasrostélyon égették meg, Cirinust pedig tűzbe vetették. Épségben maradt ereklyéiket 1517-ben találták meg. A három testvér megjelent Szent Eutáliának (lásd március 2.).

3. Boldog Iszidóra, a Krisztusért balgatag. A IV. században élt, és apáca volt a taveniszióti női kolostorban. Bolondnak tettette magát, hogy elrejtse erényeit és aszkézisét. A legpiszkosabb munkákat végezte, az edények moslékjával táplálkozott, mindenkit kiszolgált, és mindenki megvetette. Ebben az időben Isten angyala feltárta Iszidóra titkát a nagy aszkétának, Pitirimnek. Pitirim elment a női kolostorba, és amikor meglátta Iszidórát, földig hajolt előtte. Ő is így tett Pitirim előtt. Ekkor a nővérek mondták Pitirimnek, hogy a nő bolond. „Ti vagytok bolondok" - válaszolta Pitirim, „mert ő nagyobb az Úr előtt nálam és nálatok is; én csak azt kérem Istentől, hogy adja nekem azt, amit neki szánt az Utolsó Ítéleten!" Ekkor a nővérek elszégyellték magukat, és bocsánatot kértek Pitirimtől és Iszidórától is. Ettől kezdve mindenki tisztelte Iszidórát. Ő azonban, hogy elkerülje az emberektől jövő dicsőséget, elmenekült a kolostorból, és ismeretlen helyen halt meg 365 körül.

4. Boldog Thaisza. Thaisza gazdag keresztény lány volt Egyiptomban. Elhatározta, hogy nem megy férjhez, vagyonát pedig a sivatagi szerzeteseknek osztotta szét. Miután minden vagyonát elköltötte, kicsapongó életnek adta magát. Erről hallva a sivatagi atyák megkérték törpe Szent Jánost (Abba Ioannész Kolobosz), aki Alexandriába ment, és sírni kezdett Thaisza előtt. Amikor a nő meghallotta, hogy az öreg az ő bűnei miatt sír, azonnal megbánta tetteit, elhagyta házát és mindenét, majd követte a szentet a sivatagba. Egy éjszaka, miközben Thaisza aludt, János pedig imádkozott, János látta, amint az angyalok nagy fényességben leszállnak és magukkal viszik Thaisza lelkét. Ekkor János megértette, hogy az ő pillanatnyi, de őszinte és forró bűnbánata kedvesebb volt Istennek, mint sok remete hosszú évekig tartó külső bűnbánata.

Pityirim, a pusztai aszkéta,
Istenhez imádkozott, s magától kérdezte:
Vajon van-e a világon hozzá hasonló?
Ekkor megjelent Isten angyala,
S szelíden megfeddte Pityirimet:
– Gondolataidban kevélykedsz, te öreg,
Mintha nem lenne nálad különbb a világon!
Indulj útnak, Pityirim atya,

Indulj, hogy láss egy idős asszonyt,
A balgatagnak tartott Iszidórát,
Hogy lásd őt, és elcsodálkozz:
Ő szívét nem választja el Istentől,
Minden gondolatát Istenhez köti,
Nem úgy, mint te, ki testtel itt vagy,
De gondolatban a világ végén jársz!
Lásd meg az ő minden küzdelmét,
Hogy szégyenkezz egy asszony előtt!
És dicsőítsd Isten bölcsességét,
Mely a gyomok között is rózsát nevel!

ELMÉLKEDÉS

Szent Efrém Szír egyik imájában ezekkel a szavakkal fordul Istenhez: „Azon a félelmetes és borzalmas napon Te így szólsz majd hozzánk, bűnösökhöz, Uram: ti, emberek, jól tudjátok, mit szenvedtem el értetek… Ti mit szenvedtetek el Értem? - Mit mondok majd erre én, nyomorult, álnok, bűnös és tisztátalan? A vértanúk akkor rámutatnak majd sebeikre, kínzásaikra, levágott testrészeikre és mindvégig tartó türelmükre. Az aszkéták rámutatnak majd önmegtartóztatásukra, hosszú böjtjeikre, virrasztásaikra, szegénységükre, könnyeikre és mindvégig tartó türelmükre. Én pedig, a lusta, a bűnös, a törvényszegő, én mire mutassak majd? … Kímélj meg, Uram! Kímélj meg, Irgalmas! Kímélj meg, mint Emberbarát!”

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljem a Szentlélek Isten apostolokra gyakorolt munkáját, mégpedig:

1. hogyan tesz a Szentlélek Isten a kicsinyekből nagyokat,
2. hogyan tesz Ő a félénkekből rettenthetetleneket.

SZENTBESZÉD

arról, miként tűri az igaz az Úr szavai miatti gyalázatot

„Gyalázatossá és gúnyossá lett nekem az Úr igéje minden nap.” (Jer 20, 8)

Ki az, aki gúnyolja Isten prófétáját, az isteni szó, erő és bölcsesség hordozóját? Saját népe gúnyolja őt, mondván: „Meredek utat hirdetsz nekünk; még ha Istentől van is, nem járhatunk rajta, mert túl meredek nekünk.

”Ki az, aki gúnyolja az Úr hangjának kürtösét, amikor riadót fúj a távolban füstölgő és a város felé közelítő tűzvész miatt? A nép elöljárói gúnyolják őt, mondván: „Miért nem zárod be a szád? Neked is melegebb, nekünk is derűsebb lenne tőle. Az nem tűzvész, aminek látod, hanem csak a hegyi harmat ködje!

”Ki az, aki még gúnyolja és kicsúfolja Isten emberét, amikor Istentől jön és Isten akaratát hirdeti? Gúnyolja őt a felesége, és csúfolják a testvérei. Azt mondják neki: „Elhagyod a munkádat, amely táplál téged, és más dolga után jársz, ami csak megaláz téged.”

„Gyalázatossá és gúnyossá lett nekem az Úr igéje minden nap.” Így szólhatott a próféta, az apostol, a vértanú, és az Úr szavának és törvényének minden buzgó követője. De sem a gyalázat, sem a gúny nem félemlítette meg egyiküket sem, nem térítette el őket a tanúságtételtől, és nem vezette őket félre az útról. Az egész világ kívülről gúnyolta és marta őket; de az Úr belülről erősítette és vidámította meg őket. És az Úr legyőzte a világot; ezért Isten szentjei is győzedelmeskedtek gúnyolóik és csúfolóik felett.

Jóságos Urunk, erősíts meg minket is belül, a szívünkben, hogy ne zavarjon meg a gyalázat, és ne rendítsen meg a világ gúnyja a Te nevedért. Dicsőség és hála Néked mindörökké. Ámen.

MÁJUS 11.

1. Szent Cirill és Metód, az apostolokkal egyenrangúak. Vér szerinti testvérek voltak, a makedóniai Szalonikiből származtak, előkelő és gazdag szülők, Leó és Mária gyermekeiként. Az idősebb testvér, Metód, tisztként tíz évet töltött a (makedóniai) szlávok között, és így megtanulta a szláv nyelvet. Ezután az Olümposz-hegyre vonult vissza, és a szerzetesi aszkézisnek szentelte magát. Később Cirill (Konstantin) is csatlakozott hozzá. Amikor azonban a kazár Kagán Krisztus hitének hirdetőit kérte Mihály császártól, a császár parancsára a két testvért felkeresték és a kazárok közé küldték. Meggyőzték a Kagánt a keresztény hitről, majd őt, udvartartásának számos tagját és a nép nagy sokaságát megkeresztelték. Bizonyos idő elteltével visszatértek Konstantinápolyba, ahol összeállították a harmincnyolc betűből álló szláv ábécét, és elkezdték a szertartáskönyvek fordítását görögről szláv nyelvre. Rasztiszláv fejedelem hívására Morvaországba mentek, ahol terjesztették és megerősítették az igaz hitet, a könyveket pedig sokszorosították és átadták a papoknak az ifjúság tanítására. A pápa hívására Rómába utaztak, ahol Cirill megbetegedett és 869. február 14-én meghalt. Ekkor Metód visszatért Morvaországba, és haláláig fáradozott a krisztusi hit megerősítésén a szlávok között. Halála után - aki 885. április 6-án hunyt el az Úrban - tanít-

ványai, az „ötök” (pentotsiszlenici), élükön Szent Kelemen püspökkel, átkeltek a Dunán és délre, Makedóniába vonultak, ahol Ohridból folytatták a szlávok között azt a munkát, amelyet Cirill és Metód északon elkezdett.

2. Szent Mókiosz áldozópap és vértanú. Születése szerint római, a makedóniai Amfipolisz városának papja volt. Diocletianus idején szenvedett vértanúhalált. Imádságával összezúzta Dionüszosz bálványát, amivel a pogányok egy részét maga ellen haragította, másokat viszont a hitre térített. Krisztusért fejezték le 295-ben.

3. Szent Nikodémosz, peći érsek. Ez a nagy főpap születése szerint szerb volt. Az Athosz-hegyen élt aszkéta életet, és a Hilandar kolostor apátja volt. III. Száva halála után, 1317-ben választották meg „egész Szerbia és a tengerparti földek” érsekévé. Ő koronázta meg Milutin királyt 1321-ben. Lefordította a Jeruzsálemi Tipikont szerb nyelvre. E könyv előszavában így ír: „A Mindenható Isten, aki ismeri gyengeségünket, megadja nekünk a lelki erőt, de csak ha mi előbb megmutatjuk igyekezetünket.” Őszintén szerette az aszkéta életet, fáradozott a bogumil eretnekség kiirtásán és az ortodox hit megerősítésén. 1325-ben hunyt el az Úrban. Csodatévő ereklyéi a peći kolostorban nyugszanak.

Muzulmán vezérek kérdezték Cirillt:
Hogyan lehet Istenben három személy?
Ha Isten egyetlen, honnan a három?
A mi Istenünk egy, a tiétek három!
Felelt rá Cirill: nem úgy van, nem bizony,
Mint a fénylő nap délben az égbolton,
Melynek van fénye, melege és köre,
Az isteni Hármas halvány tükörképe.
Három isteni személy, de egy a lényeg,
Krisztus által vált e titok fényességgé.
Ezt halandó ember soha fel nem fogja,
Isten nyilatkoztatta ki, s az Egyház tanítja.

ELMÉLKEDÉS

A szaracén táborban megkérdezték Szent Cirillt: „Hogyan háborúzhatnak a keresztények, miközben meg kell tartaniuk Krisztus parancsolatát, miszerint imádkozniuk kell ellenségeikért?” Erre Szent Cirill így felelt: „Ha egy törvényben két parancsolat van leírva, és azokat az embereknek végrehajtásra adták, melyik ember lesz a törvény hűbb betöltője: az, aki csak az egyik parancsolatot teljesíti, vagy az, aki

mindkettőt?" Erre a szaracénok azt felelték: „Kétségkívül az, aki mindkettőt teljesíti." Szent Cirill így folytatta: „Krisztus, a mi Istenünk megparancsolta nekünk, hogy imádkozzunk azokért, akik üldöznek minket, és tegyünk jót velük; de Ő maga mondta azt is: senkiben nincs nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja barátaiért. Ezért elviseljük azokat a sérelmeket, amelyeket ellenségeink egyénileg okoznak nekünk, és imádkozunk értük; de mint közösség, kiállunk egymásért és életünket adjuk, nehogy ti, testvéreinket fogságba ejtve, a testükkel együtt a lelküket is rabul ejtsétek, és elpusztítsátok őket testestül-lelkestül."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten munkálkodását az apostolokon:

Hogyan teszi bölccsé az egyszerűeket;
Hogyan teszi szónokká a némákat (beszélni nem tudókat).

SZENTBESZÉD

Isten akaratának ellenállhatatlanságáról

„Azt mondtam: »Nem törődöm vele, és nem beszélek többé az ő nevében. « De olyan lett szívemben, mint égő tűz, bezárva csontjaimba; és hiába erőlködtem, hogy magamban tartsam, nem győzöm.." (Jeremiás 20,9)

Ha valaki még kételkedik abban, hogy Isten a prófétákon keresztül szólt, olvassa el a nagy Jeremiás próféta ezen vallomását, és ne kételkedjen többé. A próféta megvallja, elhatározta, hogy nem szól többé az Úr nevében. Miért? Mert kevesen figyeltek szavára, és ha valaki mégis figyelt, a prófétát emiatt naponta gyalázták és kigúnyolták. De amikor elhatározta, hogy hallgatni fog, vajon valóban elhallgatott-e? Nem, nem tudott: *„elfáradtam az önmegtartóztatásban, és nem tehettem tovább!"* Isten Lelke ellenállhatatlan erővel kényszerítette őt a szólásra, és beszélnie kellett. Tehát nem a prófétán múlik, hogy akar-e szólni, sem az, hogy mit fog mondani: ez a Mindenható Isten Lelkének dolga. A próféta pedig csupán a Mindenható Isten Lelkének választott eszköze. Így íródott az egész Szentírás – nem az ember akarata, hanem Isten akarata szerint, és nem az emberi ész, hanem Isten bölcsessége által.

Hogy miként érződik Isten szava, amikor Isten Lelkétől a prófétába hatol, azt a nagy Jeremiás saját tapasztalatából magyarázza meg: *„szívemben olyan lesz, mint a bezárt tűz az én csontjaimban."* Ez jelenti a Mindenható Isten Lelkének ihletését. Ilyen ellenállhatatlan belső kényszer alatt – mint a csontokba zárt tűz nyomása alatt – írtak

Isten szent emberei. És közülük sokan felkiáltottak: *„elfáradtam az önmegtartóztatásban, és nem tehettem tovább!”* Ki állhatna ellent Isten Lelkének büntetés és veszedelem nélkül? Ki tudna Néki ellenállni, amikor Ő szólni vagy cselekedni akar?

Ó, testvéreim, a Szentlélek Isten munkálkodása ellenállhatatlan!

Ó, Mindenható Isten Lelke, vezess minket ellenállhatatlanul az üdvösség útjára. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 12.

1. Szent Epifániosz, Ciprus püspöke. Zsidóként született, de látva Krisztus hitének erejét, megkeresztelkedett nővérével, Kalitropiával együtt. Huszonhat éves korában Szent Hilárión kolostorában lett szerzetes. Később külön kolostort alapított, ahol aszkézise, lelki bölcsessége és csodatevő ereje miatt egész Palesztinában és Egyiptomban híressé vált. Az emberi dicsőség elől menekülve Egyiptomba távozott. Útközben találkozott a nagy Paffnutiosszal, aki megjövendölte neki, hogy Ciprus szigetének főpapja lesz. Valóban, évek múltán az isteni Gondviselés folytán Epifániosz Ciprusra érkezett, ahol váratlanul püspökké választották. Hatvanévesen lett Szalamisz városának püspöke, és ötvenöt évig kormányozta Isten egyházát mint püspök. Összesen száztizenöt évet élt a földön, majd elszenderült ebből az életből, hogy örökké éljen Krisztus országában.

Halála előtt Konstantinápolyba hívatta Arkadiosz császár és felesége, Eudoxia egy püspöki zsinatra, amelynek a császári pár óhaja szerint el kellett volna ítélnie Aranyszájú Szent Jánost. Konstantinápolyba érve a császári udvarba ment, ahol a császár és a császárné hosszan marasztalták, győzködve őt, hogy nyilatkozzon János ellen. Meghallották ezt a polgárok, és meghallotta János is, mintha Epifániosz egyetértett volna a császárral János ellenében. Ezért János levelet írt neki: „Epifániosz testvérem, hallottam, azt tanácsoltad a császárnak, hogy száműzzenek engem; tudd meg, te sem fogod többé látni a trónodat.” Erre Epifániosz azt válaszolta neki: „Szenvedő János, állj ellent a sérelmeknek; tudd meg, te sem fogsz eljutni arra a helyre, ahová száműznek.”

Mindkét szent jóslata hamarosan beteljesedett: mivel Epifániosz semmiképpen sem akart beleegyezni János száműzetésébe, titokban hajóra szállt Ciprus felé, de a hajón meghalt. Jánost pedig a császár száműzetésbe, Örményországba küldte, ám a szent útközben meghalt. Szent Epifániosz 403-ban hunyt el. Számos műve közül a legismertebb a *Panarion* (magyarul: Patikaszelence), amelyben nyolcvan eretnekséget ismertet és cáfol meg.

2. Szent Germánosz, Konstantinápoly pátriárkája. Egy előkelő császári szenátor fia volt, akit IV. Konsztantinosz (Pogonatosz) császár öletett meg. Ugyanez a gonosz császár kasztráltatta a szenátor fiát, Germánoszt, és erőszakkal kolostorba záratta. Szerzetesként Germánosz erényes életével csillagként ragyogott. Emiatt először Küzikosz püspökévé, majd II. Anasztasziosz trónra lépésekor Konstantinápoly pátriárkájává választották. Pátriárkaként ő keresztelte meg a hírhedt Kopronümoszt, aki a keresztelőkor beszennyezte a vizet. A pátriárka ekkor megjövendölte, hogy ez a gyermek, amint császár lesz, valamilyen tisztátalan eretnekséget hoz majd a Szent Egyházba. Ez be is igazolódott. Amikor Kopronümosz császár lett, felélesztette a ikonromboló eretnekséget. Leó Iszaurosz, Kopronümosz apja, megkezdte az ikonok üldözését, s amikor Germánosz pátriárka ellenszegült neki, a gőgös Leó felkiáltott: „Én császár vagyok és pap is!”, majd letaszította Germánoszt a trónról és kolostorba száműzte. A szent még tíz évet élt ott, amíg az Úr magához nem szólította mennyei országába 740-ben.

3. Szent Pankráciusz vértanú. Phrygiából érkezett Rómába, ahol tizennégy éves fiúként kínozták meg és ölték meg Krisztusért 304-ben. Ezt a szentet nyugaton nagy tisztelet övezi. Rómában templom viseli a nevét, és abban a templomban nyugszanak szent ereklyéi.

Krisztus követője, Epifániosz,
Csak vizet iszik és kenyeret eszik,
Krisztus erejével csodákat mível,
Mint a mennydörgés, eretnekséget dönt el.
Az Igazság harcosa, az Ortodoxia oszlopa,
Halálos ágyán e végrendeletet hagyta:
– A pénz aljas szomját ti oltsátok ki,
A gazdagot sose kezdjétek irigyelni,
Ne gyűlölködjetek és ne rágalmazzatok,
Minden eretnekséget messze elkerüljetek!
Űzzétek, mint kígyót, a tisztátalan gondolatot,
Mely a hívőből hitetlent, árulót alkot.
Éber elméteket az Istenhez kössétek,
Mert az ittas ember az ördögnek martaléka.
Értem, bűnösért, az Istenhez esedezzetek,
Egész életetekkel az Istent dicsérjétek!

ELMÉLKEDÉS

Alexandriai Szent Kelemen említ egy rettenetes szokást a barbároknál. Azt mondja, amikor elfognak egy ellenséget, élve egy halott ember teteméhez kötözik, és úgy hagyják mindkettőt, hogy az élő a holttal együtt rothadjon el. Bárcsak elmondhatnánk: hála Istennek, ez a barbár szokás már a múlté! Valójában azonban nem múlt el, hanem ma is teljes erejével uralkodik. Mindenki, aki élő szellemét a szenvedélyektől elhalt testéhez köti, éppolyan barbár, mint az, aki az élő embert a holttesthez kötözi, és hagyja, hogy mindkettő elenyésszen.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten munkálkodását az apostolokon:

1. Hogyan teszi a halászokat emberhalászokká Isten Országa számára;
2. Hogyan teszi az oktalan nyáj pásztorait az értelmes nyáj pásztoraivá.

SZENTBESZÉD

Arról, hogy az emberek a jólétben nem hallgatnak Isten törvényére

„Beszéltem neked,amikor még jól ment a sorod,
de te azt mondtad: „Nem hallgatok rád.”” (Jeremiás 22,21)

Ezt a panaszt emelte a Seregek Ura Joákim, Júda királya és a júdai nép ellen. Vajon nem teljes erejükkel érvényesek-e e szavak ma is, amikor népünk és szinte mindannyiunk arcába mondják őket egyénileg? Amikor boldognak érezzük magunkat, Istent az árnyékban hagyjuk, szavait pedig feledésre ítéljük; ám mihelyt a szerencsétlenség körülvesz minket sötét szárnyaival, Isten felé fordulunk és segítségért kiáltunk. A bajban az Úr parancsolatai édesnek tűnnek nekünk, mint a méz, a jólétben pedig keserűnek, mint az orvosság. Nem jobb-e akkor a szerencsétlenség a jólétnél? Nem üdvösebb-e a baj, amelyben Istent keressük, mint a boldogság, amelyben elfelejtjük Őt?

„Ó, föld, föld, föld! Halld az Úr szavát!” – kiáltja Isten igaz prófétája. Az ember a föld, az Úr szava pedig az e földbe ültetett élet. Vajon a föld inkább akar-e életadó vetés nélkül maradni és átkozottá válni, vagy inkább gondozza a rábízott vetést és áldott legyen? Ó, milyen csúf a kopár, kimosott és meddő szántóföld, és milyen szép a megművelt, gazdag terméssel borított mező! Mindkét szántóföld te vagy, ó ember. Válassz: halál vagy élet! Egyetlen gazda sem becsüli a földet semmire, ha azon semmilyen termés nem érik. Vajon Isten esztelenebb lenne a földi gazdáknál, és értékelne-e olyan szántót, amely minden belé vetett magot meddővé tesz?

Mi lesz azzal az emberrel, aki jólétében nem hallgat Isten szavára? *„Szamár temetésével temettetik el.”* Így szólt a próféta Joákim királyhoz, és szava beteljesedett. Amikor a káldeusok elfoglalták Jeruzsálemet, megölték Joákimot, végighúzták a városfalak alatt, és az ebeknek hagyták. És úgy járt az engedetlen király, ahogy a szamarakkal szokás. Ó, ember, ó, föld! Halld meg idejében az Úr szavát, nehogy rád zúduljon a Gazda haragja, mint a meddő szántóföldre, és nehogy a véged ugyanolyan legyen, mint a szamáré.

Hosszantűrő Urunk, ments meg minket a szív megkeményedésétől és az elme elhomályosulásától, ettől a két súlyos betegségtől – az élet azon óráinak gonosz következményeitől, amelyeket az emberek boldognak neveznek. Ments meg és könyörülj, Seregek Ura! Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 13.

1. Szent Glükéria vértanú. Egy római kormányzó leánya volt. Atyja halála után elárvult, és a thrákiai Trajanopoliszban telepedett le. A gonosz Antoninus császár idején Glükériát arra kényszerítették, hogy áldozzon Zeusz bálványának. Ő keresztet rajzolt a homlokára; s amikor a császári helytartó megkérdezte, hol van a lámpása (mert mindenki lámpást vitt a kezében), Glükéria a homlokán lévő keresztre mutatott, és így szólt: „Ez az én lámpásom.” Imádságára villám csapott a bálványba, és darabokra törte azt. A helytartó haragra gerjedt, megverette és börtönbe vetette őt. A börtön ajtaját lepecsételte, elhatározva, hogy éhhalállal pusztítja el a szüzet. Ám Isten angyala megjelent Glükériának, és mennyei eledelt adott neki. Bizonyos idő elteltével, amikor a helytartó azt hitte, a vértanúnő már éhen alt, kinyitotta a börtönt, és elámult, látva őt egészségesen, fényesen és vidáman. Laodikosz börtönőr, látva e csodát, maga is megvallotta az Úr Krisztust, amiért azonnal lefejezték. Ezután Glükériát tüzes kemencébe vetették, de sértetlen maradt a tűztől. A tűz közepén állva dicsőítette az Urat, emlékezve a három ifjú csodájára a babiloni kemencében. Végül oroszlánok elé vetették; a szent szűz Istenhez imádkozva átadta lelkét az Úrnak, akiért hősiesen elszenvedett annyi kínt. 177-ben szenvedett vértanúhalált. Ereklyéiből gyógyító mirha fakadt, amely a legsúlyosabb betegségekből is kigyógyította a szenvedőket.

2. Szent Alexandrosz vértanú. Szláv származású, tizennyolc éves katona volt Maximianus császár seregében. Megtagadta a császár parancsát, hogy tisztelje a római bálványokat, ezért Tiberianus kapitány kezére adták, hogy vagy beszélje le Krisztus hitéről, vagy kínozza meg és végezze ki. Mivel minden tanács hiábavalónak bizonyult, Tiberianus magával vitte őt Makedónián keresztül Konstantinápolyba, ahová hivatali kötelessége szólította. Minden állomáson kegyetlenül megkínozták az ifjú Ale-

xandroszt; de mindenütt keresztények jöttek elébe, áldását kérve és bátorítva őt a küzdelemben. Édesanyja, Pimenia is követte őt az úton. Ezen utazás során Isten angyala többször is megjelent Alexandrosznak, enyhítve kínjait és bátorítva őt. Egy Karaszura nevű helyen a vértanú imádsággal csodát tett: amikor őt és a kísérő katonákat szomjúság gyötörte, a száraz helyen hideg vizű forrást fakasztott. Az Ergina folyó partján Tiberianus megparancsolta a hóhérnak, hogy fejezze le Alexandroszt, testét pedig dobja a vízbe. Amikor a hóhér a vértanú feje fölé emelte kardját, fényes angyalokat látott körülötte, megrettent, és karja elerőtlenedett. Alexandrosz megkérdezte tőle, miért lankadt el a karja, mire ő azt felelte, hogy fényes ifjakat lát körülötte. Alexandrosz, vágyva a halálra és az Úrral való egyesülésre, imádkozott Istenhez, hogy az angyalok vonuljanak vissza, és a hóhér ne féljen többé. Így a hóhér elvégezte feladatát 298-ban. Pimenia kiemelte fia testét és tisztességgel eltemette. Sokan meggyógyultak a vértanú sírjánál. Halála után a vértanú megjelent édesanyjának, és hírül adta neki közeli elköltözését a másvilágra.

3. Boldogasszony-kolostori (Ivéron) Szent János, Euthümiosz, Geórgiosz és Gábriel. Az Athosz-hegyi híres Ivéron (Grúz) kolostor alapítói voltak. **Szent János** először Szent Atanáz lavrájában élt aszkéta életet, majd megalapította saját monostorát, az Ivéront. 998-ban hunyt el. **Euthümiosz** és **Geórgiosz** lefordították a Szentírást grúz nyelvre. Euthümiosz 1028-ban, Geórgiosz pedig 1066-ban költözött el az Úrhoz. **Gábriel** érte el azt a kegyelmet, hogy fogadhassa az Istenanya csodatevő ikonját (a Portaitissza-ikont), amely a tengeren érkezett a kolostorhoz.

– Glükéria, áldozz az isteneknek! –
Parancsolja az esztelen bíró,
Különben a tűzben el kell égned.
Glükéria a bírón csak mosolyog:
– Isten csak egy van, az „istenek” démonok,
Kik az elmédet elhomályosítják.
Miféle áldozat, te esztelen ember?
Hát nem a Golgotán volt az áldozat,
A rettentő, isteni, véres áldozat,
Mely eltörölt minden véres áldozatot?
Azután az egyetlen áldozat után,
Csak egyet kér tőlünk az Úr Isten:
Tiszta szívet, imádságos oltárt,
Tiszta kezet és irgalmas tettet,
Hitet, reményt, szeretetet, kegyességet.
Igyekszem én ilyen áldozatot hozni

Az élő Istennek, Teremtőmnek:
A Szentséges Isten ilyen áldozatot kér,
Nem döglött tetemet és kiontott vért.

ELMÉLKEDÉS

Szent Atanáz így ír a halál erejéről és Krisztus keresztjéről: „Kinek a halála űzött valaha démonokat? És kinek a halálától féltek úgy a démonok, mint Krisztusétól? Ahol csak kiejtik a Megváltó nevét, onnan minden démon elűzetik. Ki szelídítette meg az emberekben a lelki szenvedélyeket oly mértékben, hogy a paráznák is tisztaságban élnek, a gyilkosok nem fognak többé kardot, és a félősek bátrakká válnak? Nem Krisztus hite-e ez? Nem a kereszt jele-e? És ki más győzte meg úgy az embereket a halhatatlanságról, mint Krisztus keresztje és testének feltámadása?”

A Bűntelen halála és az Emberszerető keresztje nagyobb és maradandóbb győzelmet aratott, mint a föld minden királya többmilliós seregeivel. Mert melyik sereg tudott valaha is legyőzni akár egyetlen démont is? Ellenben a Keresztrefeszített nevének puszta említése is futásra kényszeríti a démoni seregeket. Ó, bárcsak minden keresztény tudná, micsoda gazdagságuk van Krisztus nevében, és micsoda fegyverük Krisztus keresztjében!

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten munkálkodását az apostolokon:

1. Hogyan utazzák be az apostolok a Szentlélek vezetésével az egész világot anyagi eszközök és barátok nélkül;

2. Hogyan térítik Krisztus hitére a gazdagokat és a szegényeket csupán szavukkal, életükkel és csodáikkal.

SZENTBESZÉD

Arról, hogyan szolgál Istennek a hitetlen a hívő büntetésére.

„Nabukodonozor, Babilon királya, az én szolgám – mondja az Úr.” (Jeremiás 25,9)

Nem kemény beszéd-e ez? Ki tudna ezzel táplálkozni? Egy pogány királyt, egy bálványimádó királyt nevez az Úr az Ő szolgájának! Ha Isten szolgája az, aki ismeri az igaz Istent és megtartja Isten törvényét, hogyan lehet Isten szolgája az, aki nem ismeri az igaz Istent és nem tartja meg az Ő törvényét? Valóban, Isten igazi szolgája az, aki ismeri az igaz Istent és megtartja Isten törvényét. Ám amikor az, akinek Isten

megadta az önmagáról való tudást és törvényét, a tudást tudatlansággá, a törvényt pedig törvénytelenséggé változtatja, akkor az Úr szolgájául fogadja a tudatlant, hogy megfenyítse az elpártoltat. Mert az Istentől elpártolt gonoszabb a pogánynál, és az Isten törvényétől elpártolt alábbvaló a született bálványimádónál.

Ezért, amikor Izrael, mint Isten régi egyháza, elpártolt Istentől és az Ő törvényétől, Isten Nabukodonozort választotta szolgájául, hogy megfenyítse az elpártolt Izraelt.

Ezért, amikor Ázsia és Afrika keresztény népei a számos eretnekség által elpártoltak Istentől, Isten az arabokat vette szolgájául, hogy megfenyítse és észhez térítse a kereszténye ket.

És amikor a Balkán keresztény népei elpártoltak Istentől és az Ő törvényétől, Isten a törököket hívta el szolgájául, hogy megfenyítse az elpártoltakat, és a büntetés által észhez térítse őket.

Valahányszor a hívők elpártolnak Istentől, Isten ostort fon a hitetlenekből, hogy észhez térítse a hívőket. S amint a hívők tudatosan és szándékosan pártolnak el Istentől, úgy a hitetlenek öntudatlanul és akaratlanul válnak Isten szolgáivá, Isten ostorává.

De a hitetleneket az Úr csak ideiglenesen veszi szolgálatba a hívők ellen. Mert Nabukodonozor földjéről azt mondja ugyanez az Úr, hogy meglátogatja azt bűneiért, és örök pusztasággá teszi. Akkor majd szolga támad a szolga ellen. Mert Isten nem a babiloniak jósága vagy hite miatt tette őket szolgájává, hanem Izrael gonoszsága és hitetlensége miatt.

Igazságos Urunk, segíts meg minket a Te Magasságos Lelkeddel, hogy mindig Tehozzád, az egyetlen igaz Istenhez és a Te egyetlen üdvözítő törvényedhez ragaszkodjunk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 14.

1. Szent Iszidórosz vértanú. Decius császár uralkodása idején Iszidóroszt erőszakkal sorozták be a seregbe Khiosz szigetéről. Gyermekkorától fogva ragaszkodott Krisztus hitéhez, életét böjtben, imádságban és jó cselekedetekben töltötte. Amikor a seregben kitudódott, hogy keresztény, a hadvezér felelősségre vonta, és tanácsolta neki, hogy tagadja meg Krisztust, és áldozzon a bálványoknak. A szent így válaszolt: „Még ha meg is ölöd a testemet, a lelkem felett nincs hatalmad. Nekem az igaz és élő Istenem van, Jézus Krisztus, aki most is bennem él, és halálom után is velem lesz; én Őbenne vagyok, és Őbenne is maradok, és nem szűnök meg megvallani az Ő szent nevét, amíg lélek van a testemben.” A hadvezér megparancsolta, hogy először ökörinas szíjakkal verjék meg Iszidóroszt, majd kivágatta a nyelvét. Ám nyelv nélkül is, Isten Lelke által Iszidórosz beszélt és megvallotta Krisztus nevét. Eközben a hadvezért

utolérte Isten büntetése, és hirtelen némává lett. A néma hadvezér végül jellel parancsolta meg, hogy fejezzék le Iszidóroszt. Iszidórosz megörült ezen ítéletnek, és Istent dicsőítve ment a vesztőhelyre, ahol 251-ben fejét vették. Társa, Ammóniosz temette el a testét, de emiatt ő maga is szenvedést vállalt, és elnyerte a vértanúi koszorút.

2. (Szindonita) Szent Szerápión. A „szindon" vászondarabot jelent. Szindonitának azért nevezték e szentet, mert testi mezítelenségét csupán egyetlen vászondarabbal takarta el. Kezében az Evangéliumot hordozta. Szerápión úgy élt, mint a madár, hajlék és gond nélkül, egyik helyről a másikra vándorolva. Szindonját odaadta egy nyomorultnak, aki reszketett a fagyban, ő maga pedig teljesen mezítelen maradt. Amikor valaki megkérdezte tőle: „Szerápión, ki vetkőztetett le?", ő az Evangéliumra mutatott, és azt mondta: „Ez!" Később azonban az Evangéliumot is odaadta váltságul egy adós emberért, akit hitelezője a tartozás miatt börtönbe vetett volna. Egyszer Athénban négy napig nem evett semmit, mert nem volt miből, és kiáltozni kezdett az éhségtől. Amikor az athéni filozófusok megkérdezték, miért kiált, ő így felelt: „Háromnak voltam adósa; kettőt kielégítettem, de a harmadik még gyötör. Az első hitelező a testi vágy, mely ifjúságomtól gyötört; a második a kapzsiság, a harmadik pedig a hasam. Az első kettő elhagyott, de ez a harmadik még gyötör." A filozófusok adtak neki egy aranypénzt, hogy vegyen kenyeret. Ő elment a pékhez, elvett egyetlen kenyeret, ott hagyta az egész aranyat, és távozott. Öregkorában, az 5. században békében költözött el az Úrhoz.

3. Krisztusért balgatag Boldog Iszidórosz. Származása szerint német volt. Rosztovba érkezve megszerette az ortodox hitet, és nemcsak az Ortodox Egyház tagjává vált, hanem magára vállalta a balgatagság (jurodivszty) nehéz lelki küzdelmét. Éjszakáit egy ágakból tákolt kunyhóban töltötte, amelyet saját maga készített egy mocsaras helyen. Ez a szent nagy és félelmetes csodákat mutatott mind életében, mind halála után. Egy kereskedőnek, akit kidobtak a hajóról és a tengerben fuldoklott, Iszidórosz megjelent a vízen járva, és kivezette őt a partra. A rosztovi fejedelemnél egyszerre minden borosedény kiapadt, amikor szolgái elkergették Iszidóroszt az ajtóból, és még egy kért pohár vizet sem adtak neki. Amikor 1484. május 14-én meghalt a kunyhójában, egész Rosztovot valamilyen csodálatos illat árasztotta el. Az a kereskedő, akit a Boldog megmentett a tengeren, templomot emeltetett neki azon a helyen, ahol a kunyhója állt.

Boldog Iszidórosz magával harcot vívott,
Míg mint a száraz fa, szenvedélytelené vált.
De a száraz fát is a méhek mézzel töltik,
S a száraz sziklából néha forrás törik.
Szentlélekkel telt meg a Boldog teste,

Szívét a kegyelem méze édesítette.
Isten ereje élt balgatag testében,
Rejtett gazdagság volt szegény öltönyében.
A csodás Iszidórosz a szeméten feküdt,
Kiabált, ugrált, s az utcán menekült.
Hajlék és kenyér nélkül, barátok híján,
De Teremtőjének vigyázó szeme alján.
Tanítás volt ő a hiú embereknek,
S intés – kik a földhöz állatként kötődnek.
Életével mintha csak azt akarta volna mondani:
– Emberek, a gondjaitok a bajba fognak sodorni.
Nem az a boldog, ki Istenétől lop,
Hanem akinek maga Isten a legnagyobb kincse.

ELMÉLKEDÉS

A bűn, amely másoknak botránkozásul szolgál, kettős bűn. A bölcs ember igyekszik, hogy bűnös példájával senkit ne botránkoztasson meg, és ne vigyen bűnbe. Szent Ambrus dicséri a fiatalon elhunyt Valentinianus császár ezen bölcsességét, életének alábbi példáit idézve: „Amikor a császár hallotta, hogy Rómában szenvedélyes vadásznak és a vadállatok kedvelőjének tartják - ami valójában nem volt, és azt beszélik, hogy e szenvedély elvonja őt az állami ügyektől, azonnal elrendelte, hogy minden vadállatot öljenek le a kertjében. Amikor pedig hallotta, hogy némely rosszakarók azt híresztelik róla, hogy túl korán ebédel (ezzel falánknak akarva őt feltüntetni), igen szigorú böjtöt rótt ki magára, titokban és nyilvánosan egyaránt. A nyilvános étkezéseknél ritkán látták, hogy egy falatot is a szájába vett volna. Amikor pedig nővérei vitába keveredtek valakivel egy birtok miatt, a császár, bár joga lett volna az ügyben dönteni, a pert nyilvános bíróság elé utalta, nehogy részrehajlással vádolják.” Valóban, ez a jámbor császár nagy félelemmel tartotta meg az Úr szavát: *Jaj annak, aki megbotránkoztat egyet is e kicsinyek közül.*

SZEMLÉLŐDÉS (SOZERCANJE)

Szemléljük a Szentlélek Isten munkálkodását az apostolokon:

1. Hogyan vezeti a Szentlélek az apostolokat minden szorongattatáson és kínon keresztül, szívüket vigasztalással és örömmel töltve el;

2. Hogyan teszi a Szentlélek, hogy növekedjen és gyarapodjon az evangéliumi mag, amelyet az apostolok vetnek a világban, még ott is, ahol úgy tűnik, hiába szórták el.

SZENTBESZÉD

Krisztusról, mint Dávid sarjadékáról

„Azokban a napokban és abban az időben igaz sarjat sarjasztok Dávidnak, aki jogot és igazságot teremt az országban..” (Jeremiás 33,15)

E szavakkal jövendöli meg Szent Jeremiás próféta a világ Üdvözítőjének eljövetelét Dávid nemzetségéből. Az igaz sarjadék maga az Úr Jézus Krisztus. E szavak senki másra nem vonatkozhatnak, mivel az Úr Jézus eljövetelének idején Jeruzsálem trónján már nem Dávid nemzetségéből való fejedelem ült, hanem egy idegen, az idumeai Heródes. Azóta a mai napig sem támadt más nevezetes sarjadék Dávidtól, sem mint világi, sem mint szellemi uralkodó. Krisztus születésének idején már csak néhány személy élt Dávid törzséből, ők is jelentéktelenek és elszegényedtek voltak. Közéjük tartozott a Szentséges Szűz és az igaz öregember, József, az ács is. Világos tehát, hogy az e prófécia elhangzása óta eltelt évezredek alatt nem jelent meg más dicsőséges sarjadék Dávid nemzetségéből, egyedül az Úr Jézus.

Ez még világosabbá válik a következő szavakból: *„Ahogyan megszámlálhatatlan az ég serege, és megmérhetetlen a tenger fövenye, úgy sokasítom meg szolgámnak, Dávidnak utódait és a nekem szolgáló lévitákat.”* E szavak csak Dávid szellemi utódaira vonatkozhatnak az Úr Krisztus által, azaz a keresztényekre. Mert az elmúlt húsz évszázad alatt csak a keresztények száma (és semmiképpen sem Dávid testi utódaié, akik már egyáltalán nincsenek) mérhető az ég csillagaihoz és a tenger fövenyéhez.

Ó, testvéreim, örvendezzünk, hogy mi keresztények is e számtalan istennéphez tartozunk, a világtörténelem legnagyobb népéhez, mind számát, mind jellemét tekintve. Örvendezzünk még inkább, hogy mi is ehhez az isteni Dávid-sarjadékhoz tartozunk, aki saját vérével váltott meg minket az idegentől, örökbe fogadott, és az örök Ország örököseivé és társörököseivé tett. Jóságos Urunk, Te megszabadítottál minket, tékozló fiakat a disznópásztori megalázottságtól és éhezéstől, és királyi fiakká tettél minket. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 15.

1. Nagy Szent Pakhómiosz. Egyiptomi származású volt, ifjúkorában pogány. Katonaként vett részt Konstantin császár Maxentius elleni harcaiban. Később, miután a keresztényektől hallott az egyetlen Istenről, és látta az ő kegyes életüket, Pakhómiosz megkeresztelkedett, és a thébai pusztába ment a híres aszkétához, Palamónhoz, akinél tíz évig tanulta a remeteéletet. Ekkor megjelent neki egy angyal nagyoszkémás

öltözetben egy Tabennisziot nevű helyen, és átadott neki egy táblát, amelyre a közösségi (kinovita) monostor szabályzata volt írva. Megparancsolta neki, hogy azon a helyen alapítson ilyen kolostort, megjövendölve, hogy ott sok szerzetes gyűlik majd össze lelkük üdvösségére.

Isten angyalának engedelmeskedve Pakhómiosz sok cellát kezdett építeni, jóllehet azon a helyen rajta és testvérén, Jánoson kívül senki sem volt. Amikor a testvére megfeddte őt, amiért felesleges épületeket emel, Pakhómiosz egyszerűen azt felelte, hogy ő Isten parancsát követi, függetlenül attól, hogy mikor és ki jön majd oda lakni. Hamarosan azonban sokan sereglettek oda a Szentlélek indíttatására, és elkezdtek Pakhómiosz angyaltól kapott szabályzata szerint élni. Amikor a szerzetesek száma megnövekedett, Pakhómiosz fokozatosan még hat monostort alapított. Tanítványainak száma elérte a hétezret.

Szent Antalt a remeteélet alapítójának tekintik, Nagy Szent Pakhómioszt pedig a monasztikus közösségi élet (koinobion) megalapítójának. E szent atya alázatossága, szorgalma és önmegtartóztatása ritka példaként szolgált szerzetesek hatalmas tömegei számára. Számtalan csodát tett Szent Pakhómiosz, de számtalan kísértést is elszenvedett a démonoktól és az emberektől. Úgy szolgált az embereknek, mint édesapjuk vagy testvérük. Sokakat indított el az üdvösség útján, és sokakat vezetett az igazság ösvényére. Az Egyház nagy világítótornya, s Krisztus igazságának és igazságosságának nagy tanúja volt és maradt. 348-ban, földi életének hetvennegyedik évében békében hunyt el. Tanítványai közül sokat a szentek sorába iktatott az Egyház, mint például: Teodóroszt, Jóbot, Paphnutiosszt, Pekuzioszt, Atinodóroszt, Eponikhoszt, Szurt, Pszojt, Dionüszioszt és Pszentaisziosszt.

2. Szent Akhilliosz, Larissza püspöke. Ez a nagy főpap és csodatévő Kappadókiában született. Részt vett az I. Egyetemes Zsinaton, ahol megszégyenítette az eretnekeket, és mind tudományával, mind szentségével nagy csodálatot váltott ki. Egy követ a kezébe véve, Szent Akhilliosz így kiáltott az ariánusokhoz: „Ha Krisztus Isten teremtménye, amint ti mondjátok, parancsoljátok meg, hogy ebből a kőből olaj folyjon!" Az eretnekek hallgattak és csodálkoztak Szent Akhilliosz felszólításán. Ekkor a szent ismét szólt: „De ha az Isten Fia egylényegű az Atyával, amint mi hisszük, fakadjon olaj e kőből!" És az olaj valóban folyni kezdett mindenki ámulatára. Szent Akhilliosz 330-ban békében hunyt el Larisszában. Sámuel, a makedón cár, Thesszália meghódításakor Akhilliosz ereklyéit a Preszpa-tó egyik szigetére vitette, amelyet róla neveztek el, és ma is Akhilliosznak vagy Ailnak hívnak.

3. Szent Sziluánusz. Kezdetben komédiás volt, aki mindenkit és mindent kigúnyolt. Később, Krisztus szerelmétől lángra lobbanva, Nagy Szent Pakhómiosz tanítványa lett. „Kész vagyok az életemet is odaadni – mondta Szent Sziluánusz –, csak hogy bűneim bocsánatát elnyerjem."

Pakhómiosz Isten Lelkével ég,
Angyalokkal társalog,
Körülötte szerzetesek rajzanak,
Isten előtt mint égő gyertyák állanak.
Egy napon a kapun valaki megáll,
Az Avva húga bátyja után kiált.
Évek óta, nem látta őt már régen,
„Jöjj elő, miért bújsz el előlem?"
A kapus az üzenetet az Avvának viszi,
Az Avva így felel, a szót néki küldi:
„Húgom, kívánok néked minden jót,
De szemtől szembe nem látsz engem,
A világnak én egyszer már búcsút mondtam,
Mindenről e földön már lemondtam.
Húgom, mondj le te is mindenről ,
Sietve szenteld Istennek magad,
„A síron kívül mit adhat neked a világ?
Krisztus ad néked örök- élet-koronát.
A földi kéj csak csalóka, álomkép,
Az alvó ezen álmokkal hízik, míg alszik.
De a felébredet lélek az éhségét érzi,
S más álmokkal az ellenségtöl kifosztva ,
Mint éhes oroszlán, úgy ordít ételkért,
Az igaz kenyér után eseng és kiált."
„Krisztus meghallja, ki őt hívja hittel,
S az éhezőnek élő kenyeret ad bőven.
Ez a valóság – a többi csak ábránd,
Krisztuson kívül nincs semmi reményünk."
A húga ezt hallva sírva fakadt,
S bátyja tanácsának rögtön engedelmes maradt.

ELMÉLKEDÉS

Amikor az erőszakos ember haszonlesésből követ el erőszakot az igaz emberen, az erőszak egy hasznot és egy kárt szül: kárt az erőszakosnak, és hasznot az erőszakot elszenvedettnek. Borisz Godunov megölte a nyolcéves Dimitrij cárevicset, hogy vetélytárs nélkül uralkodhasson a trónon. Borisz cári napjai hamar véget értek, s az erőszakos átadta magát a rothadásnak és az átoknak, Dimitrij pedig szentté lett. Tizenöt évnyi sírban nyugvás után Dimitrij testét kihantolták, és romlatlannak, valamint

csodatévőnek találták. Teste felett negyvenöt csodás gyógyulás történt. Kié tehát a kár és kié a haszon az erőszakból? Ha az erőszakos belegondolna, hogy erőszakosságával csak segíti ellenfelét a szentek közé jutni, magának pedig pusztulást és átkot készít, elállna a kitervelt erőszaktól. Ám a téves gondolat az erőszak előfutára és kísérője.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten munkálkodását az apostolokon:

1. Hogyan nyernek az apostolok a Szentlélek által látomásokat a másvilág titkairól;
2. Hogyan látnak bele az apostolok a Szentlélek által az emberi szív titkaiba.

SZENTBESZÉD

Az egyiptomi bálványok megjövendölt és beteljesedett pusztulásáról

„Az egyiptomi istenek házait tűzzel égeti meg." (Jeremiás 43,13)

Ki fogja azokat felégetni? *„Nabukodonozor, Babilon királya, az én szolgám"* – mondja az Úr. Ez a prófécia beteljesedett: Nabukodonozor igázta le Egyiptomot, és a hamis istenek házait, az egyiptomi bálványokat tűzzel égette fel. Felégette, de nem pusztította el őket mindörökre. Mert azután eljött a pusztulás Babilonra is, szintén Szent Jeremiás próféta jövendölése szerint, és Babilon mind a mai napig *„romhalmazzá lett, sakálok tanyájává, borzalom és gúny tárgyává, lakó nélkül" (51,37)*. Ám a hagyományban, amelyet Ciprusi Szent Epifániosz jegyzett le, fennmaradt egy másik jeremiási prófécia is az egyiptomi bálványok végső megsemmisüléséről. *„Minden bálvány leomlik"* - szól a prófécia, *„és minden kézzel csinált dolog összezúzatik abban az időben, amikor ideérkezik a Szűzanya a Gyermekkel, aki barlangban született és jászolba fektettetett."* Ezt a jóslatot maguk az egyiptomi papok is megőrizték, akik Jeremiás ideje óta bevezették azt a szokást, hogy lefestették a Szüzet, amint az ágyon nyugszik, és Gyermekét, amint pólyába takarva fekszik a jászolban.

Nabukodonozor, a szolga, Isten engedelmével csak kaszálni tudta a gonoszt, de gyökerestül kitépni nem. Ám a lekaszált gonosz, mint a lekaszált fű, újra kisarjad. De amikor a Gazda a földre jött, Ő gyökerestül tépte ki a gonoszt. Nabukodonozor, a szolga, felégette a templomokat és összezúzta a bálványokat, de a templomok mégis megújultak, és új bálványok készültek, mert az emberi lelkekből nem tépték ki őket. Ám amikor a Gazda eljött, és királlyá lett az egyiptomiak lelkében, a templomok és bálványok örökre leomlottak. Ugyanígy történt az engedetlen és istenkáromló zsidókkal

is: Nabukodonozor, a szolga, 70 évre rabságba vitte őket, a megbántott Gazda pedig szétszórta őket az egész világon, ahol a mai napig, közel 2000 év után is szétszórva élnek. A zsidó nép ezen világméretű szétszórattatását Jeremiás világosan megjövendölte. Így az idő minden szavában igazolta Isten prófétáját.

Mindentudó Urunk, add meg nekünk, hogy ragaszkodjunk igaz prófétád szavához. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 16.

Szent Teodor Megszentelt. Szent Pachomiosz tanítványa. Pogányként született és nevelkedett, de fiatalemberként megismerte az igaz hitet, megkeresztelkedett, és hallva Szent Pachomioszról, szülei elől titokban a kolostorába menekült. Szent Pachomiosz szerzetessé avatta, és rendkívüli buzgósága és engedelmessége miatt megkedvelte. Amikor édesanyja eljött érte, hogy hazahívja, ő nem volt hajlandó megjelenni előtte, hanem imádkozott Istenhez érte, hogy az Úr őt is világosítsa meg az igazsággal. És valóban, az anyja nemhogy nem vitte haza a fiát, de ő maga sem tért vissza. Látva a közelben lévő női kolostort, amelyet Pachomiosz nővére vezetett, belépett oda és apáca lett. Bizonyos idő elteltével Teodor testvére, Paphnutiosz is a kolostorba jött, és ő is szerzetes lett. Történt egyszer, hogy Panopolisz város püspöke elhívta Szent Pachomioszt, hogy alapítson kolostort a sok szerzetesi életre vágyó számára. Pachomiosz magával vitte Teodort, és főként rá bízta a kolostor megszervezésének feladatát. Szent Pachomiosz halála után Teodor lett az összes pachomioszi kolostor apátja, és késő öregségéig istenfélő módon élt, szerzetesek sokaságát vezetve az üdvösség útjára. 368-ban békében hunyt el, és az örök világosság országába költözött.

Boldog Múzsa szűz. Szent Gergely pápa (Dialogosz) meséli róla, hogy mindössze kilencéves volt, amikor két alkalommal is megjelent neki a Szűzanya, ragyogó szüzek kíséretében. Amikor Múzsa kifejezte óhaját, hogy ő is a Mennyek Királynőjének ezen fényes kíséretéhez tartozhasson, az Istenanya azt mondta neki, hogy egy hónap múlva eljön érte és magával viszi. Megparancsolta neki azt is, hogyan éljen az alatt a harminc nap alatt. A huszonötödik napon Múzsa ágynak esett, a harmincadik napon pedig ismét megjelent neki a Szent Szűz, halkan szólítva őt, amire Múzsa így válaszolt: „Íme, megyek, Asszonyom, íme, megyek!” És kilehelte lelkét. Ebből az életből az örökkévalóságba költözött az 1. században.

1. Szent Niképhorosz Misztikosz, konstantinápolyi pátriárka. Életének rendkívüli szigorúságáról vált híressé. VI. Leó császár negyedszer is megnősült, ami miatt a pátriárka megtiltotta neki a templomba való belépést, a papot pedig, aki összeeskette őket, megfosztotta tisztségétől. Emiatt a császár elmozdította a pátriárkát és kolostorba

száműzte. III. Szergiusz pápa követei jóváhagyták a császár negyedik házasságát. Ám a császár halála után Niképhorosz visszatért a pátriárkai székbe, és 925-ben zsinatot hívott össze, amelyen a negyedik házasságot általánosan megtiltották a keresztények számára. 930-ban hunyt el. A „Misztikosz" cím a császári tanács legidősebb tagját jelöli. Ez a szent tehát először magas rangú udvaronc volt, majd elhagyva a világi hiúságot, szerzetesnek állt. 930-ban békében hunyt el.

2. Szent Miklós újvértanú. Epiruszból származott. Krisztus hitéért a törökök kínozták meg és fejezték le Trikalában 1617-ben. E vértanú fejét ma is a thesszáliai Meteorák egyik kolostorában őrzik. Számos csodát tesz, a legsúlyosabb betegségeket gyógyítja, és különösen ismert arról, hogy elűzi a sáskákat a mezőkről.

3. Szent Szabbaita vértanúk. Hérakleiosz császár idején, 610 körül, a Jeruzsálem melletti Szent Szabbás-kolostor negyvennégy szerzetese szenvedett vértanúhalált Krisztus hitéért. Hősiességüket és szenvedésüket egy szemtanú, Szent Antiokhosz örökítette meg. (Lásd december 24.)

4. Szent Teodor verseczi püspök, vértanú. Teodor püspök 1594-ben a bánáti felkelők élére állt. A felkelők zászlóin Szent Száva alakja szerepelt. A temesvári pasa Versecen elfogta Teodor püspököt, és élve megnyúzatta. Ugyanebben az évben hozták el Szent Száva ereklyéit a Mileševa-kolostorból, és égették el azokat a Vračar-dombon.

Miklós vértanú Krisztusért szenvedett,
S bősz türelemmel az ördögön győzedelmeskedett;
A hős nem akarta Megváltóját megtagadni,
Hanem Istent dicsőítette, amíg hangja tudott szólni;
S mikor hangja elhagyta, szívével dicsérte,
Az ellenséget még nagyobb kínokért kérte.
Verték őt a törökök, vadak, mint a farkasok,
Embertelen kínokat mértek rá a gonoszok,
Végül pedig a szent fejét vágták le.
A fűbe gurult alá a a szent feje, ,
S a szent arcból fénysugár áradt szét;
Egy keresztény selyembe takarta a fejét,
És a templomba vitte, hogy gyógyulást adjon,
Hogy nyomorultnak, vaknak, őrültnek írja legyen.
Sújtá Isten a hitetlent minden földi tájon,
S dicsőséget adott a hű Miklósnak a másvilágon..

ELMÉLKEDÉS

Amikor Megszentelt Teodor Panopoliszban volt lelki atyjával, Szent Pachomiosszal, odament hozzá egy filozófus, és felajánlotta, hogy vitatkozzon vele a hitről. A filozófus a következő három kérdést tette fel Teodornak: „Ki az, aki nem született meg, mégis meghalt? Ki az, aki megszületett, de nem halt meg? És ki az, aki meghalt, de nem rohadt el?" Ezekre a kérdésekre Szent Teodor így válaszolt: „Ádám nem született meg, mégis meghalt. Énók megszületett, és nem halt meg. Lót felesége meghalt, és nem rohadt el." Majd a szent ezt a tanácsot fűzte hozzá a filozófusnak: „Hallgass az egészséges tanácsunkra: hagyd el a haszontalan kérdéseket és a skolasztikus szillogizmusokat, járulj Krisztushoz, akit mi szolgálunk, és bűnbocsánatot nyersz!" – A filozófus elnémult az ilyen éles eszű választól, és megszégyenülve távozott. Ebből tisztán látszik az óriási különbség egy pogány filozófus és egy keresztény szent között. Az egyik elveszik az absztrakciókban, az ügyes szófordulatokban, a logikai kötekedésekben és a gondolati sportban, míg a másik minden elméjét az élő Istenre és lelke üdvösségére irányítja. Az egyik absztrakt és holt, a másik gyakorlatias és élő.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélem a Szentlélek Isten munkálkodását az apostolokon, mégpedig:

1. hogyan vezeti a Szentlélek csodálatos módon az apostolok lábát távoli országokba,
2. hogyan gyűjti össze őket csodálatos módon a távoli országokból Jeruzsálembe, a Szent Szűz temetésére.

SZENTBESZÉD
Jeremiás próféta túlvilági megjelenéséről

„Ezután megjelent egy másik férfi is, csodálatos ősz hajjal és dicsőséggel, s körülötte valami különös és fenséges ragyogás. Akkor Oniasz megszólalt, és ezt mondta: Ez a testvérszerető, aki sokat imádkozik a népért és a szent városért, Jeremiás, Isten prófétája." (II. Makk. 15, 13–14)

Ezt a látomást a bátor Júdás Makkabeus látta. Először Oniasz főpap jelent meg neki a túlvilágról, majd Jeremiás szent próféta. Ahogyan az apostolok látták Mózest és Illést dicsőségben a Tábor-hegyen, úgy látta egykor Júdás Makkabeus is dicsőségben Jeremiás prófétát. Tehát az irgalmas Isten a feltámadt Krisztus előtt sem hagyta az embereket bizonyságtétel nélkül a halál utáni életről. A keresztény korban pedig e bizonyságtételek száma és vége mérhetetlen. Aki mindezek után is kételkedik a halál utáni életben, az bűnének átka alatt áll, mintha sírkő alatt feküdne. Ahogyan az élettelen tárgyak nem láthatják a napvilágot, úgy ő sem láthatja az életet, amely van, és amelynek nincs vége.

De nézzétek, milyen dicsőséggel koronáztatott meg Jeremiás próféta a túlsó életben! Csodálatos ősz hajjal és dicsőséggel! Körülötte leírhatatlan előkelőség, fényes ragyogás, kimondhatatlan kedvesség és szépség. Ő, akit rángattak és vertek az emberek, akiknek Isten akaratát hirdette, aki fogoly volt a börtönben, vértanú a bűzös gödörben, akit hazugként gúnyoltak, árulóként ítéltek el, és végül bűnösként követtek halálra! De más a bűnösök ítélete, és más az Istené. Az emberek közt a legmegalázottabb Isten előtt angyali dicsőséggel lett megkoronázva.

És nézzétek meg azt is, miként nevezi a menny azt, akit a föld hazugnak, árulónak és bűnösnek hívott! Testvérszerető – így nevezi őt a menny. Testvérszerető, aki sokat imádkozik a népért. Lássátok végül, miként imádkoznak értünk a szentek sokat a mennyben az Istenhez! Nem aludva imádkoznak értünk, amikor mi alszunk; nem evve imádkoznak értünk, amikor mi eszünk és torkoskodunk; bűn nélkül imádkoznak értünk, amikor mi vétkezünk. Ó, testvéreim, szégyenkezzünk ennyi őszinte barátunk előtt! Szégyenkezzünk, szégyenkezzünk a szentek értünk mondott megannyi imája miatt, és csatlakozzunk az ő imádságaikhoz!

Csodálatos Urunk, bocsásd meg nekünk bűnös restségünket és tompaságunkat. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 17.

1. **Szent Andronikosz apostol.** Egy a hetven közül. Pál apostol rokona, amint azt maga Pál írja (Róm 16, 7), megemlítve Szent Juniát is, Andronikosz segítőjét. Andronikoszt Pannónia püspökévé nevezték ki, de nem maradt egy helyen, hanem egész Pannóniában hirdette az evangéliumot. Szent Juniával együtt sokakat Krisztushoz vezettek, és számos bálványtemplomot leromboltak. Mindketten rendelkeztek a csodatétel kegyelmi erejével, amellyel démonokat űztek ki az emberekből, és meggyógyítottak minden erőtlenséget és betegséget. Mindketten mártírhalált haltak Krisztusért, így kettős koronát kaptak: az apostolit és a vértanúit. Szent ereklyéiket Eugeniosz vidékén találták meg (lásd február 22.).

2. Szent Szolokhón vértanú. Egyiptomi származású római katona volt Kampanosz hadvezér alatt, a hitetlen Maximianus császár idején. Amikor megérkezett a császári parancs, hogy minden katona áldozzon a bálványoknak, Szolokhón kereszténynek vallotta magát. Ugyanezt tette két társa is: Pamphamir és Pamphalón. A hadvezér megparancsolta megverésüket és szörnyű kínzásukat, amelybe Szent Pamphamir és Pamphalón belealtak. Szolokhón életben maradt, és újabb kínzásoknak vetették alá. A hadvezér megparancsolta a katonáknak, hogy karddal feszítsék szét a fogait, és öntsék a szájába a bálványáldozatot. A vértanú fogaival összetörte a vasat, és nem

fogadta be a bűzös áldozatot. Végül egy írótollat szúrtak át mindkét fülén, és úgy hagyták meghalni. A keresztények magukhoz vették a vértanút egy özvegyasszony házába, ahol étellel és itallal kissé megerősödött, majd folytatta a hívők buzdítását, hogy legyenek kitartóak a hitben és a szenvedésekben. Ezután hálát adott Istennek, befejezte földi életét, és megjelent az Úr előtt a Mennyek Országában 298-ban.

3. Szent István, konstantinápolyi pátriárka. I. Baszileiosz makedón császár fia és Bölcs Leó császár testvére. Phótiosz után foglalta el a pátriárkai széket, és 889-től 893-ig kormányozta Isten Egyházát. Békében hunyt el, és megjelent az Úr előtt, akit nagyon szeretett.

Andronikosz apostol, Szent Pál rokona,
A béke s lelki üdvösség szószólója,
Lángoló szeretettel Krisztusért égett,
S vitte a világba a fényes üzenetet:
Fizetség, gondozás és sok ruha nélkül,
Csak gazdag az isteni Lélek erejétől.
Minden kínt megosztott a szent Juniával,
Míg át nem járták Pannóniát a kereszt szavával.
Hol a szent kereszt csillant, ott a sötét eltűnt,
Kivált a tiszta búza a polyva közül.
Feleszméltek az emberek állati álmukból,
S részesültek Isten fogadott fiúságából.
Összetörték a bálványt, mint a gyenge nádat,
Elhagyták a viszályt és a bűnös vágyat,
Zendült meg az ajkuk, mikor a szív zokogott:
Mennyei Atyánk, a Te gyermekeid vagyunk!
Most nyertünk fényt a Te apostolod által,
Bocsásd meg, hogy éltünk bálvány-szolgasággal.

ELMÉLKEDÉS

Az antiochiai félelmetes földrengés után Aranyszájú Szent János így beszélt a néphez: „Nagyok a földrengés gyümölcsei. Nézzétek az Úr emberszeretetét, aki megrengeti a várost, de megerősíti a lelket; aki megremegteti az alapokat, de megszilárdítja a gondolatokat; aki megmutatja a város gyengeségét, de az akaratot erőssé teszi! Figyeljetek az Ő emberszeretetére: megrendít egy rövid időre - de megerősít örökre; a földrengés - két napig tart, de a kegyességnek mindörökké meg kell maradnia; elszomorodtatok rövid időre - de megerősödtetek örökre… Az anya, aki el akarja szoktatni gyermekét a gyakori sírástól, erősen megrázza a kis bölcsőjét, nem azért, hogy elpusztítsa, hanem hogy megijessze őt. Pontosan így a mindenség Ura is, aki kezében

tartja a világmindenséget, megrengeti azt, nem azért, hogy lerombolja, hanem hogy az üdvösségre térítse azokat (az embereket), akik törvénytelenül élnek." Íme, hogyan tudták a Szentatyák, az egyetemes Egyház oszlopai, Isten emberszeretetével magyarázni a csapásokat éppúgy, mint a jótéteményeket, és a szerencsétlenséget éppúgy, mint a szerencsét. Szégyenkezzünk mi, akik lassúak vagyunk hálát adni Istennek, amikor Isten ad, és gyorsak vagyunk zúgolódni Isten ellen, amikor Isten elvesz.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélem a Szentlélek Isten munkálkodását a hitért halt szent vértanúkon:

1. hogyan ad nekik a Szentlélek bölcsességet, hogy szóljanak a bíróságok előtt,
2. hogyan ad nekik a Szentlélek bátorságot, hogy meghaljanak a vesztőhelyeken.

SZENTBESZÉD
A Vigasztaló Szentlélekről

„S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít benneteket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek." (Ján. 14, 26)

Mit jelentenek e szavak a gyakorlatban, ha nem azt, hogy minden nap imádkoznunk kell, hogy elküldessék nekünk a Szentlélek, éppúgy, ahogyan minden nap imádkozunk a mindennapi kenyérért? Isten kész minden nap elküldeni nekünk a Szentlelket, de elvárja tőlünk, hogy minden nap imádkozzunk érte. Mert ahogyan a kenyér tekintetében is van, hogy bőség, és van, hogy hiány mutatkozik, úgy van ez a Szentlélek tekintetében is. A Szentlélek eljön hozzánk és eltávozik tőlünk, attól függően, hogy mennyire vagyunk buzgók vagy lusták az imádságban, jó cselekedeteinkben és türelmünkben. Ezért rendelte el az Egyház, hogy az első reggeli istentisztelet a Szentlélek hívásával kezdődjön: „Mennyei Király, Vigasztaló, Igazságnak Lelke... jöjj el", és csak ezután következik az imádság: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!" Miért? Mert a Szentlélek nélkül a kenyeret sem tudjuk megfelelően felhasználni üdvösségünkre.

„Az tanít majd meg titeket mindenre." Vagyis: minden nappal és minden éjjel, a körülményeknek megfelelően, amelyekben találjátok magatokat. Ő fog útba igazítani, tanácsolni, megmutatni, mit kell gondolnotok, mit kell mondanotok, és mit kell tennetek. Ezért csak a Szentlelket kérjétek Istentől, a többit pedig Ő maga hozza majd el, mindazt, amire az adott pillanatban szükségetek lesz. Amikor Ő leszáll rátok, mindent tudni fogtok, mindenhez érteni fogtok, és mindenre képesek lesztek, ami szükséges.

„És eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” Vagyis: ne féljetek attól, hogy elfelejtitek tanításomat és szavaimat. A Szentlélek mindent tud, amit Én tudok, így amikor Ő jelen lesz bennetek, minden tanításom is jelen lesz bennetek Övele együtt.

Ó, Szentlélek Úristen, méltóztass leszállni ránk, nem a mi érdemünkből, hanem az Úr Jézus érdeméért és a Te végtelen jóságodért. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 18.

1. Szent Theodotosz vértanú és a hét szűz vértanú: Tekusza, Alexandra, Klaudia, Faina, Eufrázia, Matróna és Júlia. Theodotosz nős ember volt és kocsmáros Ankürában, Diocletianus császár idején. Bár házas volt, az apostol szavai szerint élt: „Ezentúl azok is, akiknek van feleségük, olyanok legyenek, mintha nem volna.” (1Kor 7,29). A kocsmát azért tartotta fenn, hogy gyanú nélkül, minél jobban segíthesse a keresztényeket. Kocsmája a tiszteletben álló üldözöttek menedékévé vált. Theodotosz titokban segélyeket küldött a hegyekbe menekült keresztényeknek, és titokban összegyűjtötte, majd eltemette a kivégzettek holttestét. Ebben az időben hét szüzet állítottak bíróság elé és kínoztak meg Krisztusért; meggyalázták, végül pedig egy tóba fojtották őket. Egyikük, Szent Tekusza, megjelent Theodotosznak álmában, és kérte, hogy vegye ki testeiket a tóból és temesse el őket. A sötét éjszakában Theodotosz egy barátjával indult el, hogy teljesítse a vértanú akaratát, és Isten angyalaitól vezetve sikerült mind a hét testet megtalálnia és eltemetnie. Ám az a barát elárulta őt a bírónak, aki súlyos kínzásoknak vetette alá Theodotoszt. Ő azonban minden kínt úgy tűrt, mintha idegen testben lett volna, elméjét teljesen az Úrba merítve. Amikor a kínzója már az egész testét sebekkel borította be, és fogait kövekkel zúzta szét, elrendelte, hogy vágják le fejét karddal. Amikor a vesztőhelyre vitték, sok keresztény siratta őt, de Szent Theodotosz így szólt hozzájuk: „Ne sírjatok értem, testvéreim, hanem dicsőítsétek a mi Urunkat, Jézus Krisztust, aki segített nekem bevégezni a küzdelmet és legyőzni az ellenséget.” Ezt mondva fejét a tönkre hajtotta a kard alá, és 303-ban lefejezték. Egy pap tisztelettel eltemette a vértanú testét egy városon kívüli magaslaton, ahol később templomot emeltek Szent Theodotosz nevére. (Lásd június 7.)

2. Szent Péter, Dionüsziosz, András, Pál és Krisztina vértanúk. Péter – egy csodás ifjú, Dionüsziosz – tekintélyes férfi, András és Pál – katonák, valamint Krisztina – egy tizenhat éves szűz; mindannyian bátran megvallották az Úr Krisztust, és kínokat, majd halált szenvedtek az Ő nevéért. Egy bizonyos Nikomakhosz, akit velük együtt kínoztak, a kínok közepette megtagadta Krisztust, ám hirtelen elment az esze, és mint a veszett, rágni kezdte saját testét, habzó szájjal fetrengett, amíg ki nem múlt. Ez 250-ben történt.

3. Szent Hérakleiosz, Paulinosz és Benedimosz vértanúk. Athéniak voltak. Decius idején szenvedtek vértanúságot a hitért. Krisztus nevéért tüzes kemencében égették el őket.

Anküra mellett, a zöldellő dombon,
Üldözött keresztények kis csapata
Isten áldásával étkét fogyasztja.
Mint fénylő csillagok közt a nap sugara,
Úgy tündökölt Teodotosz köztük,
Mellette Fronton áldozópap ült.
Szólt ekkor Teodotosz Frontonhoz:
– E hely méltó lenne egy templomra,
Tisztelt vértanúk szent ereklyéi fölé!
Fronton ekképp felelt Teodotosznak:
– Törekedj hát te, csodálatos férfi,
Szerezz nekünk vértanú-ereklyét,
Templomot mi könnyen építünk majd,
E helyet templommal ékesítjük.
Elmosolyodott a nemes Teodotosz,
Gyűrűt húzott le jobbja ujjáról,
S átadta azt a tisztes Frontonnak,
Ezen szavakat intézve hozzá:
– Szavad tisztes, e gyűrű a zálog,
Hamarosan hozok neked ereklyét,
S ezen a helyen nyugalomra helyezem!
Ezt jövendölve mondta Teodotosz,
Saját szenvedését látva előre,
Krisztusért vállalt vértanúságát,
S amint mondta, úgy is teljesült.
Ereklyéi ott nyertek nyugvást,
S föléjük templom emeltetett.
A halhatatlan győzelem dicső emléke
Anküra mellett, a zöldellő dombon.

ELMÉLKEDÉS

Az erények és az aszkéta küzdelmek elrejtése nemcsak a kereszténység első idejében volt szokása az aszkétáknak, hanem azóta is, mind a mai napig. Jevdokija, Oroszország felszabadítójának a tatároktol, a dicső Dimitrij Donszkij hercegnek a felesége, 1389-ben maradt özvegyen, még viszonylag fiatalon. A mélyen vallásos hercegnő

templomokat épített, alamizsnát osztott, és titokban böjttel és virrasztással sanyargatta testét. Közvetlenül a testén vasláncokat viselt. A világ előtt azonban mindig mosolyogva, pompás ruhákba öltözve és gyöngyökkel ékesítve mutatkozott. Az emberek mindenféle rosszat beszéltek róla; híre kelt állítólagos erkölctelen életének. Ezt fiai is meghallották, és megbántva, elkeseredve nyíltan megmondták anyjuknak, mit beszélnek róla. Az anya ekkor szétnyitotta pompás ruháját, és gyermekei nagy borzalommal látták meg az anyjuk testét: teljesen aszott és kiszáradt volt, vasláncokkal szorosan átkötve.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélem a Szentlélek Isten munkálkodását a vértanúkon, mégpedig:

1. hogyan nyújt nekik a Szentlélek vigasztalást a szenvedéseikben,
2. hogyan teszi néha, saját tetszése szerint, testüket elégethetetlenné (tűzállóvá).

SZENTBESZÉD
Isten Lelkének bizonyságtételéről

„Az igazság Lelke, aki az Atyától származik,
az tesz majd bizonyságot rólam.” (Ján. 15, 26)

A Fiú Isten elküldi a világba a Szentlélek Istent, hogy bizonyságot tegyen Róla az idők végezetéig. Az tesz majd bizonyságot rólam.

Hogyan tesz bizonyságot a Lélek Isten a Fiú Istenről? Számos módon tesz bizonyságot, mint például:

az emberi lelkeket Krisztus Egyházához vonzza;

feltárja előttük a Szentírás értelmét;

eszükbe juttatja Krisztus parancsolatait;

Krisztus szavainak meleget, frissességet, erőt és kedvességet ad;

a bűnbánó bűnösöket igazakká teszi;

beteljesíti Krisztus minden ígéretét és próféciáját az embereken, a népeken és az Isten Egyházán;

megerősíti Krisztus Egyházát, és szilárdan megtartja azt az idők minden vihara, valamint a pokol és az emberek minden gonoszsága ellenében évszázadokon át. A Lélek, aki ezeken és sok más hasonló módon munkálkodik, az Isten Lelke, az igazság Lelke, a jóságos, az életadó és a mindenható.

Krisztus egyetlen szava sem ellenkezik Isten Lelkével, és Isten Lelke sem ellenkezik Krisztus egyetlen szavával sem. Ezért, amikor Isten Lelke méltóztatik belépni az ember szívébe, élő és igaz bizonyságává válik mindannak, amit Krisztus mondott és tett. Az ember ekkor örömmel és rendíthetetlenül hisz. Mert hogyan is ne hinne Krisztus minden szavának, csodájának és tettének legnagyobb és legállandóbb szemtanújának és részesének?

Ezért, testvéreim, imádkozzunk mindenekelőtt és mindenekfelett azért, hogy ez a szemtanú és részes, a Szent és Mindenható Lélek költözzön a szívünkbe, hogy hitünk élővé, rendíthetetlenné és örömszerzővé váljon. Ó, Szentlélek Úristen, az igazság Lelke, jöjj el és lakozz mibennünk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 19.

1. Szent Patrikiosz brossai püspök és vértanú, három áldozópappal: Akakiosszal, Menandrosszal és Polienosszal. Krisztus hitéért szenvedtek vértanúhalált hitehagyott Julianus idejében, az ázsiai Brusszában. Juniosz császári helytartó a forró vizekhez vezette a szenteket, és megkérdezte Patrikiosztól: „Ki teremtette ezeket a gyógyvizeket, nemde a mi isteneink, Aszklépiosz és a többiek, akiket mi imádunk?” Szent Patrikiosz így válaszolt: „A ti isteneitek démonok, ezeket a vizeket pedig, mint minden mást is, az Úr Krisztus, a mi Istenünk teremtette.” Erre a helytartó megkérdezte: „És vajon megment-e téged a te Krisztusod, ha belöklek ebbe a forró vízbe?” A szent így felelt: „Ha akarja, Ő meg tud engem őrizni épségben és sértetlenül, ámbár én vágynám, hogy ebben a vízben megszabaduljak e földi élettől, hogy Krisztussal élhessek örökké; de legyen meg rajtam az Ő szent akarata, amely nélkül egy hajszál sem eshet le az ember fejéről!” Ezt hallva a helytartó megparancsolta, hogy Patrikioszt lökjék a forró vízbe. A forró cseppek szerteszét fröccsentek, és sok jelenlévőt súlyosan megégettek, de Isten szentje, akinek ajkán szüntelen ima szólt, sértetlen maradt, mintha csak hideg vízben állna. Ezt látva a helytartó haragra gerjedt a szégyentől, és elrendelte, hogy Patrikiosznak és három áldozópapjának fejszével vegyék fejüket. Ekkor Krisztus e szelíd követői elimádkozták imájukat, és fejüket a hohér fejszéje alá hajtották. Miután fejüket levágták, lelkük örvendezve szállt fel Krisztus fényes országába, hogy örökké uralkodjanak.

2. Szent János gót püspök. Grúziában volt püspök, de amikor az ottani tatár kán kínozni kezdte a kereszténveket, négy évre a gótok közé költözött Besszarábiába. (A gót egyházmegye Nagy Konstantin idején alakult meg). Hallva a kán haláláról, visszatért szolgálatába, és buzgón, Istennek tetsző módon vezette nyáját. Halála előtt ezt mondta: „Negyven nap múlva elmegyek, hogy ítélkezzem a kánnal” (vagyis a halálon

át Isten trónja elé járul). És így is történt. A negyvenedik napon elhunyt és az Úrhoz távozott. Békében hunyt el a 8. században.

3. Szent János vologdai herceg. Csodatévő. Istenfélő és kegyes életű volt, gyermekkorától fogva nagybátyja, János Vasziljevics herceg börtönbe vetette őt testvérével, Dimitrijjel együtt, ahol teljes harminckét évet töltöttek. Halála előtt János szerzetes lett, és az Ignác nevet kapta.

Sötét börtön mélyén János herceg sínylődik,
Dimitrij fivérével: s imigyen buzdítja:
– Ó, ne búsulj, testvér, ne emészd magad búval,
Hívőnek a börtön felér a királyi udvarral.
Ne szólj rosszat a mi nagybátyánkról sem,
Ki minket ártatlanul vetett a tömlöcbe.
Isten akarata nélkül megeshetne-e,
Hogy Isten két teremtményét sötét zárja be?
Ha nagybátyánk csak önmagával gondol,
Isten ránk gondol, s kiment a romlásból.
Csak az esztelen keresi önnön hasznát,
Isten a megvetettet is áldással ruházza át.
Az irgalmas Úr a börtöntől nem fél –
Szívesebben lakozik rabnál, mint a kevélynél.
Ne haragudj, testvér, ne vádold nagybátyánk,
Csak az Isten tudja, mi az igazságunk.
Őt egy úton, minket másikon üdvözít,
Hajolj meg Isten előtt. Isten dicsőíttessék!

ELMÉLKEDÉS

Az ortodox egyház oszlopai, a nagy főpapok, képesek voltak jellemükben egyesíteni a szelídséget és a határozottságot: szelídséget az igazak és a bűnbánók iránt, és határozottságot a meg nem térő gyilkosokkal szemben. Egy vasárnap, a szent liturgia után, Rettegett Iván cár Fülöp metropolitához járult, hogy áldást kapjon. A metropolita úgy tett, mintha nem látná a cárt, és a Megváltó ikonját nézte. Ekkor a cár szárnysegédje a metropolitához lépett, és így szólt: „Püspök atya, az Uralkodó áll előtted, áldd meg őt!” A metropolita a cárra nézett, és azt mondta: „Uram, félj az Isten ítéletétől: mi itt vértelen áldozatot mutatunk be Istennek, az oltár mögött pedig keresztény vér folyik. Mennyi ártatlan szenvedő! Magasan ülsz a trónon, de mégiscsak ember vagy.” A dühöngő cár intette a metropolitát, hogy hallgasson, de ő így felelt: „Hol van az én hitem, ha hallgatni fogok?” Amikor a cár fenyegetőzni kezdett, ő nyugodtan válaszolt: „Jöve-

vény és vendég vagyok a földön, és készen állok szenvedni az igazságért!" Bizonyos idő elteltével a kegyetlen cár megfojtatta a metropolitát, de a szentet nem tudta megölni.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélem a Szentlélek Istent, mint a bölcsesség és az igazság ihletőjét:

1. hogyan ihlette meg bölcsességgel és igazsággal a prófétákat, evangélistákat és apostolokat, akik az Ő sugallatára és vezetése mellett írták meg a Szentírást,
2. hogyan ihlette meg bölcsességgel és igazsággal a Szentatyákat, akik az Ő sugallatára és vezetése mellett magyarázták a Szentírást.

SZENTBESZÉD
Isten szent embereiről

„A Szentlélektől ihletve beszéltek az Isten szent emberei." (II. Pét. 1, 21)

Ezt az tanúsítja, aki maga is Isten szent embere volt: Péter apostol, a hit kősziklája és a kereszt lovagja. Mint Isten szent embere, saját tapasztalata alapján magyarázza el, hogyan beszéltek és hogyan beszélnek Isten szent emberei, mondván: a Szentlélektől tanítva szóltak ők. Nem a saját okoskodásuk, nem a saját emlékezetük, nem a saját sejtésük, nem a saját tanultságuk vagy beszédkészségük szerint szóltak, hanem a Lélektől és a Szentlélek által. Isten bölcsessége áradt ki rajtuk keresztül, és Isten igazsága tárult fel általuk. A Szentírást nem az írástudók hazug tolla írta (Jer. 8, 8), hanem Isten Szentlelkének szolgái és választottai. Nem is olyan emberek írták a Szentírást, akiknek az írás mesterség volt, hanem Isten szentjei, akiket a Szentlélek irányított és indított az írásra. Gyakran akaratuk ellenére, sőt ellenkezve is írniuk kellett, amint azt Szent Jeremiás próféta tanúsítja: „Már azt gondoltam: nem emlékezem rá (Istenre), és nem szólok többé az ő nevében. De olyan volt szívemben, mint a csontjaimba rekesztett perzselő tűz; ereködtem, hogy visszatartsam, de nem tehettem." (20, 9)

Ó, testvéreim, testvéreim, a Szentírás nem embertől van, hanem Istentől; nem a földről, hanem a mennyből; nem a testtől, hanem a lélektől – igen, az Isten Szentlelkétől. A Szentlélek bölcsességétől és igazságától megihletve írtak Isten szent emberei: próféták, evangélisták, apostolok, atyák, tanítók, főpapok és pásztorok.

Ó, Szentlélek Úristen, Bölcsesség és Igazság Lelke, ihless meg minket éltető leheleteddel, hogy megismerjük a Bölcsességet és az Igazságot, és a Te segítségeddel betöltsük azokat. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 20.

1. Szent Thalelaikosz vértanú. Libanonból származott, apja Verukiosz, anyja Romilia volt. Tizennyolc éves, testi megjelenésében igen szép, vöröses szőke hajú ifjú, foglalkozására nézve orvos. Numerianus császár uralkodása alatt szenvedett vértanúhalált Krisztusért. Amikor bátran megvallotta hitét az Úr Krisztusban a kínzó bíró előtt, az megparancsolta két bakónak, Alexandrosznak és Asztériosznak, hogy fúrják át a térdeit, fűzzenek kötelet az átfúrt csontokon keresztül, és akasszák fel egy fára. Ám a bakóknak, mintha Isten láthatatlan ereje vette volna el látásukat, Thalelaikosz helyett egy deszkát fúrtak át, és azt akasztották a fára. Amikor a kínzó ezt megtudta, azt hitte, a bakók szándékosan tették, ezért megkorbácsoltatta őket. Ekkor Alexandrosz és Asztériosz a korbácsolás közepette felkiáltott: „Él az Úr, mostantól mi is keresztényekké leszünk, hiszünk Krisztusban és szenvedünk Érte!" Ezt hallva a kínzó elrendelte, hogy karddal fejezzék le őket. Ezután maga a kínzó vette kezébe a fúrót, hogy átfúrja Thalelaikosz térdeit, de kezei megbénultak, és könyörögnie kellett a szentnek, hogy mentse meg őt, amit Krisztus szelíd vértanúja imádságával meg is tett. Később vízbe dobták, de élve jelent meg a kínzó előtt (mert Thalelaikosz magában azért imádkozott, hogy ne haljon meg azonnal, hanem hosszabbodjanak meg kínjai). Amikor vadállatok elé vetették, azok nyalogatták a lábait és hízelegtek körülötte. Végül karddal fejezték le, és az örök életbe költözött 284-ben.

2. Szent Aszkalón vértanú. Az egyiptomi Antinoé városában szenvedett Diocletianus idején. Megkorbácsolták, megnyúzták, gyertyákkal égették, de mindvégig rendíthetetlen maradt hitében. Amikor a kínzója, Arrianosz hajóval kelt át a Níluson, Aszkalón imájával megállította a hajót a folyó közepén, és nem engedte mozdulni, amíg Arrianosz le nem írta, hogy hisz Krisztusban, mint az egyetlen és mindenható Istenben. Ám a csodát Aszkalón mágikus tudományának tulajdonítva, a kínzó elfelejtette, amit írt, és tovább kínozta Isten emberét. Végül kövvel a nyakában a Nílusba dobták. Harmadnapra azonban a keresztények megtalálták a holttestét a parton a kövvel a nyakában (ahogy azt a szent vértanú halála előtt megjövendölte), és tisztelettel eltemették 287-ben. Vele együtt szenvedett Szent Leónidász is. Kínzójuk, Arrianosz később megbánta bűneit, tiszta szívből hitt Krisztusban, és nyíltan vallotta hitét a pogányok előtt. Ekkor a pogányok őt is megölték, így Arrianosz, a keresztények egykori kínzója is méltóvá vált a vértanúi koronára.

3. Piperszki Szent István. Nikšić törzsében született, Zsupa falujában, szegény, de kegyes szülők, Radoje és Jaćima gyermekeként. A hagyomány szerint először a Morača-kolostorban élt aszkéta életet, ahol apát is volt. A törökök elűzték onnan, így a rovači Turmanban telepedett le, egy Ćelište nevű helyen. Később Piperibe költözött egy cellába, ahol haláláig maradt fáradságos és Istennek tetsző küzdelemben. 1697.

május 20-án hunyt el békében az Úrban. Ereklyéi ma is ott nyugszanak, és számos csodával dicsőítik Krisztus Istent és az Ő szentjét, Istvánt.

Emberek és angyalok látványára,
Kínok közt és halála óráján
Thalelaikosz az Úrhoz imádkozott:
– Ó Uram, a világ Teremtője,
Tiéd az irgalom, Tiéd a bosszú!
Kérlek Téged, életem hosszabbítsd meg,
Hogy Érted még több kínt viselhessek.
Valóban, keveset szenvedtem én még,
Hogy Országod méltó jutalma legyen.
Rettenetesek voltak kínjaid a Golgotán,
Szörnyű kínok Rajtad, a Bűntelenen!
Még szörnyűbbek kellenek a bűnösnek,
Hogy kínok által mossa tisztára magát,
S méltón fogadhassa be az üdvösséget.
Amit a szépséges Thalelaikosz kért,
Amit az Istentől kért, megnyerte,
Mert kérése oly kedves volt az Úrnak,
Hogy bőséges kínt bocsátott reá.
Mindvégig eltűrte azt Thalelaikosz,
Örömmel és hálatelt szívvel,
Kínról kínra úgy lépkedett tovább,
Mint ünnepről még nagyobb ünnepre –
Így dicsőíti a szent az Igazhitűséget!

ELMÉLKEDÉS

Amikor az ember keresztény lelkiismeretre tesz szert, buzgón igyekszik megjavítani életét és Isten kedvében járni. Minden egyéb jelentéktelenné válik számára. Ilyen emberekre találunk példát nemcsak a nagy aszkéták és lelkiatyák között, hanem maguk a hatalmas császárok között is. Ilyen példát mutat nekünk Nagy Theodosius császár, aki egy időre eretnekségbe esett, de később megbánta azt. Holtteste felett Szent Ambrus, korábbi feddője, így beszélt: „Szerettem ezt a férfit, aki levetve magáról a császári jelvényeket, nyilvánosan siratta bűnét a templomban, fohászkodva és könnyek között kérve a bocsánatot. Aminek az egyszerű emberek szégyenkeznek, attól a császár nem riadt vissza. Dicsőséges győzelme után (a birodalom ellenségei felett) úgy döntött, hogy fiai visszatértéig nem járul a Szent Áldozáshoz, csak azért, mert a harcban ellenségeit leölték.”

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélem a Szentlélek Istent, mint a szelídség és a jóság ihletőjét, mégpedig:

1. hogyan ihlette meg szelídséggel és jósággal az aszkétákat és a böjtölőket az évszázadokon át,

2. hogyan ihletett meg és ihlet ma is szelídséggel és jósággal minden igazán bűnbánó lelket.

SZENTBESZÉD
e világ lelkéről és az Istentől való Lélekről

„Mi pedig nem e világ lelkét kaptuk, hanem az Istentől való Lelket." (I. Kor. 2, 12)

E világ lelke, testvéreim, a kevélység és a kegyetlenség lelke, Isten Lelke pedig a szelídség és a jóság Lelke. Isten apostola kijelenti, hogy Krisztus követői nem e világ lelkét kapták, hanem az Istentől való Lelket, vagyis azt, aki az Atya Istentől származik, mint virágból az illat, s mint jó illat árad szét az emberi lélekben, erőssé, fényessé, nyugodttá, hálássá és kedvessé téve azt.

Az emberek természetüknél fogva szelídek és jóságosak. Szent Tertullianus írja: „Az emberi lélek természete szerint keresztény." De e világ lelke által ingerültté és dühödtté vált. E világ lelke farkasokat csinált a juhokból, míg az Istentől való Lélek a farkasokból juhokat formál.

Az apostol azt is hozzáteszi, azért kaptuk Isten Lelkét, hogy ismerjük meg mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk. Hogy felismerjük tehát, mi van bennünk Istentől és mi nem, s hogy érezzük az Istentől való dolgok édességét, és e világ lelkéből fakadó dolgok keserűségét. Amíg az ember kívül van saját természetén, a természete alatt áll, a keserűséget édességnek, az édességet pedig keserűségnek tartja. Ám amikor Isten Lelke által visszatér valódi természetéhez, akkor az édességet édességnek, a keserűséget pedig keserűségnek látja.

Ki vezetheti vissza az embert Istenhez? Ki gyógyíthatja meg az embert a bűnös keserűség mérgezésétől? Ki taníthatja meg őt arra, hogy tapasztalat útján megkülönböztesse a valódi édességet a keserűségtől? Senki más, csak az Istentől való Lélek.

Ezért imádkozzunk, testvéreim, hogy Isten ajándékozza nekünk az Ő Szentlelkét, miként apostolainak és szentjeinek is megadta. S amikor ez az isteni Szentlélek belénk költözik, eljött hozzánk az Isten Országa, amelyben minden csupa édesség, csupa jóság, csupa fény, csupa szelídség és csupa kegyelem.

Ó, Szentlélek, szelídség és jóság Lelke, jöjj el és lakozz mibennünk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 21.

1. Szent Konstantin császár és Ilona császárnő. Konstantin szülei Constantius Chlorus császár és Ilona császárnő voltak. Chlorusnak más feleségétől is voltak gyermekei, de Ilonától csak ez az egy fia született, Konstantin. Császárrá válása után Konstantinnak három nagy küzdelmet kellett megvívnia: az elsőt Maxentius, a római zsarnok ellen, a másodikat a Duna menti szkíták ellen, a harmadikat pedig a bizánciak ellen. A Maxentius elleni harc előtt, amikor Konstantin nagy aggodalomban és sikerét illetően kétségben volt, nappal egy fényes kereszt jelent meg neki az égen, csillagokkal díszítve, s a kereszten ez a felirat állt: „Ezzel győzz". Az ámulatba esett császár megparancsolta, hogy készítsenek egy nagy keresztet, hasonlót ahhoz, ami megjelent neki, és vigyék a sereg előtt. A kereszt erejével dicsőséges győzelmet aratott a számbeli fölényben lévő ellenség felett. Maxentius a Tiberis folyóba fúlt. Közvetlenül ezután Konstantin 313-ban kiadta a nevezetes Milánói Ediktumot, hogy véget vessen a keresztényüldözésnek. Miután legyőzte a bizánciakat, gyönyörű fővárost épített a Boszporusznál, amelyet azóta Konstantinápolynak hívnak. Ám ezt megelőzően Konstantin súlyos leprabetegségbe esett. A pogány papok és orvosok gyógyírként azt tanácsolták neki, hogy fürödjön meg leölt gyermekek vérében. Ő azonban ezt elutasította. Ekkor megjelentek neki Péter és Pál apostolok, és mondták neki, hogy keresse fel Szilveszter püspököt, aki meggyógyítja őt a rettenetes betegségből. A püspök tanította őt a keresztény hitre és megkeresztelte, mire a lepra eltűnt a császár testéről. Amikor az egyházban szakadás támadt a békétlenkedő eretnek, Arius miatt, a császár 325-ben összehívta az I. Egyetemes Zsinatot Niceában, ahol elítélték az eretnekséget és megerősítették az Ortodoxiát. Szent Ilona, a császár kegyes édesanyja, nagy buzgalommal volt Krisztus hite iránt. Meglátogatta Jeruzsálemet, ahol megtalálta az Úr tiszteletreméltó Keresztjét, a Golgotán felépíttette a Feltámadás templomát és még sok más templomot a Szentföldön. Nyolcvanadik évében, 327-ben költözött el az Úrhoz ez a szent asszony. Konstantin császár tíz évvel élte túl édesanyját, és hatvanöt éves korában hunyt el Nikomédia városában. Testét a konstantinápolyi Szent Apostolok templomában temették el.

2. Szentéletű Pahomije vértanú. Kis-Oroszországból (Malorosszija) származott. Fiatalkorában a tatárok fogságba ejtették, és rabszolgaként eladták egy török tímárnak. Huszonhét évet töltött rabságban a kis-ázsiai Uszaki városában, ahol erőszakkal muszlim hitre térítették. Később a Szent Hegyre (Athosz) ment, szerzetessé lett, és tizenkét évet töltött a Szent Pál-kolostorban. Elhatározta, hogy vértanúhalált hal Krisztusért. Lelkiatyja, József elkísérte őt Uszakiba, ahol Pahomije szerzetesi ruhában, keresztényként jelent meg egykori gazdája előtt. A törökök megkínozták, börtönbe vetették, végül 1730. május 8-án, éppen Áldozócsütörtök napján lefejezték. Vé-

révél és ereklyéivel számos csoda történt. Patmosz szigetén, Szent János evangélista templomában temették el. Így lett ebből a kis-orosz parasztemberből Krisztus országának koronás vértanúja.

3. Szentéletű Dečani Ilona (június 3.). Ilona Stefan Dečanski szerb király nővére volt. A 14. század közepén hunyt el, és a dečani kolostorban temették el, ahol ereklyéi a mai napig találhatók. Arcképe a Niš melletti Gornji Matejevac templomában maradt fenn.

Konsztantinnak fényes kereszt jelent meg,
Látta a császár, és Istent dicsérte az.
Isten Fiának égi jele volt az,
E jelnél szebb, nincsen,
Szenvedésnek és mulandó bajnak jele,
De a végső győzelem is benne van vele.
E csodatevő szent jellel a kezében,
Győzött a császár mindenütt merészen.
A pogány Rómában, hol a keresztet üldözték,
Magasba emelte az Üdvözítő dicsőségét.
Mit három századon át törtek és átkoztak,
Rómának immár szent és nagy dolgog lett!
Háromszáz évig a keresztet leköpték,
Szentek vérével a földet öntözték.
Gőgös s gyűlölt császárok, országok sora,
Eltört, mint a nádszál, s nem maradt nyoma.
De a kereszt jele szilárdan megállt,
S a világra dicső, csodás fényt dobált.
Konsztantin felismerte, s még feljebb emelte,
Nevét a kalendárium ezért bejegyezte.

ELMÉLKEDÉS

Hogy a bűn valami szégyenteljes és bűnös dolog, abból is látszik, hogy mindig rejtőzködik, és folyton az erény álarcát ölti magára. Aranyszájú Szent János gyönyörűen mondja: „A bűnnek nincs saját arca, hanem kölcsönveszi az erény arcát.” Ezért mondta a Megváltó is: báránybőrbe bújva jönnek, de belül ragadozó farkasok (Mt 7,15). Nevezz egy hazugot hazugnak, egy tolvajt tolvajnak, egy gyilkost gyilkosnak, egy paráznát paráznának, egy rágalmazót rágalmazónak – és elkeseríted őket. Ám nevezz bárkit becsületesnek, tisztességesnek, önzetlennek, igazmondónak, igazságosnak vagy lelkiismeretesnek – és felvidítod, elégedetté teszed őt. Ismét Aranyszájút idézve: „Az erény valami természetes az emberben, míg a bűn valami természetellenes és

hamis." Ha valakit bűnön is kapnak, sietve igazolja azt valamilyen erénnyel, az erény köntösébe öltöztetve azt. Valóban: a bűnnek nincs saját arca. Éppúgy, mint az ördögnek, a bűn atyjának!

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Istent, mint az igazság, a béke és az öröm ihletőjét, mégpedig:

1. hogyan ihlette igazsággal, békével és örömmel Krisztus igazságának minden szeretőjét,
2. hogyan ihlette, és ihleti ma is igazsággal, békével és örömmel mindazokat, akik Krisztus igazságáért szenvednek.

SZENTBESZÉD
Isten gyermekeiről

„A Lélek maga tesz tanúságot lelkünkben,
hogy Isten gyermekei vagyunk.." (Róm 8,16)

Csak annak van bizonyságtétele arról, hogy Isten gyermeke, akiben benne lakozik Isten Lelke. Isten Lelke nélkül nincs meg ez a bizonyságtétel. Sőt, az egész mindenség sem adhat ilyen tanúbizonyságot. Maga a világmindenség, Isten Lelke nélkül, mi mást tanúsítana nekünk, mint azt, hogy a rabszolgái vagyunk, az áldozatai, akiket irgalmatlanul elnyel. A pogányok valójában így is gondolták. Napjaink istentagadói – nem ugyanezt gondolják-e? De igen. Mert valóban nehéz szabadulni ettől a gondolattól annak az embernek, aki nem ismerte meg Krisztus Lelkét, Isten Lelkét, a mennyei Tanút. *„Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok"* – mondja ugyanez az apostol. Miféle a szolgaság lelke? Minden más lélek, kivéve Isten Lelkét, akit az Úr Krisztus küld azoknak, akik szeretik Őt. Egyedül a Szent Istenlélek a szabadság és a fiává fogadás Lelke.

Ó, micsoda boldogság, micsoda béke és öröm, amikor Isten Lelke beköltözik az ember megtisztult szívébe, mint fecske a fészkébe! Akkor a remény száz kaput nyit meg a mindenség börtönén, és a mindenségnél tágasabb ölelésünk valaki Felé nyúlik, aki nagyobb és irgalmasabb a mindenségnél. Ki Felé? Az Atya Felé! És mi akkor felkiáltunk: Abba, Atyám!

Az Istenről való tanúságtétel, amely a szemünkön keresztül érkezik, kétségbe ejthet bennünket afelől, hogy mi is Isten gyermekei vagyunk-e. De az a bizonyságtétel, amely a szívünkből jön, Isten Lelkétől, a legkisebb kétséget sem hagyja. Itt Isten tesz tanúbizonyságot Istenről. Miféle kétség férhetne ehhez? És a Szentlélek Isten simogat

minket lényünk legmélyén, a szívünkben. Miféle kétség férhetne ehhez? Nem; olyankor teljesen biztosan tudjuk és érezzük, hogy Isten az Atya, mi pedig Isten gyermekei vagyunk. Senkinek sem szolgái, senkinek sem rabszolgái, hanem – Isten gyermekei.

Ó, Úristen, Szentlélek, költözz belénk és maradj velünk, mint a Szentháromság és az Ország Tanúja, mint a halhatatlan Paradicsom Tanúja. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 22.

1. Szent Vasziliszkosz vértanú. Szent Teodor Tiron rokona. Eutropiosszal és Kleonikosszal együtt kínozták meg. Amikor az utóbbi kettőt március 3-án keresztre feszítették és kilehelték lelküket, Vasziliszkoszt visszavitték a börtönbe. Időközben a császári helytartók váltották egymást, így Vasziliszkosz hosszú ideig fogságban maradt. Könnyek között imádkozott Istenhez, hogy ne fossza meg őt a vértanúhaláltól. Hosszú ima után megjelent neki maga az Úr Jézus, megígérte vágya beteljesülését, és elküldte szülőfalujába, hogy elbúcsúzzon anyjától és testvéreitől. Ekkor érkezett meg az új helytartó, Agrippa, és elrendelte, hogy azonnal hozzák be Vasziliszkoszt a faluból. Az úton a faluból Amaszia városa felé az Úr nagy csodákat művelt vértanúja által, amiért sokan hittek Krisztusban. Agrippa megparancsolta a vértanúnak, hogy áldozzon Apollónnak. „Apollón pusztítót jelent!" – mondta Vasziliszkosz, és buzgó imádsággal porrá zúzta a bálványt, a templomot pedig égi tűzzel elégette. A megrettent Agrippa mindezt varázslatnak tulajdonította, és elrendelte Vasziliszkosz lefejezését. Ekkor Agrippa megőrült, s őrületében a kivégzőhelyre ment, ahol a porban talált egy kevés vértanúi vért, amit az öve alá rejtett, és ettől meggyógyult. Magához térve megkeresztelkedett. Később egy Marinus nevű komanai polgár (Komana volt Vasziliszkosz kivégzésének helyszíne) templomot emelt a vértanú ereklyéi fölé, ahol sok beteg nyert gyógyulást.

2. Szent Vladimir János vértanú, szerb király. Fejedelmi családból származott, Zahumljéből. Nagyapját Hvalimirnek, apját Petriszlávnak hívták. Uralkodóként bölcs, irgalmas, szelíd, tiszta életű és bátor volt. Buzgón imádkozott Istenhez, örömest épített és segített templomokat. Nehéz küzdelmei voltak belülről és kívülről egyaránt: belülről az eretnekekkel és a bogumilokkal, kívülről pedig a hódítókkal: Sámuel és Vaszileiosz (Vazul) császárokkal. Sámuel csellel elfogta és börtönbe vetette. A fogságban megjelent neki Isten angyala, és megjövendölte, hogy hamarosan kiszabadul, de vértanúként fogja végezni életét. Miután jobban megismerte, Sámuel megkedvelte őt, és feleségül adta hozzá leányát, Koszarát. Sámuel halála után fia, Radomir lett az uralkodó. Ám Radomir unokatestvére, Vladiszláv megölte Radomirt, majd csellel magához hívatta Vladimirt, és őt is lefejeztette 1015-ben. E szent vértanú-király ereklyéi

romlatlanul pihennek az Elbasan melletti kolostorában, ahol évszázadokon át, és mind a mai napig számos csoda történik. A Szent Naum-kolostornál 1925-ben templomot emeltek e koronás vértanúnak, mint e híres monostor kegyurának.

3. A II. Egyetemes Zsinat. I. Theodosius (Nagy) császár idején, 381-ben hívták össze ezt a zsinatot Konstantinápolyban, hogy megerősítsék az ortodox tanítást a Szentlélekről, akiről Makedoniosz akkori konstantinápolyi érsek tévesen tanított. Ez a lélektagadó érsek ugyanis azt tanította, hogy a Szentlélek Isten teremtménye, nem pedig isteni hiposztázis (személy), aki egyenlő az Atya és a Fiú személyével, és azokkal egylényegű. A zsinat elítélte Makedonioszt, a Nikeai Hitvallást pedig kiegészítették a Szentlélekről szóló tanítással.

4. Szent igaz Melkizedek, Sálem királya. Ábrahám ősatya kortársa. Pál apostol szavai szerint ő mint király és pap az Úr Jézus Krisztus előképe volt (Zsid 7).

Melkizedek, Sálem királya,
Volt-e bárki rokona?
Király volt ő s papja is egyben
A Magasságos Istennek.
Ábrahámnál is nagyobb volt,
Titok maradt s az is lészen. –
Ábrahámot megáldotta,
Ki tizedet adott készen.
Király s pap e kerek földön,
Krisztus előképe lett ő,
Békét s igazságot jövendölt –
Titok volt és titok marad.

Nem tudni nemzetségét, végét,
Földi éltének határát.
De tudni: mint az emberiség
Csodás mintáját.
Az embernek csodás példáját,
Király, szent és igaz lélek.
Melkizedek így vált azzá:
Krisztus képe s jóslat legyen.
Szó nélkül is próféta ő,
Csak fenséges jellemével;
Szó nélkül is prófétált ő,
Irgalommal s igaz hittel.

ELMÉLKEDÉS

Hogyan böjtölhetett Mózes 40 napig? Hogyan élhettek sokan a keresztény aszkéták közül - méghozzá hosszú életet - az ételtől és italtól való végső tartózkodásban? A testi embernek, aki nem ismeri a szellemi életet, ezt lehetetlen elhinni. Lehetetlen ezt bebizonyítani is neki, mert ennek megértése csak tapasztalat útján érhető el. Amikor Szent Vasziliszkoszt a kínzói három napig kenyér és víz nélkül tartották, majd étellel kínálták, ő visszautasította azt, mondván, hogy nem éhes. „Én - mondta - halhatatlan eledellel teltem el, és nem akarok halandót magamhoz venni. Titeket a földi kenyér táplál, engem pedig Isten mennyei szava; titeket a bor vidámít, engem a Szentlélek kegyelme; titeket a hús laktat jól, engem a böjt; titeket a testi erő tart fenn, engem Krisztus Keresztje; titeket az arany tesz gazdaggá, engem Krisztus szerelme; titeket a ruhák ékesítenek, engem az erény; ti nevetéssel vigadtok, én pedig a Lélek által vigasz-

talódom az imádságban." Íme egy ember a sokak közül, akin beteljesedett Krisztus szava: nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik! (Mt 4,4)

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten kegyelmét a keresztség titkában (szentségében), mégpedig:

1. hogyan tisztítja meg ez a kegyelem az embert az áteredő bűntől,
2. hogyan sorolja be őt Krisztus szabadságának polgárai közé.

SZENTBESZÉD
Az emberi testről mint templomról

„Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? Nagy volt a váltságdíjatok!" (1Kor 6,19-20)

Miért vált a testünk, testvéreim, a Szentlélek templomává? Azért, mert drágán fizettek értünk. Krisztus Urunk a saját aggodalmaival, fáradozásaival, kínjaival és halálával fizetett értünk. Ezen ár révén méltatattunk arra, hogy a Szentlélek templomává legyünk.

De mondhatná valaki: ez az ár már régen megfizettetett, mi pedig húsz évszázaddal később élünk. Mindegy: az ár nem egyetlen korért és nem egyetlen nemzedékért fizettetett meg, hanem minden időért és minden nemzedékért Ádámtól az Utolsó Ítéletig. És ha még milliárdnyi és milliárdnyi emberi lény születne is a földre, az ár már mindannyiukért meg van fizetve. Ez az ár oly hatalmas és bőséges, hogy ha a tenger minden homokszeme emberré válna, akkor is elegendő lenne.

Mely pillanattól fogva válik testünk, testvéreim, a Szentlélek templomává? A keresztségünk pillanatától. Az ár minden emberért megfizettetett, de csak azok válnak a Szentlélek templomává, akik megkeresztelkednek.

Mi a következménye annak, testvéreim, hogy a Szentlélek bennünk lakozik? Az a következménye, hogy többé nem a magunkéi vagyunk. Amikor a Szentlélek beköltözik a testünkbe, akkor Ő az úr felettünk, nem pedig mi Őfelette, vagy önmagunk felett. Akkor mi, testvéreim, a Szentlélek Isten tulajdonai vagyunk.

De mit jelent az, testvéreim, hogy az Utolsó Vacsorán, amikor az Úr megmosta Júdás lábát is, és amikor Júdás elfogadta az Úrtól a falat kenyeret, akkor - mint írva

van - belément a sátán (Jn 13,27)? Ó, micsoda félelmetes szavak! Ó, micsoda rettenetes büntetés az Isten-árulásért! Nem azt jelenti-e ez, testvéreim, hogy amikor mi is megtagadjuk Istent, aki mos és táplál minket, Isten Lelke eltávozik belőlünk, és helyébe a sátán költözik? Ó, micsoda súlyos jelentés! Ó, micsoda borzasztó intés mindannyiunknak, megkereszteltelteknek! A Szentlélek a keresztségkor belénk költözött, és templomot emelt magának belőlünk. De a Szentlélek nem erőszakkal lakik bennünk, hanem a mi jóakaratunkból. Ha vétkezünk Ellene, Ő kiköltözik belőlünk; helyébe belép a sátán, és testi templomunk disznóólla változik.

Ó, Jóságos Szentlélek, ne hagyj el minket. Könyörülj rajtunk és bocsáss meg nekünk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 23.

1. Szent Mihály, Szinada püspöke. Ez a szent és bölcs főpásztor gyermekkorától fogva Krisztus szolgálatának szentelte magát. Nikomédiai Szent Teofilaktosszal együtt aszkéta életet élt. Egyszer, nagy szárazság idején, e két szent imádságával bőséges esőt eszközölt ki a földre. Aszkéta és tiszta élete miatt Tarasziosz pátriárka már korán Szinada püspökévé szentelte. Részt vett a VII. Egyetemes Zsinaton. A császár kérésére Harun al-Rasid kalifához utazott, hogy béketárgyalásokat folytasson. A gonosz Örmény Leó idején, az ikontisztelet miatt megfosztották püspöki székétől és száműzetésbe kényszerítették. Ott, nyomorban és szegénységben fejezte be életét 818-ban, mindvégig hű maradva az Ortodoxiához, majd átköltözött Krisztus Király országába.

2. Szent Mihály vértanú. Szülei halála után ez a Mihály minden vagyonát szétosztotta a szegények között, és Jeruzsálembe ment, hogy hódoljon a szent helyeknek. Ezután belépett Szent Száva kolostorába, ahol szerzetessé lett. Mihály igen fiatal és szép arcú volt, de a sok böjtöléstől szikár és sápadt. Abban az időben az arabok uralkodtak Jeruzsálemben. Egy napon lelkiatyja beküldte Mihályt a városba, hogy adja el kézimunkáit. Az utcán találkozott az arab királyné udvarmesterével (eunuchjával), aki a királyné elé vezette, hogy megmutassa portékáját. Amikor a királyné meglátta a szép szerzetest, tisztátalan vágyra gerjedt, és testi bűnt ajánlott neki, ahogyan egykor Putifárné a tisztaéletű Józsefnek. Amikor Mihály elutasította a bűnös ajánlatot és menekülni kezdett, a dühös királyné megparancsolta, hogy botokkal verjék meg, majd vezessék a király elé azzal a váddal, hogy gyalázta Mohamed vallását. A király felajánlotta neki, hogy vegye fel Mohamed hitét, de ő ezt megtagadta. Ekkor erős mérget adtak neki, hogy megöljék, de ő kiitta a mérget, és semmi baja nem lett. Ekkor a király elrendelte, hogy Jeruzsálem közepén fejezzék le karddal. A szerzetesek megtalálták

a testét, és Szent Száva kolostorába vitték, ahol tisztességgel eltemették. Szent Mihály a IX. században szenvedett vértanúhalált Krisztusért.

3. Szent Eufrozina, Polock hercegnője. Vszeszláv polocki herceg leánya. Amikor szülei el akarták jegyezni, ő egy női kolostorba menekült és szerzetesnő lett. Háromszor jelent meg neki az Úr angyala, megmutatva azt a helyet, ahol egy új szűzi kolostort kell alapítania. A szerzetesi életre vonzotta nővérét, Jevdokiját és sok más nemesi származású leányt is. Egy rokona, Zveniszláva (született Boriszovna hercegnő), elhozta minden kincsét, ruháját és drágakövét, majd így szólt: „E világ minden szépségét semmiségnek tekintem, s e házasságra készített ékszereket a Megváltó egyházának adom; magam pedig szellemi házasságra kívánok lépni Ővele, és fejemet az Ő jóságos és könnyű igája alá hajtom." Eufrozina őt is szerzetesnővé avatta, és az Eupraxzia nevet adta neki. Időskorában Eufrozina azt kívánta, hogy Jeruzsálemben halhasson meg, és ezért imádkozott Istenhez. Isten meghallgatta imáját, és valóban, jeruzsálemi zarándoklata során ott hunyt el. Szent Teodóz kolostorában temették el 1173. május 23-án.

A gonosz királyné Mihályt vádolja,
Hogy az iszlám hitet meggyalázta.
A király a szerzetesnek különös dolgot ígér,
Hogy fiává fogadja, ha új hitre tér,
Csak az igaz vallást hagyja el végleg,
S mint muszlim borotválja le fejét.
A szerzetes szívét imával fűti,
S a szultán arcába nevetve felel:
– Király, azt hiszed, erősebb vagy nálam?
Az élet vár rám a halálos ágyon.
Lelkem a világ kincseire nem vár,
Három utat kínálok neked már:
Vagy keresztelkedj meg az igaz keresztben,
Vagy ölj meg engem véres fegyvereddel,
Vagy engedj vissza lelkiatyámhoz engem,
Hogy kolostoromban tovább éljen lelkem. –
Megharagudott a hatalmas úr érte:
Kard villant, s a szent fejét földre ejtette,
Szent lelkét angyalok karjaikba vették,
S Krisztus országába elvitték.

ELMÉLKEDÉS

A szellemi ember minden dolgot és a természet minden jelenségét szellemi és jelképes módon értelmez, és mindenből hasznot merít a lelke számára. Egyszer a

testvérek elmentek Törpe Szent Jánoshoz (Jovan Kolov), és mesélni kezdték neki, hogy jó eső esett, megöntözte a pálmákat, és a pálmák új ágai rügyezni kezdtek, így a szerzeteseknek lesz alapanyaguk a kézimunkájukhoz. Szent János elgondolkodott, majd azt mondta a testvéreknek: „Ugyanígy száll le a Szentlélek a szentek szívébe, mire azok megújulnak, és hajtásokat eresztenek az Isten félelméből."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten kegyelmét a keresztség titkában (szentségében), mégpedig:

1. hogyan ad ez a kegyelem erőt a léleknek, hogy kövesse az Úr Krisztust,
2. hogyan záloga ez, az istengyermekségnek a megkeresztelt ember számára.

BESZÉD
Arról, hogy ne szomorítsuk meg Isten Lelkét

„És Ne okozzatok szomorúságot Isten Szentlelkének,
akivel meg vagytok jelölve a megváltás napjára." (Ef 4,30)

„A Szentlélek ajándékának pecsétje" – mondatott ki, testvéreim, mindannyiunk felett, akik vízzel és Lélekkel megkeresztelkedtünk. Isten Lelkét nem a mi érdemünkért kaptuk - nehogy bárki is ezt gondolja -, hanem az Élő Isten irgalmából. Az emberek közötti hétköznapi kapcsolatokban is örül az, aki az ajándékot adja, és örül az is, aki kapja. Az ajándékozás öröm mindkét oldalon. Minél nagyobb az ajándék, annál nagyobb az öröm. Örül Isten is, amikor Szent Lelkének kegyelmét adja, s hogyan ne örülnének az emberek, akik befogadják azt? A szegény, aki kap, rendszerint jobban örül, mint a gazdag, aki ad – hogyan ne örülnének hát a nyomorult emberek, akik hatalmas ajándékot kapnak a gazdag Istentől?

Mivel szomorítják meg az emberek Isten Lelkét? Az apostol, aki megparancsolta, hogy ne szomorítsuk meg Isten Lelkét, rögtön hozzáteszi azt is, mitől szomorodik meg e Lélek: minden keserűségtől, haragtól, indulattól, lármától, káromkodástól (szitkozódástól) és minden gonoszságtól. „Minden keserűség... távozzon tőletek" - mondja az apostol. Egyszóval: Isten Lelke minden bűnünktől megszomorodik. Távozzon tőlünk minden bűn, és Isten Lelke örvendezni fog, mi pedig Őáltala fogunk örülni. Ha házunkban magas rangú vendégünk van, igyekszünk mindent megtenni, ami e vendégnek kedvére való. S létezhet-e nagyobb vendég Isten Szent Lelkénél? Ha pedig Ő a mi legfőbb és leginkább vágyott vendégünk, a legnagyobb igyekezettel kell lennünk, hogy kedvében járjunk. Mi pedig tudjuk, mivel lehet kedvére lenni Isten Lelkének - ugyan-

azzal, amivel Krisztus Urunknak is. Az Úr pedig megmondta: *„Ha szerettek engem, tartsátok meg az én parancsolataimat” (Jn 14,15)*. Aki tehát megtartja Krisztus parancsolatait, az szereti a Fiút, s parancsolatainak megtartásával kedvére tesz az Atyának és a Szentléleknek is. Az apostol különösen ajánlja a jóságot, az irgalmasságot és a megbocsátást. Ha jók vagyunk, ha irgalmasak vagyunk, ha megbocsátunk egymásnak, azzal kedvére teszünk Isten Lelkének, aki szívünkben vendégeskedik. S ekkor Isten Lelke örvendezik bennünk, egész lényünk pedig kimondhatatlan örömtől remeg.

Ó, testvéreim, igyekezzünk ne megszomorítani a Legfőbb Vendéget, aki túláradó ajándékokkal érkezik hozzánk.

Ó, Szentlélek Isten, bocsásd meg hanyag viszonyunkat halhatatlan Felséged iránt, és ne hagyj el minket, mert Nélküled üresek és semmik vagyunk. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 24.

1. Oszlopos Szent Simeon (a Csodás-hegyi). Ez a csodálatos szent Antiochiában született 522-ben, az idősebb Iusztinosz császár idején. Apja egy földrengésben vesztette életét, így egyedül maradt édesanyjával, Mártával. Hatéves korában a pusztába vonult egy János nevű lelkivezetőhöz, akinek irányítása alatt nagy böjtölésnek és imádságos aszkézisnek szentelte magát, mindenki ámulatára, aki csak látta őt. Miután szörnyű démoni kísértéseket szenvedett el, az Úrtól és az Ő angyalaitól nagy vigasztalást és kegyelmet kapott. Az Úr Krisztus egy szépséges gyermek alakjában jelent meg neki, s e látomás után Simeon szívében hatalmas szeretet gyúlt Krisztus iránt. Sok évet töltött egy oszlopon (stíluson), Istenhez imádkozva és zsoltárokat énekelve. Isten útmutatása alapján később egy hegyre vonult, amelyet maga az Úr nevezett „Csodásnak” (Divna gora). E hegy neve után kapta Simeon is a „Csodás-hegyi” (Divnogorac) nevet. Az Isten iránti szeretete méltó jutalmaként ritka kegyelemben részesült: meggyógyított minden betegséget, megszelídítette a vadállatokat, belelátott a világ távoli tájaiba és az emberi szívekbe, elragadtatásba esve szemlélte a mennyeket, angyalokkal beszélgetett, elrettentette és elűzte a démonokat, prófétált, olykor harminc napig élt alvás nélkül, és még tovább étel nélkül, az eledelt pedig angyalok kezéből fogadta el. Benne teljesedtek be maradéktalanul a Megváltó szavai: „Aki hisz énbennem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, ő is tenni fogja, sőt nagyobbakat is fog tenni azoknál” (Jn 14,12). Az Úr 596. esztendejében, életének hetvenötödik évében költözött el Simeon az Úrhoz, hogy az angyalokkal együtt örökké gyönyörködhessen Isten arcának látásában.

2. Szent Meletiosz sztratilatész (hadvezér) és ezerkétszáztizennyolc katona vértanú, asszonyokkal és gyermekekkel együtt. Antoninus császár idején vádolták meg őket egy pogány templom lerombolásával. Meletioszt egy fához szegezték, így adta ki szent lelkét. Vele együtt szenvedtek el vértanúhalált parancsnoksága alatt álló katonái is, akik nem akarták megtagadni Urukat, Krisztust. Mindannyian dicsőségesen szenvedtek a II. században, és átköltöztek Krisztus Isten országába.

3. Szentéletű Oszlopos Nikitász. Ifjúkorában féktelen és bűnös életet élt. Egyszer véletlenül betérve egy templomba, meghallotta Ézsaiás próféta szavait: „Mosódjatok meg (a bűntől), és tiszták lesztek" (Ézs 1,16). E szavak mélyen a szívéig hatoltak, és teljes fordulatot hoztak az életében. Nikitász elhagyta házát, feleségét és vagyonát, majd egy Perjaszlavl melletti kolostorba vonult, ahol haláláig szigorú aszkézisben élt. Láncokat öltött magára, és egy oszlopba (toronyba) zárkózott, amiért „Oszloposnak" nevezték el. Isten nagy kegyelemmel ajándékozta meg, így különféle gyötrelmekből gyógyította meg az embereket. Így gyógyította meg a bénaságból Mihály csernyigovi fejedelmet is. Néhány gonosztevő meglátta rajta a láncokat, és fényük alapján azt hitték, ezüstből vannak. Ezért egy éjszaka megölték őt, a láncokat pedig levették és elvitték. Ez 1186. május 16-án történt. Halála után megjelent egy Simeon nevű szerzetesnek, és megparancsolta neki, hogy a megtalált láncokat helyezze a sírjába a teste mellé.

Dicsőség Simeonnak, a Csodás-hegyinek,
Dicsérete volt ő a magasságos Úrnak.
Ima és böjt által, éji virrasztással,
Szentté vált ő dús, égi áldással,
Isten kegyelmének hatalmas erejével.
Fáradozását az Úr így fizette meg,
Hatalmas kegyelemmel szóban és tettben,
Mely démonokat ront és gyógyít a testben,
Mely minden dolgot az igazság szerint ítél,
S mennyek és emberek titkaiban él.
Gyermeki kortól az aggastyán napokig,
Kedves és illatos áldozat volt mindhalálig.
Szíve az élő Isten oltára volt,
A Szentlélek fényes hajléka.
Elméje a legfelsőbb szférákba emeltetett,
Hol a hit tárgyai mind láthatóvá lesznek.
Akarata a jó felé fordult szüntelen,
Isten törvényében állt meg rendületlen.
Mik a gazdagságok, mik az országok?

Mint gyors szentjánosbogár, fénye elszivárogt!
A szent ember mellett – mi az egész világ?
A világ múlik, vész, de a szent marad,
Ha nem szül szentet, a világ csak meddő fa,
Gyümölcstelen füge, melynek nincs ára!
Dicsőség Simeonnak, a Csodás-hegyinek,
Dicsérete volt ő a Teremtőnek s a mindenségnek.

ELMÉLKEDÉS

A tisztának minden tiszta – mondta az apostol. Az emberi étel önmagában nem nevezhető tisztátalannak, ámbár némely étel tisztátalan gondolatokat és vágyakat ébreszthet az emberben. Erről csodálatosan elmélkedik Oszlopos Szent Simeon a lelkivezetőjével, Jánossal folytatott beszélgetésében. János atya így szólt: „Az embert nem szennyezi be az étel és az ital, mert az Úr azt mondja az Írásban: minden zöld növényt eledelül adtam nektek" (1Móz 9,3). Erre a boldog Simeon így válaszolt: „Ha az embert nem is szennyezi be az étel, az mégis tisztátalan gondolatokat szül, elhomályosítja az elmét, meggyökerezteti és elmélyíti a szenvedélyeket, a szellemi embert pedig testivé változtatja, gondolatait a földi vágyakhoz láncolva." Vajon a felhőkből hulló víz nem tiszta-e? Ám ha túl sok eső esik, a vetés elrohad tőle. Ugyanígy a nehéz étel is az ember szellemi és erkölcsi lényének romlását okozza.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Isten kegyelmét a bérmálás (szent kenet) titkában:

1. hogyan keni fel e kegyelem a keresztség által az eredendő bűntől megtisztított lelket a fiúság örömével,
2. hogyan erősíti meg az embert Krisztus hitében, és hogyan pecsételi el őt Isten Országa számára.

SZENTBESZÉD
Arról, hogyan árad ki Isten szeretete az emberi szívbe

„Isten szeretete kiáradt a szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által." (Róm 5,5)

A szeretet öröm, és a szeretet örömmel keni meg az emberi szívet. A szeretet, testvéreim, erő, és a szeretet erővel keni meg az emberi szívet. A szeretet béke, és a szeretet békével keni meg az emberi szívet. Az örömből, az erőből és a békéből pedig bátorság születik, és a szeretet bátorsággal keni meg az emberi szívet.

Isten szeretete, mint illatos olaj, nem másként árad ki a szívünkbe, mint a Szentlélek, a jóságos és mindenható Lélek által. Isten Lelke teljesen érdemtelenül árasztja ki szívünkbe Isten szeretetét a bérmálás (szent kenet) titkában. Ám mi idővel elhanyagoljuk ezt a szeretetet, a bűn által eltávolodunk Istentől, és a szellemi elgyengülés betegségébe esünk. A Szentlélek pedig, mivel nem lakozhat tisztátalan edényben, eltávozik a szívünkből. Amikor pedig a Szentlélek eltávozik tőlünk, azonnal elillan az öröm, az erő, a béke és a bátorság is. Mi pedig szomorúakká, erőtlenekké, nyugtalanokká és félénkekké válunk. Ám a jóságos Istenlélek csak eltávolodik tőlünk, de nem hagy el minket teljesen. Nem hagy el, hanem nekünk, betegeknek, gyógyírt kínál a bűnbánat és az áldozás szentsége által. Amikor pedig a bűnbánat és az áldozás által újra megtisztulunk, akkor Ő, a Szentlélek Isten, újra beköltözik hozzánk, és kiárasztja Isten szeretetét a szívünkbe. Elesünk és felkelünk, elesünk és felkelünk! Amikor elesünk, Isten Lelke mellettünk áll és felemel minket, ha mi is fel akarunk kelni. Amikor pedig felkelünk, Isten Lelke bennünk marad mindaddig, amíg bűnünk és dőreségünk miatt el nem akarunk bukni. Így váltakozunk ebben az életben: hol termékeny mezők, hol pusztaságok vagyunk; bűnbánó fiak és tékozló fiak; teljesség és üresség; fény és sötétség.

Ó, jóságos Szentlélek Isten, ne távozz el tőlünk akkor sem, ha akarunk Téged, és akkor sem, ha nem. Maradj velünk halálunkig, és ments meg minket az örök életre. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 25.

1. Keresztelő Szent János fejének harmadik meglelése. A VIII. században, a kegyetlen ikonrombolás idején, Szent János fejét Komanába vitték, abba a városba, ahol Aranyszájú Szent János is száműzetésben volt. Ám amikor a ikonrombolás véget ért, Mihály császár és Ignác pátriárka idején, 850-ben Szent János tisztelt fejét Konstantinápolyba szállították, és az udvari császári templomban helyezték el (lásd még: január 7., február 24., június 24., augusztus 29., szeptember 23.).

2. Szent Therapón vértanú-püspök, Ciprus püspöke. Szerzetes és aszkéta volt Ciprus szigetén; méltónak találtatott a püspöki tisztségre, ám a keresztényüldözések idején még nagyobb koronát, a vértanúi koronát is kiérdemelte. Teste egy ciprusi templomban nyugodott. Amikor 806-ban, Niképhorosz császár idején az agarénusok (arabok) megtámadták a szigetet, a szent megjelent a templom gondnokának, elmondta neki, hogy a hitetlenek támadni fognak, és megparancsolta, hogy ereklyéit vigye Konstantinápolyba. A gondnok ezt azonnal meg is tette. Amikor a bárka a szentéllyel a tengerre szállt, hatalmas vihar támadt, de a hajó körül a tenger nyugodt maradt, és a szentélyből áradó jóillat betöltötte az egész bárkát és környékét. Ekkor a gondnok

kinyitotta a szentélyt, és mindenki látta, hogy az tele van mirrhával, amely a szent ereklyéiből áradt. Ezzel a mirrhával sok beteg megkente magát és meggyógyult. Konstantinápolyban templomot emeltek e csodatevő ereklyék fölé, amelyek továbbra is gyógyulást adtak mindazoknak, akik hittel járultak hozzájuk. Isten kegyelméből Szent Therapón ereklyéinél a legsúlyosabb betegek gyógyultak meg: bénaságból, rákból, vérzésből, őrültségből, vakságból, sorvadásból és más egyéb gyötrelmekből.

3. Szent Paszikratész, Valention, Gyula és más vértanúk. Római katonák voltak; Krisztusért szenvedtek a makedóniai Dorosztolumban (Durostorum) 302 körül. Amikor Paszikratészhoz odament fivére, Papianosz - aki félelemből megtagadta Krisztust -, és győzködni kezdte, hogy ő is tagadja meg a hitet és maradjon életben, Szent Paszikratész így felelt neki: „Menj el tőlem, te nem vagy a testvérem!" Paszikratészt és Valentiont együtt fejezték le. Szent Gyula (Julius) így szólt a bíróság előtt: „Veterán vagyok, huszonhat évig híven szolgáltam a császárt; ha eddig hű voltam az alacsonyabbhoz, hogyan ne lennék most hű a Magasabbhoz?" - azaz a mennyei Királyhoz. Ezután Nikandroszt vezették Maximusz prefektus elé. Nikandrosz felesége bátorította férjét, hogy haljon meg Krisztusért. „Te buta asszony" - mondta neki dühösen Maximusz -, „csak egy jobb férjet akarsz magadnak!" Az asszony így felelt: „Ha így gondolkodsz felőlem, parancsold meg, hogy engem végezzenek ki előbb, mint a férjemet!" Nikandrosszal együtt halt meg Markianosz is. Felesége karján hordozva fiát jött a kivégzőhelyre. Markianosz megcsókolta fiát, és így imádkozott Istenhez: „Mindenható Uram, Te gondoskodj róla!" Ezután lefejezték őket, és átköltöztek Krisztus országába.

Boldog Therapón Krisztusért sokat szenvedett,
Két mennyei koronát ezért is nyerhetett:
Mint bátor vértanú és az egyház hű papja;
Teste maradt, mint a virág el nem hrevdt szirma,
Hogy illatozzon a világnak, s gyógyítsa a beteget,
Hogy vigasztalja a bajost, s örvendeztesse a híveket.
Így dicsőíti meg az Úr az Ő dicsőítőjét,
Szent nyájának e csodás, hűséges őrzőjét.
És ezt mívelte az Úr, hogy tudják és beszéljék:
A szentet az erőszakos halál meg nem töri még,
Hanem koronával övezi, s nevét kinyilatkoztatja,
Mindkét egyházban halhatatlanul megdicsőíti.
Szent Therapón, Istennek dicsőített szolgája,
A szent hitnek ékes, nemes vértanúja,
Isten szeretete által légy segítségünkre nekünk is
Az Égi trón előtt szent imádságaidban is!

ELMÉLKEDÉS

Némely tájékozatlan ember többet gondol a világ végére, mint saját életének végére, jóllehet világos, hogy akinek eljön az élete vége, annak eljön a világ vége is. Egy testvér, Szarovi Szent Szerafim előtt állva, szüntelenül azon gondolkodott, hogyan kérdezze meg a szentet a világ végéről. Szent Szerafim belelátott a gondolataiba, és így szólt hozzá: „Örömöm! Te túl sokat gondolsz a szegény Szerafimról: hogyan tudhatnám én, mikor lesz a vége e világnak, és mikor jön el az a nagy nap, amelyen az Úr megítéli az élőket és a holtakat, és megfizet mindenkinek a tettei szerint! Nem, nem, ezt nekem lehetetlen tudnom!" Ha pedig a szentek sem tudták, hogyan tudnák a bűnösök! És miért kellene tudnunk azt, amit maga a Megváltó sem talált hasznosnak feltárni előttünk? Sokkal jobb arra gondolni, hogy a mi halálunk előbb jön el, mint a világ vége, semmint a világ vége a mi halálunk előtt.

SZEMLÉLŐDÉS

Szemléljük a Szentlélek Istent a bűnbánat és a gyónás titkában, mégpedig:

1. hogyan látja meg a bűnbánó bűne minden rútságát, és mossa azt könnyeivel, amikor e kegyelem megérinti a szívét,

2. hogyan lép be e kegyelem az emberbe a gyónás után, mint öröm a szomorúba, mint remény a reményvesztettbe.

SZENTBESZÉD
Az Bíró közelségéről

„Íme, a bíró az ajtó előtt áll." (Jak 5,9)

Egyetlen nap alatt, testvérem, megnyerheted az egész örökkévalóságot. És egyetlen nap alatt, testvérem, el is veszítheted az egész örökkévalóságot. Napok ezrei adattak neked a földön, hogy dönts saját örök üdvösséged vagy saját örök kárhozatod felől. De százszorta áldott az a nap, amelyen megbánod minden tisztátalan tettedet, tisztátalan szavadat és tisztátalan gondolatodat, és Istenhez fordulsz irgalomért kiáltva! Az a nap többet ér majd neked ezer más napnál.

Milyen ez az áldott nap? Ez az önmagunk feletti ítélet napja. Amikor ez a nap felvirrad, az az ember, aki addig az egész világot elítélte, körülnéz, és egyszerre úgy látja magát, mint a legnagyobb foltot Isten e világán. És elszégyelli magát Isten előtt, elszégyelli magát minden ember előtt, és elszégyelli magát Isten minden teremtménye előtt a világon. És a szégyen égetni kezdi őt, mint a tűz. Akkor elismeri és megvallja: valóban, én vagyok a legnagyobb folt Isten e világán! Valóban, minden ember jobb nálam! Valóban, minden teremtmény tisztább nálam! Feketébb vagyok az üszkös fánál, pedig

eddig azt hittem, fehér vagyok! Rútabb vagyok a varangynál, pedig eddig azt hittem, szép vagyok, mint az angyal! Uram, Uram, Uram, könyörülj rajtam, bűnösön, és moss meg a bűn mocskától, hogy valamennyire hasonlítani kezdjek a Te teremtményedre!

Ne várj, testvérem, ne várj arra, hogy a bűnbánat ezen áldott napja magától eljöjjön! Te magad ragadd meg erősen az első napot, amely szembejön veled, és mondd: te vagy az az áldott nap, amellyel megvásárolom az örök életet! Ne várj, testvérem, ne várj, mert íme: a bíró az ajtó előtt áll! Ez a bíró az Élő Úr, aki teremtett téged, és aki minden törvénytelenségedet látta és számon tartotta eddig. Egy-két napon belül az ítélet elé vonhat téged, ahol egyetlen szavad sem lesz az igazolásra. Ragadd meg a napot! Ragadd meg a napot a bűnbánatra! Ragadd meg a napot, mielőtt a halál ragadna el téged! Íme, a bíró az ajtó előtt áll!

Ó, félelmetes és igazságos Uram, hosszabbítsd meg a bűnös napjait, amíg meg nem tér. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 26.

1. Szent Karposz apostol. Egy a hetven közül. Szent Pál apostol követője és kísérője, aki a thrákiai Beroia püspökévé nevezte ki. Az Evangéliumot Krétán is hirdette, ahol házába fogadta Szent Dionüsziosz Areopagitát. Szent Dionüsziosz tanúsága szerint rendkívül tiszta elméjű, szelíd és jóságos ember volt; látomásban megjelent neki maga az Úr Jézus angyalaival, és soha nem kezdte el a szent liturgiát anélkül, hogy ne lett volna előtte mennyei látomása. Krisztus nevéért sok megpróbáltatást szenvedett el, végül a hitetlen zsidók keze által szenvedett vértanúhalált. Lelke az Isten Országába költözött, hogy örökké gyönyörködjön az Úr dicsőségében.

2. Szent Alfeus apostol. A tizenkét apostol közül kettőnek: Jakabnak és Máté evangélistának az apja. Földi életét békességben fejezte be.

3. Boldog Pszikhaitész János. Kora ifjúságában visszavonult a világtól a konstantinápolyi Pszikhaita lavrába (monostorba). Ott aszkéta életet élt hosszú éveken át Krisztus szerelméért. A VIII. században a szentképek tisztelete miatt száműzetést szenvedett.

4. Szaloniki Szent Sándor Újvértanú. Krisztus ezen vértanúja Szalonikiben született, a város feletti nagy török zsarnokság idején. Fiatalemberként a törökök megtévesztették és muszlim hitre térítették. Kezdetben nem furdalta a lelkiismeret, eljutott a Kábához is a többi mohamedán zarándokkal, és dervis lett. Ám derviskén Szalonikiben keservesen bűnbánatot tartott. A bűnbánat során arra a gondolatra jutott, hogy a Krisztus elárulásának szörnyű bűnét semmi mással nem moshatja le, csak a saját

vérével. Miután megbánta bűnét és elhatározta a vértanúságot, a törökök előtt kereszténynek vallotta magát. A törökök börtönbe vetették, majd más kínzásoknak vetették alá. Sándor azonban csak azt kiáltotta: „Kereszténynek születtem, keresztényként akarok meghalni!" Végül a törökök halálra ítélték, aminek a bűnbánó Sándor felettébb megörült, felismerve ebből, hogy bűnei bocsánatot nyertek, és Isten elfogadja áldozatát. Szmirnában fejezték le 1794-ben, és megdicsőült a mennyei és a földi Egyházban.

Szent apostolok, kicsiny sereg,
Mennyei fénnyel árasztották el a világot.
A Lélek szárnyain bejárták a földet,
Hogy ugyanazon szárnyakkal ajándékozzák meg azt.
Jártak palotákban, kunyhókban és hegyeken,
Izzadtak az utakon, átkeltek a tengeren;
Minden napjuk új harc és gyötrelem volt,
Küzdelem a világgal, jajszó nélküli csata.
Minden nap más, de a gondolat ugyanaz:
Krisztusra gondolni, és Krisztust látni.
Mindegy volt nekik, milyen nap virrad,
Hogy palotában vagy börtönben éjszakáznak-e,
Csak Krisztust megőrizzék magukban,
S Vele a földön gyorsabban átrepüljenek.
Mindegy volt milyen az ebéd vagy a vacsora,
Csak a hit világítson az egész világon.
Mindegy volt a tisztesség vagy a pofonok,
Csak Krisztus uralkodjon a világ felett.
Szárnyas angyalok lebegtek felettük,
S mint testvéreiknek, úgy örvendtek nekik.
Szent apostolok, Istennek fiai,
A Krisztus-alapon – az egyház oszlopai,
Ma is munkálkodnak, az egyházat építik,
Bár mint a nap, az égen úgy fénylenek.

ELMÉLKEDÉS

A bűnösnek nem a halálát, hanem a bűnbánatát kell kívánni. Semmi sem szomorítja el annyira az Urat, Aki a kereszten a bűnösökért szenvedett, mint amikor azt kérjük Tőle, hogy halállal sújtson egy bűnöst, és így távolítsa el őt az utunkból. Megtörtént egyszer, hogy Karposz apostol elveszítette türelmét, és azért kezdett imádkozni Istenhez, hogy küldjön halált két bűnös emberre: egy pogányra és egy hitehagyottra.

Ekkor megjelent neki maga az Úr Krisztus, és így szólt hozzá: „Üss meg Engem, íme, készen állok, hogy az emberek üdvösségéért újra megfeszíttessem!” Ezt az esetet Szent Karposz mesélte el Szent Dionüsziosz Areopagitának, aki feljegyezte és tanításul hagyta az Egyháznak: a bűnösökért imádkozni kell, hogy üdvözüljenek és ne vesszenek el, mert az Úr nem akarja, hogy bárki is elvesszen, hanem hogy mindenki bűnbánatra jusson (2Pét 3,9).

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélni a Szentlélek Isten kegyelmét az Áldozás (Eukarisztia) titkában:

1. hogyan teszi élővé e kegyelem a kenyeret és a bort,
2. hogyan változtatja át azokat Krisztus testévé és vérévé.

SZENTBESZÉD
Isten kegyelméről

„Elég neked az én kegyelmem!” (2Kor 12,9)

Az Úr még szent apostolait sem kímélte meg a kísértésektől. Ám éppen ezért adott nekik kegyelmet! Amikor maga a sátán kezdett ártani Pál apostolnak, Pál imádkozott Istenhez, hogy a sátán távozzon tőle. Erre az Úr így válaszolt neki: *Elég neked az én kegyelmem!* Vagyis: ha tűrnöd kell a sátántól, a türelemhez elegendő neked az Én kegyelmem! Ha harcolnod kell a sátánnal, szintén elegendő neked az Én kegyelmem! A kegyelem az teljes fegyverzet. A kegyelem erősebb minden ellenállásnál, minden kísértésnél és minden sötét hatalomnál. A kegyelem legyőzhetetlen és győzedelmes.

Ezért, testvéreim, imádkoznunk kell az Úrhoz, hogy adja nekünk az Ő mindenható kegyelmét. A kegyelem maga az Isten mibennünk. A kegyelem Isten országa mibennünk. Amikor Isten kegyelme bennünk van, nappal van a lelkünkben. A nappal pedig világosságot, tudást és félelemnélküliséget jelent.

Testvéreim, itt a földön nem kérhetünk Istentől nagyobb jót, mint az Isten kegyelmét. Ha ajándékba kapnánk az egész mindenséget, az az ajándék is kisebb lenne Isten kegyelménél.

Ó, túlságosan is gazdag Urunk, a mindenható kegyelem kiapadhatatlan forrása, öntözd meg kegyelmeddel megkeményedett szívünket, hogy sírva fakadjunk a Te mérhetetlen jóságod és a mi szörnyű hálátlanságunk előtt. Neked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 27.

1. Szent Therapón vértanú püspök, Szárdisz püspöke. Sok hellént térített meg Krisztus hitébe, amiért a pogányok kegyetlenül megkínozták éhezéssel, börtönnel és veréssel. Meztelenül a földre fektették és négy száraz karóhoz kötözték, majd irgalmatlanul verték, mígnem a hús levált a csontjairól. A vértanú azonban életben maradt, a négy száraz karó pedig kizöldült és magas fává nőtt, amelyektől sok beteg nyert gyógyulást. Végül Szent Therapónt bárányként vágták le Valerianus idejében, lelke pedig a Mennyek Országába költözött, hogy az örökkévalóságban láthassa Isten dicsőségét. 259-ben szenvedett vértanúhalált.

2. **Szent Theodóra és Didimosz vértanúk.** A gonosz Maximianus császár idejében Alexandriában élt a nemes származású és neveltetésű szűz, Theodóra. Keresztényként a pogány bíróság elé állították. A Krisztus hitéért elszenvedett hosszú kínzások után a kínzó fejedelem elrendelte, hogy vessék nyilvánosházba, és engedjék meg a katonáknak, hogy bemenjenek hozzá testi vágyaik kielégítésére. Szent Theodóra buzgón imádkozott Istenhez, hogy mentse meg őt a gyalázattól. Imádság közben belépett hozzá egy Didimosz nevű katona, aki elmondta, hogy ő is Krisztus szolgája. Saját katonaruháját Theodórára adta, ő pedig felöltötte a lány női ruháját. Ezután elengedte őt, ő maga pedig ott maradt a nyilvánosházban. Ezután elfogták, a bíró elé vitték, ahol vallomást tett, hogy keresztény, ő mentette meg Theodórát, és kész meghalni Krisztusért. Halálra ítélték és a kivégzőhelyre vitték. Ekkor Theodóra is odafutott hozzá, és felkiáltott: „Bár megmentetted a becsületemet, nem kértem tőled, hogy ments meg a haláltól. Add át nekem a vértanúhalált!" Szent Didimosz így válaszolt: „Szeretett nővérem, ne akadályozz meg abban, hogy meghaljak Krisztusért, és véremmel lemossam bűneimet!" Ezt a vitát hallva a pogányok mindkettőjüket halálra ítélték, fejüket vették, testüket pedig tűzben elégették. 304-ben Alexandriában szenvedtek vértanúhalált és nyerték el az örök dicsőség koronáját.

3. Garedzsi Szent Dávid. Dávid a tizenhárom grúz atya egyike volt (lásd május 7.). Nevét a Tiflisz (Tbiliszi) melletti Garedzsi-pusztaságról kapta, ahol aszkéta életet folytatott. Idős korában Dávid elhatározta, hogy néhány tanítványával meglátogatja a Szentföldet. A kolostor vezetését Lukianosz és Dodo vénekre bízta, majd útnak indult. Amikor elértek egy dombhoz, ahonnan már látni lehetett Jeruzsálemet, Dávid sírva fakadt és így szólt: „Hogyan merészelnék bűnös lábaimmal az Istenember nyomdokain járni?" Ezután mondta tanítványainak, hogy ők, mint méltóbbak, menjenek és hódoljanak a szent helyek előtt, ő pedig magához vett három követ és elindult visszafelé. Az Úr azonban nem hagyta, hogy ekkora alázat rejtve maradjon a világ előtt; egy angyal megjelent Illésnek, Jeruzsálem pátriárkájának, és azt mondta neki: „Küldj azonnal embereket az aggastyán után, aki épp Szíria felé tart; három kő van nála, és magával

viszi a Szentföld minden kegyelmét. Áldásul elég neki egy kő, kettőt pedig hozzon vissza Jeruzsálembe; ez az aggastyán Garedzsi Dávid abbé." A pátriárka gyorsan embereket küldött, akik utolérték Dávid atyát, elvették a két követ, őt pedig útba engedték. Az a harmadik kő mind a mai napig a sírján fekszik, és csodatevő gyógyító ereje van.

Didimosz a szép halálba jára,
Zsoltárokat zengve, vígan járva.
Hallva ezt a fiatal Theodóra,
Utána sietett a városból nyomban.
Didimosszal ottan vetélkedett,
A halálért vele versenyt küzdött:
– Ó, Didimosz, ó, én jótevőm,
Hagyd, hogy engem öljenek meg előbb!
Megmentetted lányi becsületem,
De a vértanú-koszorúm elvetted.
Ó, Didimosz, tiéd tisztesség s dicsőség,
De e halál hadd legyen az enyém!
Állj félre, hadd vágjon engem a kard!
Erre Didimosz Theodórának mondta:
– Nővérem, szűz Theodóra, íme,
A boldogság, mit mindig is reméltem!
Itt az alkalom, hogy meghaljak Krisztusért,
Neked elég, hogy tiszta szűz maradtál.
Tisztaságban szolgáld az te Urat,
Hagyd Didimoszt Istennek megfizetni!
Theodóra tanácsát el nem fogadta,
A halálba Didimosz előtt futott:
– Nekem is van fejem a vágásra,
Lelkemnek nekem is kell a megváltás!
Ó, mily csodás ezen vetélkedés!
Ó, mily áldott a halálért küzdés!
De egy kard vághat kettőt is egyszerre:
Kétszer villant, s mindkettőt megölte.
Most az égi seregekbe sorolva,
Segítenek minket imáikba'.

ELMÉLKEDÉS

A testi egészség kétségtelenül Isten ajándéka. Azonban a testi egészség korántsem a legnagyobb kincs ezen a világon, amint azt sokan mondják és írják. Mert bármilyen legyen is a testi egészség, az múlandó; ami pedig múlandó, azt nem nevezhetjük az ember legnagyobb kincsének. Az elmúlhatatlan értékek értékesebbek a múlandóknál, ahogyan az örökkévalóság is értékesebb az időnél. Az elmúlhatatlan értékek pedig a lelki egészség körébe tartoznak. Kronstadti Szent János írja: „Ó, magam is érzem, hogy amikor teljesen egészséges vagyok, és nem merítem ki magam fáradozással, akkor elhalok lélekben, akkor nincs bennem Isten országa, akkor eluralkodik rajtam a testem, a testtel együtt pedig az ördög."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélni a Szentlélek Isten kegyelmét az áldozás (Eucharisztia) szentségében:

1. hogyan teszi ez a kegyelem a megszentelt kenyeret és bort Krisztus élő áldozatává,

2. hogyan munkálkodik belül a kenyérben és a borban hasonlóképpen, ahogyan a Szent Szűz testében munkálkodott az Úr megtestesülésekor.

SZENTBESZÉD
Isten kegyelméről, amely megnyilvánult az évszázadokon át

„Hogy megmutassa az eljövendő korszakokban kegyelmének túláradó gazdagságát.” (Ef. 2, 7)

Pál apostol prófétai ajándékkal jövendölt a kegyelem gazdagságáról, amely az évszázadok során kiárad az emberi nemre. Amit az apostol megjövendölt, mi - akik közel 20 évszázadnyi távolságra élünk tőle - ellenőrizhetjük a már elmúlt időkön. Ahogyan a kaptárak tele vannak szorgos és mézet adó méhekkel, úgy Krisztustól a mai napig minden évszázad tele van kegyelemmel teljes férfiakkal, szüzekkel és asszonyokkal.

Ó, mily hatalmas gazdagsága mutatkozott meg Isten kegyelmének számtalan lelken, akik először bűnösek voltak, majd szentekké váltak! Ó, mily hatalmas gazdagsága mutatkozott meg Isten kegyelmének férfiakon és asszonyokon, akik először gyengék és félénkek voltak, majd hősiesen vallották meg az Úr Krisztust, és örömmel szenvedtek Érte! Ó, mily hatalmas gazdagsága mutatkozott meg Isten kegyelmének évszázadokon át az egyszerűeken és tanulatlanokon, akik azután igaz bölcsekké és Krisztus hívő seregeinek lelki vezéreivé lettek!

Gondoljátok meg, testvéreim, mennyi rejtett szentség, meg nem nyilvánult önfeláldozás, fel nem jegyzett hősiesség és meg nem dicsért erény rejlik még a húsz keresztény évszázad mélységeiben! Amikor mindez kinyilvánul – mindaz, ami az elmúlt századokban volt, és ami még eljön az idők végezetéig –, akkor az angyalok és az emberek is elámulnak majd Isten kegyelmének kimondhatatlan gazdagságán. Akkor maga Pál apostol is felkiált majd: bár apostol voltam, mégis gyenge volt a szavam ahhoz, hogy kifejezzem Isten kegyelmének minden mérhetetlen gazdagságát, amely emberfeletti szeretetében megmutatkozott a világban.

Ó, Szentséges Szentháromság, emberszerető Istenünk, emeld fel szívünket, hogy szüntelenül dicsőítsük és áldjuk kegyelmed túláradó gazdagságát. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 28.

1. Hitvalló Szent Nikétasz, Khalkédón püspöke. Fiatalkorában lemondott a világról, és a szerzetesi aszkézisnek szentelte magát. Erényei úgy ragyogtak, mint a nap, ezért az egyházi elöljárók felfigyeltek rá, és Khalkédón püspöki trónjára emelték. Főpapként különösen irgalmas volt a szegényekhez, sokat gondoskodott az árvákról,

az özvegyekről és a nincstelenekről. Amikor a gonosz Örmény Leó a szentképek ellen támadt, Nikétasz szentatya férfiasan az ikonok védelmére kelt, megfeddve a császárt és magyarázva az ikonok jelentőségét. Emiatt sok megaláztatást, sanyargatást és börtönt szenvedett el. Végül hitének megvallásáért száműzetésbe kényszerült, ahol fáradozások és szenvedések közepette adta át lelkét az Úrnak, hogy elnyerje a dicsőség koronáját Isten Országában.

2. Szent Helikonisz vértanúnő. Thesszalonikiben született és keresztény jámborságban nevelkedett. Gordianus és Philippus idejében Korinthoszba ment, ahol fenhangon megfeddett mindenkit, aki bálványoknak áldozott. Amikor Perinniosz helytartó tanácsolta neki, hogy áldozzon Aszklépiosz bálványának, Krisztus vértanúja így szólt: „Hallgass meg, én Krisztus szolgálóleánya vagyok, azt pedig, hogy ki az az Aszklépiosz, nem tudom. Tégy belátásod szerint." Emiatt bíróság elé állították és szörnyű kínokkal gyötörték. Tűzbe vetették; testéből annyi vér folyt ki, hogy kioltotta a tüzet, ő pedig életben maradt. Oroszlánok elé vetették – az oroszlánok nem bántották, hanem hízelegtek körülötte. Beengedték a templomba, hogy úgymond áldozzon a bálványoknak, de ő összetörte azokat, amivel még inkább magára vonta a kínzó haragját. Miközben sebekkel borítva feküdt a börtönben, megjelent neki maga az Úr Mihály és Gábor arkangyalokkal, meggyógyította sebeit, megvigasztalta és megerősítette őt. Ezután a kivégzőhelyre vitték, hogy karddal fejezzék le. A kivégzés előtt Helikonisz az ég felé emelte kezeit és imádkozott Istenhez, hogy fogadja be őt és csatlakozza juhaihoz az égi akolban. Amikor befejezte az imát, hang hallatszott az égből: „Jöjj, indulj, készen vár a koronád és a trónod!" Végül karddal lefejezték, és elnyerte a dicsőség koronáját az Úrtól, akinek szeretetből áldozta fel magát, mint ártatlan és tiszta bárány.

3. Szent Ignác, Rosztov püspöke. Főpapként huszonhat éven át nagy szeretettel és irgalmassággal vezette Krisztus nyáját. Halála után, amikor testét a templomban ravatalozták fel, némelyek látták, amint felkel a koporsóból, a templom fölé emelkedik a levegőbe, és a magasból megáldja az embereket és a várost, majd visszatér halotti koporsójába. Sírjánál sok más csoda is történt. 1288. május 28-án költözött el az Úrhoz.

Helikonisz, bátor vértanúlány,
Tiszta lélek, szép arcú leány.
Korinthosznak bálványos várában
Az egy Igaz Istent vallja bátran:
– Korinthusiak, sötétben élők,
Démoni láncokkal megkötözvék,
Hódoltok ti fűnek és fának,
Csak az egyetlen Magasságbelinek nem!

Egy az Isten, sokak a bálványok,
Egy az Isten, sokak az ördögök.
Egy az Isten: Teremtő s Mindenható,
Minden lénynek jóságos Gondviselője.
Ő teremtett mindent, Ő tartja fenn,
Minden élőnek tőle van az élet.
Erővel s bölcsességgel mozgat mindent,
Isteni irgalommal szeret mindenkit.

Égnek s földnek Ő az egyetlen Ura,
Csak Őt illesse az imádás szava.

Korinthusiak, gazdagok és híresek,
Hitben mért vagytok ily nincstelenek?

ELMÉLKEDÉS

Csak a gőgös ember kész mindig Krisztust más nagy emberekhez hasonlítani, jóllehet első látásra világos, hogy egyfelől vannak a nagy emberek, másfelől pedig az Úr Krisztus - ahogyan az egyik az alkotás, a másik pedig a Teremtő. Krisztus nem csupán nagy, hanem Ő a teremtője, forrása és ihletője minden valódi nagyságnak az emberi történelemben. Napóleon, a múlandó nagyságok egyike, száműzetésben és nyomorúságban Szent Ilona szigetén a következő szavakat mondta: „Alexandrosz, Caesar, Hannibál, XIV. Lajos minden zsenialitásukkal együtt semmik. Ők meghódították a világot, de egyetlen barátot sem tudtak szerezni. De nézzétek, Krisztus hív, és egy szempillantás alatt egész nemzedékek egyesülnek olyan kötelékben, amely szorosabb és erősebb a vérségi köteléknél… Krisztus a szeretet tüzét gyújtja meg, amely felemészt minden önzést, és felülmúl minden más szeretetet."

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélni a Szentlélek Isten kegyelmét a házasság szentségében, mégpedig:

1. hogyan szenteli meg ez a kegyelem az esketéskor két emberi lény törvényes testi kapcsolatát a gyermekáldás érdekében,
2. hogyan egyesíti, világosítja meg és erősíti meg a szeretet által két lélek – a férj és a feleség – szövetségét.

SZENTBESZÉD
A házasság szentségének erejéről

„Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté." (1Móz 2, 24)

Isten akarata, hogy az emberi nem szaporodjon; Isten művészete az út, ahogyan az emberi nem sokasodik; Isten titka az, ahogyan az ember elhagyja apját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik. Elhagyni a szülőket nem a szülők elhanyagolását jelenti, hanem azt, hogy az ember maga is szülővé válik. Amikor a gyermekek szülőkké lesznek, már nem csupán gyermekek, hanem szüleiknek társai is. Amikor a házas fiúk megismerik a gyermekáldás titkát és gyötrelmét, akkor még jobban tisztelik szüleiket. A házassági kötelék soha nem menti fel az embert a szülei iránti tisztelet és engedelmesség alól. Isten eredeti parancsolatát a szülők tiszteletéről be kell tölteni. Ám a dol-

gok természetes rendje szerint az ember elhagyja szüleit, és maga is szülővé válva egy új jövő alapítójává lesz, míg szülei, bevégezve küldetésüket a világban, eltávoznak. Mégsem merül ki ennyiben a szülők elhagyása. Valamilyen kifürkészhetetlen titok folytán az ember a feleségéhez ragaszkodik, és elválik szüleitől. Szent Teodoretosz írja: „Maga Krisztus, elhagyva mennyei Atyját, egyesült az Egyházzal."

Testvéreim, a házasság nagy és csodálatos titok, Isten üdvrendjének egyik hatalmas titka. A tiszta és tisztességes házasság telve van magasztossággal. A tiszta és tisztességes házasság, Isten félelmében, a Szentlélek kegyelmének edénye. Aki megveti a házasságot, az Isten Lelkét veti meg. Aki tisztátalansággal beszennyezi a házasságot, az Isten Lelkét káromolja. Aki pedig Isten országáért tartózkodik a házasságtól, annak más módon kell a Szentlélek edényévé válnia, és a lelki téren kell gyümölcsözővé tennie magát, hogy ki ne vágják, mint a terméketlen fügefát.

Ó, Mindenható Szentlélek Isten, segítsd a házasságban élőket, hogy tisztaságban, félelemben és kölcsönös szeretetben olyanok legyenek, mint Isten egyháza, amelyben Te örömmel lakozol, és mindent a jóra igazítasz. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 29.

1.Az Első Egyetemes Zsinat emlékezete. Az Első Egyetemes Zsinat Szent Atyáinak emlékezetét és dicséretét a Pünkösd előtti vasárnapon, vagyis a Húsvét utáni VII. vasárnapon tartják. Ezt a Zsinatot Nikeában hívták össze 325-ben, Szent Konstantin nagy császár idejében. A Zsinatot azért hívták össze, hogy eloszlassák azt a zavart, amelyet Arius alexandriai áldozópap keltett tévtanításaival. Ő ugyanis azt hirdette, mintha Krisztust az időben teremtette volna Isten, és nem volna az Atyaistennel egylényegű, örökkévaló Fiúisten. Ezen a Zsinaton háromszáz tizennyolc Szent Atya vett részt. A Zsinat elítélte Arius tanítását, őt magát pedig - mivel nem akart bűnbánatot tartani - anatémával (egyházi átokkal) sújtotta. A Zsinat véglegesen rögzítette a Hitvallást (Hiszekegyet), amelyet később a Második Egyetemes Zsinaton egészítettek ki. Az Első Egyetemes Zsinaton számos híres szent volt jelen, akik közül különösen kiemelkedtek: Mirai Szent Miklós, Szent Szpiridon, Szent Atanáz, Szent Achilleosz, Szent Paphnutiosz, Niszibiszi Szent Jakab, Jeruzsálemi Makariosz, Alexandriai Alexandrosz, Antiókhiai Eusztathiosz, Kaiszareiai Euszébiosz, Konstantinápolyi Metrophanész, Perzsiai János, Örmény Arisztakész és sokan mások Keletről. Nyugatról pedig jelen voltak: Cordobai Hosius, Gót Theophilosz, Karthágói Caecilianus és mások. A Zsinat fő feladata tehát a Hitvallás rögzítése volt. Emellett azonban a Zsinat meghatározta a Húsvét megünneplésének idejét is, döntött a Meletiosz-féle egyházszakadás kérdésében, végül pedig húsz kánont alkotott.

2. Türoszi Szent Theodózia vértanúnő. Maximianus császár idejében a palesztinai Kaiszareiában egy nap sok keresztény állt megkötözve a pretórium előtt. Odament hozzájuk ez a jámbor szűz, Theodózia, és boldognak nevezte, valamint bátorította őket a vértanúhalálra. A katonák, hallva beszédét, őt is a bíró elé vitték. A dühös bíró elrendelte, hogy kössenek követ a nyakába, és vessék a tenger mélyére. Isten angyalai azonban élve hozták ki őt a partra. Amikor ismét megjelent a bíró előtt, az elrendelte lefejezését. A következő éjszakán Theodózia megjelent szüleinek hatalmas égi fényességben, sok más üdvözült leány körében, és így szólt: „Látjátok-e, mily nagy az én Krisztusom dicsősége és kegyelme, amelytől meg akartatok fosztani?" Ezt azért mondta szüleinek, mert azok le akarták beszélni Krisztus megvallásáról és a vértanúságról. 308-ban szenvedett dicsőséges vértanúhalált.

3. Teodózia vértanúnő. Édesanyja imádságára született, miután Szent Anasztázia vértanúnő megjelent neki, és megjövendölte születését. Szülei Istennek szentelték, és korán női kolostorba adták (a Szent Anasztázia-kolostorba). Szülei halála után hatalmas vagyonából három ikont készíttetett egy ötvössel: a Megváltóét, az Istenszülőét és Szent Anasztáziáét, a többit pedig szétosztotta a szegények között. A gonosz ikonromboló császár, Izauri Leó idejében szenvedett vértanúhalált, így kettős koronát nyert: a szüzességét és a vértanúságét, 730-ban.

4. Szent Alexandrosz, alexandriai püspök. Ő indította el elsőként a küzdelmet Arius ellen. 326-ban hunyt el.

5. Krisztusért balgatag Szent János, az usztyugi csodatevő.

6. Szent Nan (János) thesszaloniki vértanú. A törököktől szenvedett vértanúhalált hitéért 1802-ben, Szmirnában.

7. Khioszi Szent András vértanú. A törököktől szenvedett vértanúhalált hitéért 1465-ben, Konstantinápolyban.

8. Konstantinápoly eleste. Az emberek bűnei miatt Isten súlyos csapást engedett a kereszténység fővárosára. II. Mohamed szultán 1453. május 29-én igázta le Konstantinápolyt, és kivégeztette XI. Konstantin császárt.

Konstantin császár hős várost védi,
Istenét halkan, szívből így kéri:
– Ó, Magasságos, ki az égből nézel,
S az álnoknak győzni igaz felett nem hagysz,
A keresztények ellened sokat vétkeztek,
Törvényeid lábbal, rútul tiporták meg.
E harc nem dúlhatna a Te engedelmed nélkül,
E vér az ember bűneiért most bőséggel ömöl.

Ha az a Te akaratod, hogy e város elvesszen,
Bátorítsd népem, hogy ne féljen, s ne reszkessen,
Hogy keresztjét el ne dobja, az iszlámba ne álljon,
De a rabságot tűrje, míg az új szabadság eljön.
Legyen bár rab sorban, legyen bár szolga,
Zúduljon rá gyűlölet s gúnyolódás átka,
De tűrje el hittel és bűnbánó szívvel,
Múltbéli bűneiért mély sóhajtásokkal,
Míg le nem mossa vétkét, s meg nem fizet a rosszért,
És míg egészen vissza nem tér Tehozzád a jóért.
Ha Te az övé vagy, ő gazdag marad,
Minden elvett kincset Te pótolsz majd.
Konstantinápoly a földön áll-e vagy sem –
Te az égben építettél egyet nékünk,
Hol dicsőn uralkodsz szentjeid körében.
Íme, én is ott állok azon város előtt éppen.
Ó, Irgalmas, könyörülj bűnös lelkünkön,
Hogy az új épülhessen, a régi dőljön!

ELMÉLKEDÉS

Ó, mily hatalmas volt a szent férfiak és szent asszonyok rettenthetetlensége! Amikor életüket olvassuk, akaratlanul is szégyen és büszkeség ébred bennünk – szégyen, amiért mi ennyire elmaradtunk mögöttük; és büszkeség, amiért ők a mi keresztény nemzetünkből valók. Sem betegség, sem börtön, sem száműzetés, sem kínok, sem megaláztatás, sem kard, sem szakadék, sem tűz, sem akasztófa nem tudta megrendíteni lelkük magasztos békéjét, amely szilárdan kötődött Krisztushoz, a mindenség és az emberi történelem kormányosához. Amikor Julianus császár elpártolt a hittől, és pusztítani kezdte a kereszténységet az egész Római Birodalomban, Szent Atanáz nyugodtan mondta róla a híveknek: „Felhőcske - elvonul!" (*Nubicula est, transibit*). És valóban, az a sötét felhőcske hamar elvonult, a kereszténység pedig még mélyebbre eresztette gyökereit, és még szélesebbre tárta ágait a világban. Julianus tehetetlen gyűlölete Krisztus ellen néhány gyors év után Julianus haláltusájában elhangzott felkiáltásával ért véget: „Názáreti, Te győztél!" Miért féljünk mi, Isten fiai, valamitől, amitől Isten, a mi Atyánk nem fél?

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélni a Szentlélek Isten kegyelmét a házasság szentségében, mégpedig:

1. hogyan ad ez a kegyelem bizonyos méltóságot az emberi nem szaporodásának módjának,

2. hogyan teszi a tisztességes házasságot Krisztus és az Egyház közötti kötelék képévé.

SZENTBESZÉD
A házasság kettős titkáról

„Nagy titok ez, én pedig Krisztusról és az Egyházról mondom ezt.” (Ef 5, 32)

Nagy titok az, hogy az ember elhagyja apját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik. Maga az apostol, aki elragadtatott a harmadik égig és sok mennyei titkot látott, a földi emberek testi házasságát nagy titoknak nevezi. A Szeretet és az élet titka ez, amelynél csak Krisztus és az Egyház közösségének titka nagyobb. Krisztust Vőlegénynek, az Egyházat pedig Menyasszonynak nevezzük. Krisztus annyira szereti az Egyházat, hogy Érte elhagyta mennyei Atyját – természetesen egylényegűségben és istenségben vele maradva –, leszállt a földre, és az Ő Egyházához ragaszkodott, és szenvedett Érte, hogy saját vérével megtisztítsa a bűntől és minden mocsoktól, és méltóvá tegye arra, hogy Menyasszonyának neveztessék. Szeretetével melengeti az Egyházat, vérével táplálja, Szentlelkével pedig élteti, megszenteli és ékesíti. Ami a férj a feleségnek, az Krisztus az Egyháznak. A férj feje a feleségnek, Krisztus pedig feje az Egyháznak. A feleség hallgat a férjére, az Egyház pedig hallgat Krisztusra. A férj úgy szereti feleségét, mint saját testét, és Krisztus úgy szereti az Egyházat, mint saját testét. A férj úgy szereti feleségét, mint önmagát, az asszony pedig tiszteli (féli) férjét; Krisztus is úgy szereti az Egyházat, mint Önmagát, az Egyház pedig féli Krisztust. Ahogyan senki sem gyűlöli a saját testét, hanem ápolja és táplálja azt, úgy Krisztus is ápolja és táplálja az Egyházat, mint saját testét. Az egyéni emberi lélek is Krisztusnak, a Vőlegénynek menyasszonya, és az összes hívő közössége is Krisztusnak, a Vőlegénynek menyasszonya. Amilyen egy hívő ember kapcsolata Krisztussal, olyan az egész Egyház kapcsolata Krisztussal. Krisztus a feje a nagy Testnek, amelyet Egyháznak hívunk, s amely részben látható, részben láthatatlan.

Ó, testvéreim, nagy titok ez! Ez a titok a Krisztus iránti szeretetünk és a krisztusi ítélettől való félelmünk mértéke szerint tárul fel előttünk.

Ó Urunk, jóságos Üdvözítőnk, tisztítsd meg, mentsd meg és ékesítsd fel lelkünket, hogy méltóvá válhassanak a Veled való halhatatlan és kimondhatatlan egységre az időben és az örökkévalóságban. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 30.

1. Hitvalló Szent Iszákiosz. Valens császár idejében nagy üldözés támadt az ortodoxia ellen az ariánusok részéről, akiket maga a császár is támogatott. Iszákiosz, egy keleten élő remete, hallva az üldözésről, elhagyta a pusztát és Konstantinápolyba jött, hogy bátorítsa az igazhitűeket és megfeddje az eretnekeket. Éppen ekkor indult Valens császár sereggel északra a gótok ellen, akik a Dunától Thrácia felé nyomultak. Iszákiosz a császár elé állt és így szólt: „Császár, nyisd meg a templomokat az igazhitűek előtt, és Isten megáldja utadat!" De a császár nem hallgatott az aggastyánra, és folytatta útját. Másnap Iszákiosz ismét a császár elé futott, és megismételte intését. A császár már majdnem hallgatott rá, de egyik ariánus tanácsadója megakadályozta ebben. A harmadik napon Iszákiosz ismét a császár elé futott, megragadta lova kantárját, és kérte a császárt, adjon szabadságot Isten Egyházának, Isten büntetésével fenyegetve őt, ha ellenszegül. A dühös császár parancsára az aggastyánt egy sárral és tövissel teli szakadékba dobták. Azonban három angyal jelent meg, és kihúzták őt onnan. A negyedik napon Iszákiosz ismét megjelent a császár előtt, és szörnyű halált jövendölt neki: „Mondom neked, császár, elvezeted seregedet a barbárok ellen, de nem győzöl felettük; menekülni fogsz előlük, de elfognak és élve elégetnek." Úgy is történt minden. A barbárok lekaszálták a görög sereget, a császár pedig ariánus tanácsadójával egy csűrben bújt el. A barbárok odaértek, és megtudva, hol van a császár, körülvették és felgyújtották a csűrt. Valens császár tanácsadójával együtt égett el. Ezután Nagy Theodóziusz lett a császár, aki hallott Iszákioszról és beteljesedett jóslatáról. Magához hívatta és meghajolt előtte. Miután béke lett az Egyházban és az ariánusokat elűzték, Iszákiosz vissza akart térni a pusztába, de kérésre Konstantinápolyban maradt. Egy Saturninus nevű főúr monostort épített neki, ahol az aggastyán haláláig aszkéta életet élt és sok csodát tett. A monostor megtelt szerzetesekkel. Halála előtt Iszákiosz tanítványát, Dalmátoszt jelölte ki apátnak, akiről később a monostort dalmátoszinak nevezték el. A tiszteletre méltó Iszákiosz 383 körül költözött az örökkévalóságba.

2. Szent Makrina. Nagy Szent Vazul nagyanyja. Értelmi képességeiről és jámborságáról volt híres. Csodatevő Szent Gergely tanítványa volt. Diocletianus idejében elhagyta otthonát, és férjével, Vazullal az erdőkben és pusztákban bujkált. Vagyonukat elkobozták, de ők ezt nem bánták. Mindentől megfosztva, de Isten iránti szeretettel telve egy őserdőben telepedtek le, ahol hét évet töltöttek. Isten gondviseléséből vadkecskék jöttek le a hegyről, hogy táplálják őket. Mindketten békében hunytak el a IV. században, a hitért vállalt sok szenvedés után.

Iszákiosz, mint Illés próféta,
Erénye fénylik, mint a nap sugara.
Kéri a császárt, s fenyegeti a gonoszt,
Ki a hatalmas Isten ellen hadakoz:
– Ó, császárom, ki ellen keltél föl?
Országod pusztasággá válik hamar,
Mert a Mindenhatóval vívsz csatát,
Lába alatt por és hamu a világ!
Sereggel mész a bősz barbárok ellen,
Saját erődben bízol te vakon, fejetlen!
Hatalmad csupán egy kis hangyáéval ér fel,
Csak azé az igazi erő, ki Istennel kél el.
Két fronton is megindult a lábad:
Emberek ellen, s Isten ellen támadt.
Az esendő emberrel könnyen boldogulnál,
De békülj meg a győzhetetlen Úrral!
Vesd el az eretnekséget, tartsd az igaz hitet,
Mert a dühödt tűz emészti fel életed.
Tűz vár itt, s tűz vár rád majd odaát,
Gyalázattal veszíted el mindkét világod.
A császár nem hallgat a szent intésre,
Harcra indul, s nem gondol az Úr nevére.
Harcba ment, de onnan vissza sose tért –
Mint a bűzös pára, Valens köddé vált s elenyészett,
Isten pedig az Ő Egyházát felszabadította,
Iszákioszt a Paradicsommal megjutalmazta.

ELMÉLKEDÉS

Isten igéje a lélek eledele. Isten igéje erő és világosság is a lélek számára. Aki Isten igéjét olvassa, az ételt, erőt és világosságot ad a lelkének. Aki csak teheti, olvassa Isten igéjét a Szentírásban, aki pedig nem teheti, hallgassa azt, aki olvassa. Minden szent hangsúlyozta a Szentírás olvasásának hasznát. Szarovi Szent Szerafim így szól: „A lelket el kell látni Isten szavával, mert Isten szava – amint Nazianzoszi Szent Gergely mondja – angyali kenyér, amellyel az Istenre éhező lélek táplálkozik. De leginkább az Újszövetséget és a Zsoltároskönyvet kell olvasni. Ettől jön az értelem megvilágosodása... Nagyon hasznos Isten szavát magányban olvasni, és az egész Bibliát megértéssel átolvasni. Egy ilyen gyakorlatért, más jócselekedeteken felül, az Úr megadja az embernek az Ő irgalmát, és betölti az értelem ajándékával. Amikor az ember ellátja lelkét Isten szavával, akkor telítődik meg annak felismerésével, hogy mi a jó és mi a rossz.”

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélni a Szentlélek Isten kegyelmét a papság szentségében, mégpedig:

1. hogyan szenteli meg, világosítja meg és teszi alkalmassá ez a kegyelem az embert a pásztori és tanítói tisztségre,

2. hogyan teszi lehetővé és hatalmazza fel a papot a többi szentség kiszolgáltatására.

SZENTBESZÉD
A kézrátétel szentségéről

„Azok pedig imádkoztak, és rájuk tették kezüket." (ApCsel 6, 6)

Kezüknek a kiválasztott hívekre való rátételével az apostolok püspököket, papokat és diakónusokat szenteltek fel. Ebből látszik, hogy a keresztény hit nem csupán tanítás, hanem erő is. Nem elég csak tudni, hanem erővel is kell bírni. És nem elég csupán emberek által kiválasztottnak lenni, hanem Isten által is meg kell erősíttetni. Ha a papi hivatáshoz nem volna szükség erőre, akkor a kézrátételre sem volna szükség, hanem csak a szájról fülre történő tanításra. A kézrátétel azonban a jog átadását és az erő lehívását jelenti a kiválasztottra. Az erő pedig Isten kegyelmében van, amely megerősíti az embert, megszentelve és megvilágosítva őt. Valójában Isten kegyelme az, amely tanít, vezet, pásztorkodik, és a szentségekkel erősíti Krisztus nyáját. A pap e kimondhatatlan, félelmetes és mindenre elégséges kegyelmi erő edénye. Boldog az a pap, aki megérti, milyen drágaság kincstárává vált! Boldog ő, ha Isten félelme el nem hagyja éjjel-nappal az utolsó leheletéig! A földön nincs nagyobb méltóság, sem nagyobb felelősség a papi hivatásnál és szolgálatnál. A püspök általi kézrátétellel a pap kapcsolatba került a kegyelem mennyei, örök forrásával és az apostoli hatalommal. Ezáltal társa lett a kegyelemben és szolgatársa minden ortodox papnak az apostoli időktől fogva mindmáig: a nagy főpapoknak, a számtalan szentnek, hitvallónak, csoda tevőnek, aszkétának és vértanúnak. Az ő méltóságuk díszíti őt, de az ő érdemük, példájuk és feddésük súlya is nehezedik rá.

Ó, testvéreim, nagy és felettébb nagy a pásztor szolgálata Krisztus értelmes nyája felett. Kötelessége mindenkiért imádkozni Istenhez, de minden hívőnek is kötelessége imádkozni Istenhez őérte.

Ó Urunk, Legfőbb Főpapunk, támogasd az ortodox papokat Szentlelked kegyelmével erőben, bölcsességben, tisztaságban, buzgalomban, szelídségben és minden apostoli erényben. Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.

MÁJUS 31.

1. Szent Hermasz apostol. A hetvenek egyike. Pál apostol rómaiakhoz írt levelében említi (Róm 16, 14). Származása szerint görög volt, de sokáig élt Rómában. Philippopolisz püspökeként szolgált, és vértanúként fejezte be életét. Isten angyalának kinyilatkoztatásai alapján megírta a rendkívül tanulságos „Pásztor" című könyvet. Hermasz gazdag ember volt, de saját és fiai bűnei miatt végletes szegénységbe jutott. Egyszer imádság közben megjelent neki egy fehér ruhás, bottal a kezében járó férfi, aki elmondta, hogy ő a bűnbánat angyala, akit Hermasz mellé rendeltek élete végéig. Az angyal tizenkét parancsolatot adott neki: **1.** hinni Istenben; **2**. egyszerűségben és ártatlanságban élni, nem bántalmazni senkit, és alamizsnát adni minden kéregetőnek; **3**. szeretni az igazságot és kerülni a hazugságot**; 4.** megőrizni a gondolatok tisztaságát (önmegtartóztatást); **5.** türelmet és nagylelkűséget tanulni; **6.** tudni, hogy minden ember mellé egy jó és egy gonosz lélek van rendelve; **7.** félni Istent és nem félni az ördögtől; **8.** minden jót megtenni és minden rossz cselekedettől tartózkodni; **9.** a lélek mélyéből imádkozni Istenhez hittel, hogy imánk meghallgatásra talál; **10.** óvakodni a szomorúságtól, mint a kétely és a harag nővérétől; **11.** megvizsgálni az igaz és a hamis jövendöléseket; **12.** óvakodni minden gonosz kívánságtól.

2. Szent Hermiasz vértanú. Császári katonaként öregedett meg, és idős korában szenvedett vértanúhalált Krisztus Királyért. Mivel a gonosz bíró hiába próbálta eltéríteni Krisztus hitétől és bálványáldozatra buzdítani, elrendelte, hogy kövekkel verjék ki a fogait, és késsel nyúzzák le a bőrt az arcáról. Ezután tüzes kemencébe vetették, de Isten kegyelméből épségben állt fel onnan. Majd a legmaróbb mérget itatták meg vele, amelyet egy varázsló készített a bíró parancsára, de a méreg semmit sem ártott neki. Ezt látva a varázsló annyira elcsodálkozott, hogy nyilvánosan megvallotta Krisztust, amiért azonnal karddal lefejezték. Ezután Hermiasz mindkét szemét kiszúrták, de ő nem bánkódva kiáltott a bírónak: „Vedd el magadnak e testi szemeket, melyek a világ hiúságát nézik, nekem vannak lelki szemeim, melyekkel tisztán látom az igaz világosságot". Ezután lábánál fogva fejjel lefelé felakasztották, de akik ezt tették vele, megvakultak és botorkáltak körülötte. Szent Hermiasz magához hívta őket, rájuk tette kezét, és az Úrhoz intézett imájával visszaadta látásukat. Mindezt látva a bíró feldühödött, mint az oroszlán, kést rántott, és levágta Isten emberének fejét. A keresztények titokban elvitték Hermiasz testét, és tisztességgel eltemették. Ereklyéi gyógyulást adtak minden betegnek és bajbajutottnak. Szent Hermiasz 166-ban szenvedett vértanúhalált Antoninus császár idején.

3. Szent Filoszofosz vértanú. Ez a krisztusi vértanú Alexandria környékéről származott. A kereszténylüldözések idején nem volt hajlandó megtagadni az Úr Krisztust a pogány bírák előtt, amiért kegyetlen kínzásoknak vetették alá. Miután különféle kín-

zásokkal gyötörték, végül egy puha ágyba fektették, megkötözték kezét-lábát, és egy tisztátalan életű asszonyt küldtek hozzá, hogy bűnre csábítsa. Amikor a szent Filoszofosz érezte, hogy a női kezek érintésétől felébred benne a bűnös vágy, fogaival összeszorította a nyelvét, leharapta azt, és a romlott asszony arcába köpte. Ezt látva az asszony elborzadt és elmenekült tőle. Ezután 252 körül, ifjú korában mártírhalált halt a kard által, és elköltözött az örök ifjúság Országába

Vén, tisztátalan varázsló, mérgező s hazug,
Mindenben oly kicsiny, de nagy félelemben él,
Mérget adott inni a szent Hermiasznak,
Mitől még a kígyók is messze futnának!
Hermiasz megitta, de a halál el nem vitte,
A vén varázsló látta, s egész teste megrendült.
– Ó, mily csodás jelenség! – kiáltott fel fennhangon,
Isten katonáján a méregnek nincs hatalma!
Rejtőzzenek el sötét életemnek napjai,
Töröltessenek el gyalázatos életem évei!
Egész életemet ostoba csalásnak szenteltem,
Balga bálványoknak szolgálva megöregedtem.
Csak a mai napon látom meg nagy félelemben:
Hermiasz Istene az egyetlen s igaz Isten.
A megfeszített Krisztus az egeknek Ura,
Csak az Ő csodái nem hamisak soha.
Mostantól Krisztusé vagyok, ó Krisztus, bocsáss meg,
Utolsó szolgádnak, ó Jóságos, fogadj be!
Bocsásd meg bűneimet, a sokat, bocsásd meg,
Testem és csontjaim Érted áldozom fel.
Ezt mondta az öreg, keservesen megbánkodva,
Hazugságtól s félelemtől egyszerre megmosatva.
Keresztények közé magát nyíltan sorolta –
Kard villant felette, s vérével megkeresztelte.

ELMÉLKEDÉS

Ez az élet szellemi hadviselés. Győzni vagy legyőzetni! Ha győzünk, a győzelem gyümölcseit fogjuk élvezni az egész örökkévalóságon át; ha pedig legyőzetünk, a vereség borzalmait fogjuk elszenvedni mindörökké. Ez az élet párbaj az ember és minden istenellenes erő között. Isten mindenható szövetségese mindenkinek, aki őszintén hívja Őt segítségül. „Ez az élet nem tréfa vagy játékszer” - mondja Kronstadti Szent

János , „ám az emberek tréfává és játékszerré teszik azt. Könnyelműen játszanak az idővel, amelyet az örökkévalóságra való felkészülésre kaptunk, játszanak az üres szavakkal. Vendégségbe gyűlnek, ülnek és üres fecsegést folytatnak, azután ülnek és így vagy úgy játszanak; színházakba gyűlnek, és ott is csak szórakoznak… Az egész élet számukra csak szórakozás. De jaj azoknak, akik csak szórakoznak!"

SZEMLÉLŐDÉS

Szemlélni a Szentlélek Isten kegyelmét a betegek kenetének (olajszentelés) szentségében, mégpedig:

1. hogyan munkálkodik ez a kegyelem a megszentelt olajon keresztül,

2. hogyan gyógyít meg, az imádságnak és a hitnek megfelelően, minden betegségből és minden erőtlenségből.

SZENTBESZÉD
A betegek kenetének szentségéről

„Sok beteget megkentek olajjal, és meggyógyítottak." (Márk 6, 13)

Így tettek a szent apostolok, és megparancsoltatott, hogy mi is így tegyünk. Jakab apostol így ír nekünk: „Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához az egyház elöljáróit, és azok imádkozzanak felette, megkenve őt olajjal az Úr nevében. És a hitből fakadó imádság megszabadítja a beteget, és az Úr felsegíti őt; s ha bűnöket követett is el, bocsánatot nyer." (5, 14-15). Nem akárkit kell hívni, hanem a papokat, az egyház elöljáróit; nem akárki nevében kell megkenni (hogy ne legyen varázslat), hanem az Úr nevében; nem akárki más fogja őt felsegíteni, hanem maga az Úr, és senki más nem bocsáthatja meg bűneit, egyedül az Úr. Miért olajjal és nem mással? Azért, mert így van megparancsolva, hogy megmutassuk engedelmességünket és hitünket. Miért van megparancsolva, hogy vízzel keresztelkedjünk, mirrhával kenjenek meg, és kenyérrel s borral áldozzunk? Ez Isten választása és Isten gondviselése, a mi dolgunk pedig az engedelmesség és a hit. Különböző elemeket használnak a különféle szentségekben; de a kegyelem egy, ahogyan az Úr is egy, és az Úrtól van minden. Miért van szüksége az Úrnak anyagi dologra, hogy kiárassza ránk kegyelmét? Nem az Úrnak van szüksége az anyagra, hanem nekünk: amíg anyagban vagyunk, szükségünk van az anyagra. Gyengeségünkhöz leereszkedve az Úr az anyagot használja eszközként. A testetlen angyaloknak Ő nem anyagi módon adja a kegyelmet.

Erejét vesztett az olaj önmagában, mint ahogyan minden anyag erejét vesztett önmagában, de Isten kegyelme mindenható. Az olajon keresztül az Úr Szentlelkének kegyelmét adja, és ez a kegyelem gyógyítja a betegeket, emeli fel az erőtleneket és állítja vissza az elme épségét.

Ó, testvéreim, mily kimondhatatlan Isten jósága! Mit meg nem tett az Úr értünk! És mit kívánhatnánk még többet? Minden szükségletünket előre tudta, és mindegyikre előre felkészítette a gyógyírt. Tőlünk pedig csak azt kéri, hogy higgyünk Benne és tartsuk meg előírásait. Nem arcátlan és szégyenteljes dolog-e részünkről, hogy gyakran lelkiismeretesebben követjük az orvosok utasításait, akik halandó emberek, mint mi,, miközben a halhatatlan Isten előírásait elhanyagoljuk?

Mindenjóságú Urunk, olvaszd fel kőszívünket kegyelmed erejével, hogy még a halál órája előtt illő hálát adhassunk Neked – Neked, ó mindenjóságú és mindentudó Istenünk! Néked dicsőség és hála mindörökké. Ámen.